

HOMOSEXUALITA Z POHLEDU DVOU GENERACÍ

Bc. Petra Fohlerová

Diplomová práce
2011



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Petra FOHLEROVÁ**
Osobní číslo: **H09503**
Studijní program: **N 7501 Pedagogika**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **HOMOSEXUALITA Z POHLEDU DVOU GENERACÍ**

Zásady pro vypracování:

Zpracování tématu a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti homosexuality.
Příprava metodiky a dotazníku.
Realizace výzkumu.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BRZEK, A., PONDĚLÍKOVÁ-MAŠLOVÁ, J. Třetí pohlaví. Praha: SCIENTIA MEDICA, 1992.

ISBN 80-85526-03-4

BUBLEOVÁ, V. a kol. Adopce.com. Praha: Obecně prospěšná společnost při Nadaci Terezy Maxové, 2007.

JANOŠOVÁ, P. Homosexualita v názorech současné společnosti. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5

MATOUŠEK, O. Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. ISBN 80-85850-24-9

ŠTEPÁNKOVÁ, M. a kol. Registrované partnerství pro začínající. Brno: Gay a lesbická liga, 2006. ISBN 80-239-7821-7

TALANDOVÁ, J. Sociální postavení lesbických žen a alternativní rodinné modely v kontextu heterosexuální společnosti. Praha: L-klub Lambda, 1997.

OMOTO, Allen M.; KURTZMAN, Howard S. Sexual Orientation and Mental Health: Examining Identity and Development in Lesbian, Gay, and Bisexual People. Washington DC : American Psychological Association, 2006. ISBN 978-1591472322. S. 323. (en)

HANSCOMBE, G., E., FORSTER, J. Rocking the cradle: Lesbian Mothers. London: Sheba Feminist Publishers, 1982. ISBN 0-907-179-13-4

Periodika

PATTERSON, CH. J. Family Relationships of Lesbians and Gay Men. Journal of Marriage and the Family 62, 2000, s. 1052-1069

SCHNEIBERG, F. Homosexuální pár není rodina. MF Dnes, 2007, roc. XIX, c. 34, s. 8

SOKOLOVÁ, V. A co děti??Gay a lesbické rodičovství: homofobie a genderové stereotypy v české společnosti. ABC feminismu, 2004, s. 81-96

STACEY, J. (How) does the sexual orientation of parents matter. American Sociological Review, 2001

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Michaela Jurtíková

Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce:

19. ledna 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

29. dubna 2011

Ve Zlíně dne 19. ledna 2011

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan



Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně1.4.2011

.....Fohlerová Petra

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněným zájmem školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá tématem homosexuality, registrovaného partnerství a možnosti adopce homosexuálními páry. Z poznatků uvedených v teoretické části vychází část praktická. V rámci výzkumného projektu byl vytvořen dotazník, který zkoumá hlavní rozdíly ve vnímání homosexuality, registrovaného partnerství a možnosti adopce homosexuálními páry mezi mladší generací (19 let – 25 let) a starší generací (50 let a více). V závěru jsou uvedeny subjektivní kazuistiky homosexuálů (muže-gaye a ženy-lesby).

Klíčová slova:

Homosexualita, homosexuální chování, bisexualita, gay, lesba, homosexuál, registrované partnerství, rodina, manželství, adopce, rodová role

ABSTRACT

The following thesis is focused on the problematic of homosexuality, registered partnership and possibility adoption child by homosexual couple. From the teoretical part go the practical part. From research design was make a questionnaire. Goal of this questionnaire is find general differences in sensation of homosexuality, registered partnership and possibility adoption child by homosexual couple between younger generation (19 years – 25 years) and older generation (50 years and more). In the end, there are two of casuistries wrote by homosexuals (man-gay, woman-lesbian).

Keywords:

Homosexuality, homosexual behaviour, bisexuality, gay, lesbian, homosexual, registered partnership, family, marriage, adoption, gender role

„Why is it that, as a culture, we are more comfortable seeing two men holding guns than holding hands?“ (Ernest Gaines)

Děkuji Mgr. Michaele Jurtíkové, za vstřícný přístup, užitečné rady a připomínky při psaní diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 HOMOSEXUALITA	13
1.1 DEFINICE HOMOSEXUALITY	13
1.2 BISEXUALITA	14
1.3 HOMOSEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ	17
1.4 PŘÍČINY VZNIKU HOMOSEXUALITY	18
1.5 DRUHY HOMOSEXUALITY	19
1.6 COMING OUT	19
1.7 MUŽSKOST A ŽENSKOST HOMOSEXUÁLŮ	21
1.8 LÉČBA HOMOSEXUALITY V MINULOSTI A DNES	22
1.9 HOMOSEXUALITA V HISTORII A DNES	24
1.10 HOMOFOBIE A POHLED CÍRKVE NA HOMOSEXUALITU	28
2 REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ	31
2.1 PRÁVNÍ FORMULACE	31
2.2 HISTORIE SCHVALOVÁNÍ RP V ČR	34
2.3 SCHVALOVÁNÍ RP PARLAMENTEM ČR.....	35
3 ADOPCE DĚTÍ HOMOSEXUÁLNÍMI PÁRY	37
3.1 MANŽELSTVÍ A RODINA	37
3.2 VYMEZENÍ POJMU RODINA	38
3.3 HOMOSEXUALITA A MANŽELSTVÍ.....	39
3.4 ROLE ŽENY (MATKY) A MUŽE (OTCE)	39
3.5 STUDIE DĚTÍ HOMOSEXUÁLNÍCH PÁRŮ	41
3.6 ADOPCE.....	42
3.7 PRÁVNÍ NÁLEŽITOSTI OSVOJENÍ.....	43
3.8 HOMOSEXUÁLNÍ PÁRY A ADOPCE	44
3.9 NÁZORY SCHVALUJÍCÍ ADOPCI	45
3.10 NÁZORY NESCHVALUJÍCÍ ADOPCI	47
II PRAKTICKÁ ČÁST	50
4 PROJEKT VÝZKUMU	51

4.1	CÍL VÝZKUMU	51
4.2	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	51
4.3	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	52
4.4	HYPOTÉZY	53
4.5	PROMĚNNÉ	56
4.6	DRUH VÝZKUMU	57
4.7	VÝZKUMNÝ VZOREK	57
4.8	VÝZKUMNÁ METODA	57
4.9	PILOTÁŽNÍ VÝZKUM	57
4.10	METODY ZPRACOVÁNÍ DAT	58
5	ANALÝZA A INTERPRETACE DAT	60
5.1	VYHODNOCENÍ PILOTÁŽNÍHO VÝZKUMU	60
5.2	SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ ODPOVĚDÍ	62
5.3	VÝSLEDKY VÝZKUMU	69
5.4	PŘÍNOS PRO PRAXI	103
5.5	KAZUISTIKY	104
	ZÁVĚR	108
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	109
	ZÁKONY	116
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	117
	SEZNAM OBRÁZKŮ	118
	SEZNAM TABULEK	119
	SEZNAM GRAFŮ	121
	SEZNAM PŘÍLOH	122

ÚVOD

Mezi veřejností se objevuje mnoho názorů, různých myšlenek a všelijakých pohledů na homosexualitu. Pro někoho je homosexualita normální, setkal se s ní a toleruje ji. Někdo vidí homosexualitu jako nemoc, patologický jev a zastává názor, že homosexualita se dá léčit. Dříve bylo toto téma lidem dost vzdálené, většina z nich neznala žádného homosexuála, o homosexualitě se na veřejnosti nemluvilo, bylo to něco špatného a nenormálního. Homosexualita byla považována za nemoc. Byla posuzována stejným způsobem jako třeba pedofilie a často byla s tímto pojmem i spojovaná. Šlo svým způsobem o trestné deviantní chování. Homosexuálové se cítili, že dělají něco špatně, že s nimi není něco v pořádku. Dnešní doba je označována za „dobou moderní“, každý může projevit svůj názor a spousta věcí už není tabu. O homosexualitě se vedou veřejné diskuze, od roku 2006 mají homosexuální páry možnost vstoupit do registrovaného partnerství. Není ojedinělé spatřit dva líbající se muže nebo ženy na ulici. Samotní homosexuálové tvoří různá sdružení, která hájí jejich práva. Homosexualita se stává uznávanou formou sexuální orientace. A veřejnost si začíná „zvykat“.

Homosexuál je jedinec, kterého přitahuje stejné pohlaví a který může vytvořit plnohodnotný vztah a vychovávat dítě. Osobně s homosexualitou souhlasím. Jsem pro, aby byla i homosexuálním párům umožněna adopce dětí. Odpůrci této možnosti argumentují, že dítě potřebuje normální rodinu, ale co je dnes „normální“ rodina?

Soudit někoho jen proto, že je homosexuál, je výrazem diskriminace. Jsem ale z generace, která v demokracii vyrostla, jsem zvyklá vnímat a tolerovat odlišnosti. Myslím, že moji rodiče a prarodiče tuhle možnost neměli a jejich názor na homosexualitu je pokřiven dobou, v jaké vyrůstali a názorem, který panoval o homosexualitě pár desítek let zpátky. Z toho důvodu si myslím, že názor na homosexualitu mezi generacemi je rozdílný, což potvrzují i dosavadní provedené výzkumy.

Teoretická část obsahuje tři kapitoly. První kapitola se bude zabývat homosexualitou z obecného hlediska. Bude definovat homosexualitu a přiblíží názory odborníků i veřejnosti, které budou podloženy argumenty. Cílem první kapitoly není přesvědčit, že je homosexualita normální a správná, ale poukázat na různá hlediska, které interpretují homosexualitu a mají základy ve vlastní argumentaci. Druhá kapitola se bude zabývat registrovaným partnerstvím. Popíše proces schvalování registrovaného partnerství v ČR a přiblíží situaci

forem homosexuálních svazků v jiných zemích. Ve třetí kapitola se budu zabývat možností adopce dětí homosexuálními páry. Pro orientaci v dané problematice budu definovat rodinu, manželství a proces adopce. Popíši roli otce (muže) a ženy (matky) v rodině. Budu se zabývat homosexuálními páry a možností adopce a nastíním názory z řad odborníků i veřejnosti, kteří s adopcí souhlasí nebo nesouhlasí a vytyčím hlavní argumenty pro tyto postoje.

Praktická část bude pojednávat o kvantitativním výzkumu, jehož cílem bylo zjistit, jaké jsou rozdíly v názorech na homosexualitu, registrované partnerství a možnost adopce dětí homosexuálními páry. Čtvrtá kapitola bude popisovat projekt výzkumu a pátá kapitola bude interpretovat výsledky. V závěru budou uvedeny dvě kazuistiky (muž-gay, žena-lesba). V těchto kazuistikách bude popsán subjektivní názor homosexuála na věci, které se jich bezprostředně týkají. Vyjádří se taky k výzkumu diplomové práce.

Uvědomuji si, že v rámci své práce nepoužívám důsledně rodově rovnocenný jazyk – tedy mužský a ženský rod zároveň. Pod pojmem homosexuál zahrnuji ženu (lesbu) i gaye (muže).

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HOMOSEXUALITA

V dnešní době homosexualita není žádným tabu. Homosexuálové mají na své štěstí nárok, stejně jako my ostatní. Chce-li někdo hodnotit homosexuála, ať mluví o konkrétním člověku a o tom co dělá nebo nedělá. V první kapitole se pro komplexnost dané problematiky budu zabírat definicí homosexuality, vysvětlím pojem bisexualita a vysvětlím rozdíl mezi ní a homosexualitou. Popíši homosexuální chování a pohledy na příčiny vzniku homosexuality. Vysvětlím proces coming outu a popíši jednotlivé jeho fáze. Přiblížím pohled na homosexualitu v historii a dnes. Uvedu i možnost léčby homosexuality a přiblížím průběh této terapie. Budu se věnovat pohledu církve na homosexualitu a shrnu její postoj k ní.

1.1 Definice homosexuality

S pojmem homosexualita se často setkáváme i s pojmem rodová role. Obecně lze definovat, jací jsou muži a jaké jsou ženy a co se od nich očekává, v případě homosexuality jsou tyto role pokřiveny (změněny). „*Rodová role je souhrn představ o tom, jací muži a ženy ve skutečnosti jsou i popisem obecně sdílených přesvědčení o tom, jací by muži a ženy měli být*“ (Janošová, 2008, s.41). Obsahem rodové role jsou projevy a zájmy související s vědomím o příslušnosti ke skupině mužů či žen. Jedná se tedy o vnější vyjádření rodové identity, jedinec v této roli vyjadřuje to, kým se cítí být a i to, jak chce být druhými vnímán. Spektrum maskulinních či feminních projevů může u daného jedince odpovídat jeho pohlavní příslušnosti, ale může s ní být i zcela v rozporu (Janošová, 2008).

Oblast lidské sexuality je souborem několika aspektů. Podle Diamonda a Sigmundsona (In Janošová, 1997) se lidský sexuální profil člení na pět složek. *Genderový vzorec* vypovídá o konkrétní podobě feminity a maskulity jedince a jejich vnějších projevech prostřednictvím příslušné generové role. *Reprodukce* je rozmnožovací schopnost. *Pohlavní identita* se týká základního prožitku příslušnosti jedince k mužům či ženám. *Vzrušivost a fyziologické mechanismy* se vztahují k sexuální aktivitě a funkcím pohlavního ústrojí. A *sexuální orientace* určuje závislost na „objektu“, ke kterému je jedinec sexuálně přitahován.

Homosexualitu chápeme jako opak heterosexuality. Jedince nepřitahují osoby opačného pohlaví, ale osoby stejného pohlaví. Většinová společnost je přesvědčena, že se člověk s touto orientací rodí. Nejde o jeho volbu být nebo nebýt homosexuálem. Homosexualita je pro jedince neoddělitelnou součástí jeho identity a doprovází ho celý život (Fajeta, 2004).

Homosexualita se liší zeměpisně i historicky, můžeme předpokládat, že je to dáno tolerancí příslušné společnosti. „*Homosexualitou rozumíme trvalou, citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nezvolený stav, charakterizovaný tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně, či výlučně osobami stejného pohlaví*“ (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992, s.19).

„*Homosexualitou rozumíme sexuální orientaci na osoby stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený, tedy nezaviněný stav, jenž je charakterizován tím, že nositel tohoto stavu je pohlavně přitahován a vzrušován osobou stejného pohlaví.*“ (Kaňka, 2000, s.7).

Homosexualita není nemocí, protože nemoc je subjektivní (i objektivní) pocit jedince, že je narušen (nebo nepřítomen) pocit psychické, fyzické či sociální pohody nebo poznání, že člověk není schopen plnit běžné úkony. Pokud je tedy někdo homosexuál a je s tím smířen je zdrav (Kaňka, 2000).

Samotný termín homosexualita poprvé použil maďarský doktor Károly Maria Benkert až roku 1869, i když je známo, že homosexuální vztahy mezi osobami stejného pohlaví se vyskytovaly již mnohem dříve. Zpočátku byla homosexualita trestná a odrestnění homosexuálního chování bylo započato v roce 1867 německým právníkem Carlem Heinrichem Ulrichsem. O lékařské pojetí homosexuality usiloval Magnus Hirschfeld, který založil první sexuologický ústav na světě (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992).

Mít strach pociťovat sexualitu, znamená potlačovat nejvznešenější z lidských možností – lásku. Sexualita znamená mnohem víc než jen fyzické vzrušení a orgasmus. S lidskou sexualitou je spjata schopnost cítit lásku, mít druhého člověka rád, prožívat citovou blízkost s jinou osobou, být tomu druhému vášnivě oddán. Lidé, kteří mají strach ze své sexuality, se neustále skrývají před svým vlastním já. Sociologické, psychologické i biologické výzkumy ukazují v podstatě, že člověk se homosexuálem narodí (Helminiak, 2007).

1.2 Bisexualita

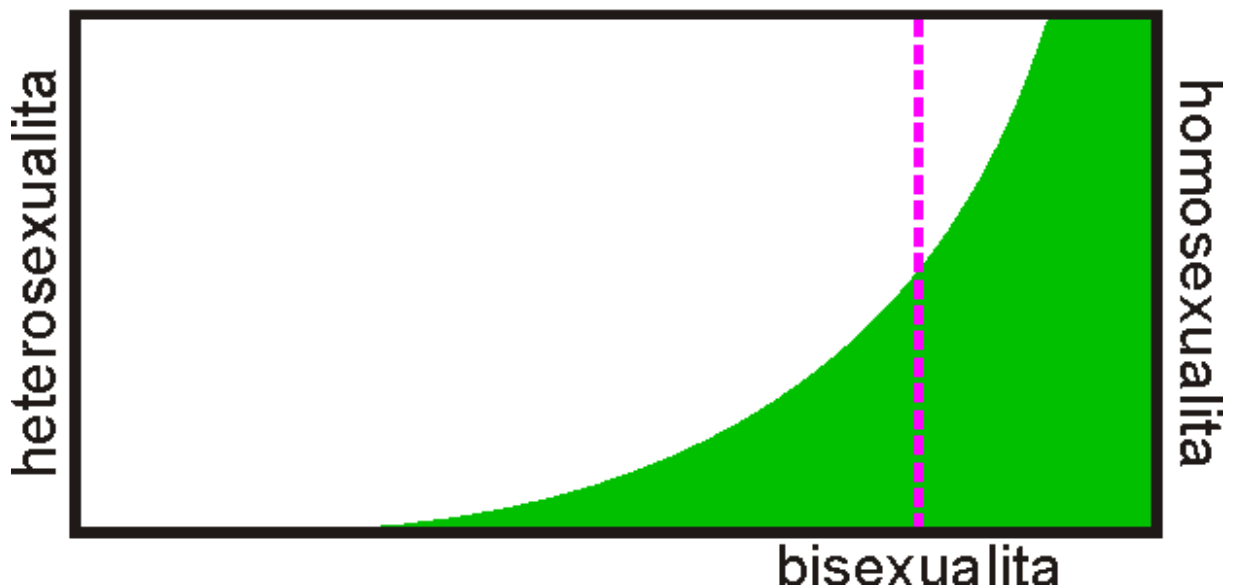
Tento termín poprvé použil Darwin, pro označení jedinců z rostlinné a živočišné říše, kteří mají zároveň obě pohlaví. Později se tak začali označovat lidé, které sexuálně přitahují stejně muži i ženy a kteří mohou s oběma uspokojivě žít (Kaňka, 2007). „*Bisexualitou rozumíme celoživotní, neměnný, subjektem nezapříčiněný a nezvolený stav, v jehož důsledku je jeho nositel, bisexuál, pohlavně vzrušován a přitahován přibližně stejně silně osoba-*

mi obou pohlavími - muži i ženami.“ (Kaňka, 2007, s.9). Určité dispozice k bisexualitě má většina lidí, lidský zárodek má základy obou pohlaví, dobře patrné až do třetího měsíce. Poté nabývá zřetelné povahy jedno pohlaví a druhé pohlaví je potlačeno. Podle Freuda (In Kaňka, 2007) má každý člověk vrozené mužské i ženské vlohy, což se po přijetí příslušného sexuálního chování v souladu s fyziologickým pohlavím projeví vnitřním konfliktem. Sexualita druhého pohlaví je potlačována, ale ne úplně. Na vědomé nebo nevědomé úrovni se pak při určitém pudovém vzrušení vynoří u muže skrytá homosexualita a u žen se to projeví třeba tím, že mužům závidí penis. Příčinu viděl Freud v hormonálních vlivech. Bisexualitu často chápeme jako nevyhraněnou sexuální orientaci, která je zároveň homosexuální i heterosexuální.

U jedinců, kteří se veřejně hlásí ke své bisexualitě, se většinou střídá různě dlouhé období heterosexuality a homosexuality. Partnery si tyto lidé nevybírají podle pohlaví, ale podle osobní přitažlivosti a jiných vlastností. Práví bisexuálové se v podmínkách naší kultury většinou bisexuálně nechovají. Tlak společenských norem je často nutí, aby se chovali výlučně heterosexuálně, a jestliže je jejich osobnost mimo sexuální sféru dobře strukturovaná, pak jim to asi ani nedělá velké nesnáze (Kaňka, 2007).

V současnosti jsou mezi odborníky velké pochybnosti o tom, zda skutečně bisexualita existuje. Sexuální preference nezahrnuje jen erotickou přitažlivost, ale též emocionální složku, tedy to, zda je člověk schopen s tím či oním pohlavím nejen „provozovat sex“, ale také navázat hlubší vztah, kterému říkáme láska. Není přitom pochyb, že se mnoho lidí bisexuálně chová. Mezi bisexualitou a bisexuálním chováním je rozdíl stejný jako mezi homosexualitou a homosexuálním chováním (Bisexualita jako trend, nebo opravdová sexuální orientace?, 2010). Různé názory na existenci bisexuality zastávají i dva přední čeští sexuologové: Jaroslava Pondělíčková-Mašlová a Petr Weiss. Jaroslava Pondělíčková-Mašlová říká, že lidé s bisexuálním cítěním existují, i když jich je jen velmi málo. Petr Weiss je přesvědčen, že bisexuálně se chovající jedinci jsou ve skutečnosti ego-dystonní homosexuálové, kteří se snaží o heterosexuální vztahy. Oba odborníci dokládají své názory kazuistikami lidí, s nimiž se setkali ve své odborné praxi. **Příloha P 1** (Koucká, 2006).

Obrázek 1. Reprezentativní vzorek lidské společnosti



Zakreslený obdélník představuje celou lidskou společnost, nebo spíše její reprezentativní vzorek. Uvnitř obdélníku existuje jakési heterosexuálně-homosexuální kontinuum, spojité spektrum, od levého, heterosexuálního okraje, kde jsou umístěny osoby jednoznačně heterosexuálně orientované, až po pravý okraj, kde stojí osoby jednoznačně homosexuálně vyhraněné. Tato vyhraněnost se týká prožívání, tedy toho, kým je osoba pohlavně vzrušována a přitahována, zda osobou stejného, nebo opačného pohlaví. Mezi těmito krajními polohami se nacházejí osoby schopné vzrušit se jak objektem opačného, tak objektem stejného pohlaví. Směrem vlevo převažuje heterosexuální zaměření nad homosexuálním a směrem vpravo převažuje homosexuální zaměření nad heterosexuálním. Poměr této heterosexuální a homosexuální vzrušivosti je přibližně vyznačen zakreslenou křivkou. Prostor pod čarou představuje míru homosexuálního prožívání, prostor nad ní míru heterosexuálního prožívání. V pravé části grafu, kde je zakreslena přerušovaná čára, je poměr heterosexuální a homosexuální preference vyrovnán 1:1. Tam patří lidé, kteří nerozlišují, zda je pro ně sexuálně přitažlivější muž, nebo žena. To jsou tedy praví bisexuálové, nositelé sexuální orientace nazývané bisexualita. Existují polemiky, zda je opravdu někdo schopen se nalézt na této tenké přímce. O sexuální zaměření jedince, kterému odpovídá jeho poloha v grafu, je rozhodnuto dávno před narozením. Tato poloha, tedy jeho zaměření, se během života nijak významně nemění, a to ani vlivem heterosexuálních nebo homosexuálních

zkušeností. Teorie "svedení", která vznik homosexuální orientace vysvětlovala učením homosexuálnímu chování, jakýmsi návykem, je dnes odborníky kriticky zavrhnuta. Přesto člověk někdy může mít po nějaký čas subjektivní dojem, že ke změně jeho sexuálního zaměření došlo (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992).

1.3 Homosexuální chování

„Ne každé homosexuální chování je motivováno odlišnou sexuální orientací. Platí to např. o náhradních homosexuálních stycích vězňů. Rovněž homosexuální prostituci často provozují muži a ženy, kteří sami jsou orientováni heterosexuálně. Konečně ne každý homosexuálně orientovaný jedinec se také homosexuálně chová.“ (Zvěřina, 2003, s.120).

Jestliže mluvíme o homosexuálním chování, nemusí to vždy korespondovat s homosexuální orientací. Vnější projevem lidské sexuality je sexuální chování. Za určitých okolností se může většina heterosexuálů chovat homosexuálně a naopak. Mnoho z lidí, kteří se později identifikovali jako homosexuální, zahajovalo svůj pohlavní život v heterosexuálním partnerství. I heterosexuální osoby se mohou za určitých podmínek (např: je-li znemožněn styk s osobami opačného pohlaví) chovat homosexuálně. To se nejčastěji týká pobytu ve věznicích, v armádě apod. (Janošová, 2000). Mnoho sexuologů zastává názor, že jakékoliv výstřelky sexuálního chování, pokud jsou oboustranně dobrovolné, nemají vliv na celoživotní sexuální orientaci jedince. Podle Říhy (1990) jsou homosexuálně laděné experimenty pozitivnější zkušeností než masturbace nebo nekvalitní heterosexuální vztahy. *„Lidé, kteří v homosexuálních kontaktech najdou vyšší uspokojení, než znali ze svého dosavadního života, se nestali znenadáni homosexuálními, nýbrž v sobě odhalili skrytou homosexualitu.“* (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992, s.21). Homosexuální chování bývalo v mnoha společenstvích součástí výchovy mladých chlapců. V naší společnosti je toto zcela nepřijatelné a nepředstavitelné. Takové chování bychom zařadili mezi trestnou činnost a definovali jako homosexuální pedofilii. V antickém Řecku se používal termín pederastie (láska k chlapcům). Šlo o vztah mezi „erastem“- učitelem („milovníkem“) a „eromenem“- žákem („milovaným“). Řekové se řídili tím, že mezi žákem a učitelem musí vzniknout pevný svazek, jehož součástí je i pevná láska spojená s erotikou. Homosexuální chování erasta však netvořilo součást jeho sexuální identity, šlo pouze o sociální roli v rámci antické společnosti (Fajeta, 2004).

U některých kmenů se homosexuální chování, především mezi muži, odehrává velmi často a má podobu rituálů. Do současné doby přetrvávají transkulturální rozdíly v pojetí ho-

mosexuálního styku. O tom svědčí například zvyky kmene Kukuku z Nové Guineye, u kterého je povinně prováděn rituál dospělých mužů s adolescentními a preadolescentními chlapci. Způsobem polykáním semene dospělých mužů, se symbolicky zvyšuje maskulinita a virilita dospívajících (Weiss, 2006).

1.4 Příčiny vzniku homosexuality

Příčiny homosexuální orientace nejsou dořešenou otázkou. Dnes je jasné, že homosexualita má původ ve složitém souboru psychických, genetických, hormonálních a embryogenetických faktorech. Pohlavní identita, sexuální orientace a sexuální preference jsou uloženy v části mozku nazývaného hypotalamus (Kaňka, 2000).

Teorie na vznik homosexuality jsou velmi různorodé, záleží na vědeckém oboru, ze kterého odborníci vycházejí. Homosexualita a další sexuální variace nebyly do současné doby natolik prozkoumané, aby společnost obdržela uspokojivou a jednoznačně pravdivou odpověď na příčiny vzniku homosexuality (Janošová, 2000). Varianty vzniku homosexuality jsou dvě: „příroda nebo výchova“? Pokud jsou pravou příčinou geny a prenatální hormony, není možné s tím nic dělat. Podle Prudkého (2005) je homosexuální orientace geneticky podmíněná a přenáší se podobně jako hemofilie přes pohlavní X chromozóm. *„Vše nasvědčuje tomu, že souhrou dědičných (genetických) činitelů s vlivy neuroendokrinními, jež se uplatnily během nitroděložního života nebo v prvních měsících po narození, se vytvoří vrozená predispozice, která člověka činí vnímavějším k příslušným psychickým faktorům a sexuálním vlivům (...) V každém případě se o budoucí sexuální orientaci rozhoduje dlouho předtím, než se v pubertě probudí pohlavní citění.“* (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992, s.29).

Pokud má na vznik homosexuality vliv společnost, měla by se dát měnit. Výzkumy naznačují, že prenatální, hormonální nebo genetické rozdíly vytvářejí u některých lidí predispozici k homosexuální orientaci. Stále není jistota v tom, jak velký je vliv sociální zkušenosti. Přesto, že si nedokážeme jasně odpovědět na příčinu homosexuality, je jasné, že touha po příslušnících stejného pohlaví je v člověku pevně zasazená a nedá se lehce měnit nebo odstranit. Sexuální touhy každého jedince jsou pevnou součástí jeho vlastní osobnosti (Stafford, 1985).

M. Kleinová uvádí, že homosexuální aktivita vždy slouží k ukojení sadistických impulsů, Nunberg se zase domnívá, že homosexuální akt znamená mstu vůči matce a triumf nad otcem.

1.5 Druhy homosexuality

Homosexualita je nejčastěji rozdělována podle pohlaví. Pro mužskou homosexualitu existuje řada názvů: androfil, urbanista, hanlivé označení buzerant nebo teplouš a dnes nejpoužívanější slovo gay. Ženská homosexualita je nejčastěji nazývána lesbismus. Další dělení souvisí s věkem preferovaných sexuálních partnerů. Sexuologie dále rozděluje homosexualitu na *egodystonní* a *egosyntonní* formu. *Egosyntonní homosexualita* znamená, že jedinec je plně smířen se svou sexuální orientací. *Egodystonní homosexualita* znamená, že jedinec tuto homosexualitu odmítá, touží po heterosexuální adaptaci, není schopen orientaci přiznat před okolím a ani sám před sebou. Často podléhá depresím, které mohou vést i pro okolí k nepochopitelným sebevraždám. V tomto případě zůstala homosexualita v seznamu nemocí MKN-10 (Kaňka, 2000).

1.6 Coming out

Každý jedinec, ať už je jakkoliv sexuálně orientovaný prožívá svůj coming out. Je to období, kdy začínáme vnímat svoji identitu, a tedy i svou sexualitu. Tento proces sebeuvědomování probíhá v pubertě a následujícím období adolescence (Janošová, 2000).

U gayů a lesbiček je coming outem míněn konec skrývání vlastní sexuální orientace, konec vytváření falešného obrazu sebe sama a odhalení homosexuality rodičům, přátelům, spolupracovníkům atd. (Projekt Varianty, 2002).

Zvěřina (2003) definuje coming out jako „*proces rozpoznání atypické sexuální orientace a jejího osvojení.*“

„*The term “coming out” is sometimes used to mean one is first sexual experience with a same – sex partner, but coming out is better understood as a process rather than a single event. Because of the force homophobia, coming out fully may took a long time.*“ (Cruikshank, 1992, s. 47)

Patrně každý homosexuál není nadšen, když zjistí pravdu o své orientaci, čeká ho procházení coming outem a boj se svým vlastním sebevědomím, protože je často sám ze sebe zklamán. Všeobecně platí, že větší problémy se sebezpřijetím mají lidé ve společnosti, která je orientována homofonicky (Janošová, 2000).

Uvědomění si vlastního homosexuálního zaměření má značné důsledky, zasahuje poměrně dál než jen k výběru sexuálního partnera. Jedinec se stává členem menšiny (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992).

Coming out představují dvě hlavní fáze, které lze rozdělit do pěti bodů, kterými většinou jedinec postupně prochází a které se mohou navzájem prolínat (Janošová, 2000).

Při *aprecoming outu* si jedinec uvědomuje svou odlišnost, ale nedovede ji vyjádřit. *Vlastní coming out* spočívá v pojmenování odlišnosti. Svou sexuální identitu může jedinec zprvu odmítat, ale po čase ji přizná sám sobě a poté i jinému člověku. *Fáze explorace* je navazování prvních sexuálních vztahů a experimentace. *Ve fázi partnerství* probíhá tvorba trvalejších sexuálních a partnerských vztahů odpovídajících celkovým citovým potřebám jedince. *Ve fázi integrace* dochází k dotvoření hodnot, upevnění role jedince ve vnějším světě a integraci osobnosti (Janošová, 2000).

Podle některých zdrojů je počet homosexuálních mužů, kteří otevřeně oznámí svou orientaci rodičům a přátelům polovina. Lesbickým ženám se daří udržet jejich vztah v tajnosti většinou déle než mužům, protože nejsou na veřejnosti tolik nápadné. Společnost toleruje běžný fyzický kontakt dvou žen daleko více než u mužů. Ženy, které spolu bydlí, nevzbuzují tolik podezření, jako když spolu žijí dva muži ve společné domácnosti. Ti, kteří svou homosexualitu skrývají a utajují, se většinou obávají odcizení se původní rodině, nebo že by je rodina dokonce zavrhl (Sobotková, 2007).

Procházka (2003) uvádí věk, kdy došlo k rozpoznání homosexuální orientace u mužů

Tabulka 1. Věk rozpoznání homosexuality (muži)

Věk	Procenta
Do 12 let	11 %
12 - 16 let	59 %
16 - 18 let	15 %
18 - 24 let	12 %
Nad 24 let	3 %

Janošová (2002) uvádí výsledky výzkumu týkajícího se uvědomění si odlišné sexuální orientace. Toto uvědomění nastává u homosexuálních jedinců nejčastěji ve věku 15-25 let. Někdy k němu však může dojít také po 35. či po 40. roce věku.

Když se podaří smířit se s vlastní osobou, čeká na homosexuála další náročný úkol, uspořádat si své vztahy v okolí. Většina gayů a lesbiček považuje za nejtěžší fázi přiznat svou orientaci rodičům. Posilou se spíš stávají přátelé a první partneři. Homosexuál, který si plně uvědomí svoji identitu, má několik východisek pro další život. *Dobrovolný celibát* volí zejména nábožensky založení lidé. Dobrovolné odmítání tělesné a citové blízkosti, může vést k pocitům osamění, vyhoštěnosti a i k psychickým poruchám. *Citové popření a vstup do manželství* je snaha nelišit se, lesbičky často vede vstup do manželství touha po dítěti. Pokusy o heterosexuální život nejsou dlouhodobé a ani úspěšné. Dříve nebo později většina homosexuálů v manželství navazuje vedlejší homosexuální vztah, který zapříčiňuje problémy mezi manželi. *Krycí manželství* se uzavíralo především v minulosti tkz: „sňatky na oko“. Šlo o předběžnou domluvu o vzájemné citové a osobní nezávislosti. *Homosexuálním partnerstvím* na sebe homosexuál bere nesnadný úkol prosadit si své představy o budoucnosti, své životní plány v rodině a v blízkém okolí. Vystavuje se reálnému nebezpečí, že se stane terčem předsudků, posměchu a možná i nenávisti. Navzdory rizikům je plnohodnotný život homosexuála nejprůhodnější. Tento život vede k upevnění vlastní identity, získání sebevědomí, realizaci vlastních představ, k seberealizaci apod. (Projekt Varianty, 2002).

1.7 Mužskost a ženskost homosexuálů

Mezi laickou veřejností často dochází k ztotožnění homosexuality s transsexualitou. Podle Weisse je transsexualita „*porucha pohlavní identity, kdy se biologicky normální muž cítí být ženou a obráceně. Obvykle se projevuje už od útlého dětství, třeba v tom, že transsexuální holčičky preferují autička, hrají fotbal a vehementně odmítají nosit šatičky, kluci si naopak hrají s panenkami a doma před zrcadlem si potají zkoušejí máminy šaty.*“ (Moje psychologie, 2008).

Transsexualita je lékařská diagnóza, která ukazuje na rozpor mezi tělem a vnitřním pocitem člověka. Transsexuální je člověk, který se narodil jako muž, má mužské tělo, ale cítí se být ženou a přeje si, se jí stát nebo naopak žena, která se cítí být mužem. Tito lidé často usilují o operativní změnu svého těla, aby odpovídalo tomu, jak se doopravdy cítí (Gate, 2006). Během puberty transsexuální jedinci zjišťují, že se jim líbí jedinci stejného pohlaví,

proto si nejdříve myslí, že jsou homosexuálové, později ale zjišťují, že příslušníci stejného pohlaví je nepřitahují „homosexuálně“, ale začínají si uvědomovat, že se sami cítí být někým jiným, než kým se narodili. Většina takových lidí dříve nebo později vyhledá odborníka se žádostí o změnu pohlaví (Gate, 2006).

U transsexualismu je základ pro diagnózu obrácená pohlavní identita a sexuální orientace má pouze podružný význam, u homosexuála je základem diagnózy obrácená sexuální orientace (Kaňka, 2000). O *maskulinní mužské homosexualitě* mluvíme v případě, že muž je homosexuálně orientovaný, ale cítí se a chová se jako muž. Stejně tak homosexuálně orientovanou ženu, která se cítí a chová jako žena, nazýváme *feminní ženskou homosexualitou*. Pokud ale jde o narušení pohlavní identity, která je patrná, hovoříme o *feminním nebo efeminním homosexuálním muži*, který se chová zženštile a o *maskulinní homosexuální ženě*, která se chová zmužněle (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992).

Feminní homosexuální muž má silnou touhu chovat se žensky. Jsou šťastni, když mohou vést domácnost, někdy mívají potřebu transvestivního chování (např: v homosexuální společnosti se převlíkají za ženy). Stejně tak maskulinní homosexuální ženy mají tendenci zaujímat ve společnosti o mužská povolání a k péči o domácnost mají odpor (Kaňka, 2000).

1.8 Léčba homosexuality v minulosti a dnes

Až do okamžiku, kdy byla homosexualita vyřazena z mezinárodní klasifikace nemocí, snažili se vědci najít způsob, jak ji odstranit. První snahy o léčení homosexuality měly dost drastický charakter. *Metoda averzivní* byla prováděna během homosexuálních fantasií, kdy se pacientům podával prostředek vyvolávající zvracení a naopak se jim předkládaly scény z heterosexuálního života. U nás prováděl tyto pokusy do 50. let Kurt Freund, později od nich upustil. Při *Starší psychoanalytické metodě* se pacientovi podávala droga LSD vyvolávající fantazie, v nichž si měl odreagovat nepříjemné pocity z dětských zážitků, které byly podle této teorie příčinou opačné orientace. *Stereoaktické metody* byly pokusy operativně zasáhnout do mozkových center řídících sexualitu (v několika případech se opravdu podařilo orientaci změnit). Ve většině případů ale došlo k újmě na zdraví pacienta a existovalo vysoké riziko úmrtnosti. *Kastrace* způsobila snížení sexuálního pudu, někteří homosexuálové o ni i sami žádali. *Dornerova metoda* předepisovala dávkování správných pohlavních hormonů matkám v těhotenství. Později se mezi odborníky vyskytla obava, že zásahu do jiných oblastí v průběhu vývoje embrya a léčba byla zamítnuta.

Při *Pozdější psychoanalytické metodě* byl pacient veden k tomu, aby se soustředil na heterosexuální složku své sexuality. *Pokus o adaptaci* znamenal, že někteří homosexuálně orientovaní jedinci se kvůli výhodám manželství a rodičovství pokoušeli vzdát života se stejným pohlavím. Často to mělo nepříznivý dopad na duševní zdraví (Janošová, 2000).

V dnešní době stále mnoho lidí vidí homosexualitu jako sejití na špatnou cestu a mají snahu homosexualitu léčit nebo aspoň jí zamezit. Mezi takové patří občanské sdružení EXODUS. „*Naším cílem není neplodná diskuse, ale praktická podpora a pomoc těm, kteří touží po změně homosexuálního citění a souvisejícího životního stylu. Žádáme společnost o toleranci, aby tyto lidi pod tlakem homosexuální doby nediskriminovala. Těm, jejichž sexuální a citovou orientaci nelze zcela změnit, nabízíme doprovázení v dalším životě v čistotě a abstinenci, která je lepší a plodnější variantou než homosexuální způsob života.*“ (Exodus, 2011).

Podle tohoto sdružení je homosexualita jen částečně podmíněna dědičně. Opírají se o mnohé lékaře, kteří uvádějí, že se v řadě případů dá homosexualita léčit. Pacient však musí mít vůli k léčbě, podobně jako obézní člověk ke zhubnutí. Pokud léčebné metody dosud nejsou uspokojivé, tak předpokládají, že brzy budou vynalezeny dokonalejší metody, podobně jako v to společnost doufá např: u Parkinsonovy nemoci (Exodus, 2011).

Své názory a postoje opírají o knihu *Terapie homosexuality* od holandského psychoterapeuta van den Aardweg. Tato kniha z roku 2003 má nastínit směrnice pro homosexuální terapii, která je v podstatě sebeterapií. Autor homosexuality označuje za postižené a zdůrazňuje, že důležitým bodem k úspěchu léčby homosexuality je vůle stát se normálním. Úspěšnost léčby je dle jeho názoru a zkušeností 15-20 %. Homosexualitu a její léčbu přirovnává k léčbě neuróz: fobie, nutkavé neurózy, deprese, jiné sexuální úchytky. Metodu, kterou nabízí svým čtenářům, označuje jako „křesťansko“-psychologickou. Muži i ženy jsou tělesně i psychicky odlišní, proto jsou stvořeni jeden pro druhého. A z toho plyne, že sexualita, která nemůže dospět k cíli pohlavního spojení je nutně neplnohodnotná a je funkční poruchou.

Homosexualita plyne ze sebelítosti, kterou si homosexuální člověk ani neuvědomuje a to způsobuje „masochistické“ chování a projevuje se v pocitech pohlavní méněcennosti. Specifické rodičovské postoje a vztahy rodič-dítě mohou rozvíjet komplex homosexuální pohlavní méněcennosti. Za konečný homosexuální faktor autor považuje pohled dospívajícího na své pohlaví ve srovnání s vrstevníky stejného pohlaví. Poddání se homosexuálním

tužbám má za následek sexuální zotročení. Homosexuál, který sám sebe označí za homosexuála je pouze v tragické roli a zásadně se liší od střízlivého a realistického posuzování sebe sama. Homosexualita je pouze nějaký ideál, představa, která vede člověka ke spříznění s ostatními homosexuály. Svoji teorii o příčinách homosexuality opírá o zkušenosti z dětství, kdy muž, který je vychováván pouze matkou a babičkou se nemůže stát zdatným mužem. Lásku mezi homosexuály označuje za „lásku“ v uvozovkách, protože tato láska není opravdovou láskou, která může být mezi mužem a ženou. Homosexuál žije pouze ve světě fantazie, především ve vztahu k sexualitě. Stává se sám pro sebe otrokem a sklouzává do nereálného světa. Stejně jako alkoholicí a drogově závislí i homosexuálové lžou o svém chování. Většina homosexuálů je promiskuitních a jsou nositelé AIDS. Pro homosexuála je střídání partnerů zcela normální.

Při terapii je pomoc psychoterapeuta nutná, protože až na malé výjimky si postižení nemožou pomoc sami. Homosexuálně orientovaná osoba by si měla najít jedince, který má dostatek dovedností, stát se mu „trenérem“ v boji proti homosexualitě. Tato kniha se stane průvodcem a návodem pro úspěch terapie. Důležitým krokem je sebepoznání, znát svůj vývoj a příčiny vzniku neurózy. V knize autor uvádí dotazník týkající se anamnézy postiženého, tuto anamnézu si vypracuje homosexuál, který se chce vyléčit, sám a tento dotazník se stává výchozím bodem pro úspěšnou terapii (**Příloha P2**). Kniha popisuje způsob, jak bojovat se sebou samým a se svojí homosexualitou. Jak pracovat se svými pocity a traumaty z dětství. Je jakýmsi návodem jak se stát heterosexuálem (Aardweg, 2003).

1.9 Homosexualita v historii a dnes

Je známo, že homosexualita se vyskytuje a vyskytovala ve všech historických dobách a kulturách. Jaký názor na homosexualitu mají lidé a společnost dnes a v minulosti se značně liší. Postoj k homosexualitě je formován především náboženstvím, kulturními tradicemi, normami a hodnotami. Sexuální praktiky mezi starším a mladším mužem se pravděpodobně vyskytovaly na mnoha místech světa. Ať již jde o oblast starověkého Orientu, Mezopotámie či Egypta. To jak bylo toto chování hodnoceno a přijímáno není ale většinou z pramenů jednoznačné (Prudký a kol. 2005).

Zlatý věk homosexuality proběhl na přelomu mezi matriarchátem a patriarchátem v období rozkvětu starého Řecka. Byl to jediný okamžik v dějinách, kdy byla homosexualita na určitý čas vnímána právoplatně jako heterosexualita (Kaňka, 2000).

S příchodem víry a křesťanství započalo pronásledování a sankcionování homosexuálů. Tento stav trval od starověku do ranného novověku. Tresty za homosexualitu v pozdním novověku měly podoby spíše sociálního vyloučení (Faderman 1981, Rupp 2002).

Osmnácté století je někdy označované za „zlatou éru erotiky“. Nové filosofické a vědecké myšlení uznalo, že je sexualita základní vlastností všech lidských bytostí a že vyhledávání požitků vede ke štěstí a takové počínání člověku diktuje příroda. Konečně byla vyslovena myšlenka, že sex je základní formou lidského potěšení (Zvláštní duše, 2009). Myšlenku, že je homosexualita vrozená jako první uveřejnil Karl Heinrich Ulrichs (německý spisovatel, 1825-1895), který je dnes oslavován jako první gay aktivista (Zvláštní duše, 2009).

Desítky tisíc lidí zemřelo v koncentračních táborech pro svou pohlavní identitu. Stejně jako židé byli označováni na oděvu žlutou hvězdou, měli i homosexuálové (nebo lidé podezřelí z homosexuality) své označení v podobě růžového trojúhelníku. *„Trojúhelník (slang. Vinkl) byl obecným označením vězňů a jeho barva, vyjadřovala příslušnou vězeňskou kategorii – červená politické vězně, zelená zločince z povolání, černá tzv. asociály, fialová malou skupinu duchovních a jehovistů a růžová homosexuály.“* (Nečas, 1999, s.148).

Homosexualitou se začala zabývat věda, a proto přestala být posuzována pouze z mravního hlediska. Po první světové válce a hlavně po druhé světové válce se rozvinul proces emancipace homosexuálů. Homosexuálové se začali organizovat a zakládat různé organizace. Tyto organizace vedou dialog s ostatní společností, připravují sociální a podpůrné programy pro homosexuály, vydávají tisk. V některých zemích, díky své přítomnosti v parlamentu, mají tyto organizace také vliv na státní politiku a snaží se homosexuální menšinu chránit před možným nepřátelstvím heterosexuální většiny. Dokonce existují rozhlasové a televizní stanice, které věnují pravidelně část svého vysílacího času homosexuálům (Kaňka, 2000). Od roku 1973 nepovažuje homosexualitu za nemoc Americká psychiatrická asociace a v roce 1992 byla vyřazena ze seznamu sexuálních nemocí na mezinárodní úrovni světovou zdravotnickou organizací WHO (Kaňka, 2000).

Homosexualita se v České republice stala po roce 1989 viditelným společenským jevem a vzniklo poměrně velké množství organizací, které zastupují zájmy homosexuální menšiny. Nejznámější organizací je SOHO tj. Sdružení organizací homosexuálních občanů. Aktivity tohoto sdružení se zaměřují mimo jiné na humanitární oblast, ale především na pomoc a prevenci nemoci AIDS. Od roku 1992 vychází periodikum SOHO revue a začínají se vy-

dávat další. Homosexualita se stala častěji medializovaným tématem. To se promítlo do celkově stoupající informovanosti a zároveň narůstající tolerance především u mladé generace. Homosexualita byla zahrnuta do koncepce sexuální výchovy (Kopuleťá, 2009).

„Homosexualita se v současnosti stává integrální součástí identity, která ve všech ohledech ovlivňuje jedincovo chování. Vzniká představa homosexuální osobnosti, která má charakteristické dětství, minulost, způsob života. Její sexualita je přítomna v každém rysu jednání.... Nejde již o hřích, který má být potrestán či napraven, ale o přirozenost jedince.“ (Fafejta, 2004, s.88).

Lidé se vždy budou zajímat a ptát u všeho nového, jestli je to normální. Představu normality máme, ale každý jinou a je velmi těžké určit nějaký obecný obraz, který by se stal měřítkem. I v dnešní „moderní“ době se neustále objevují názory, že homosexualita není normální a proto by nemělo existovat registrované partnerství a už vůbec ne možnost adopce homosexuálními páry (Kaňka, 2000).

Spolu s informovaností, stoupala i tolerance veřejnosti, hlavně mladé generace k otázkám sexuální orientace na stejné pohlaví. Jak uvádí Janošová, tento posun byl prokázán také ve výzkumech P. Otučky a J. Holuba (1994), kteří porovnávali postoje společnosti vůči homosexualitě v letech 1988 a 1994: jednoznačně negativně byla nyní hodnocena pouhými 2 % respondentů. Počet lidí požadující její trestnost klesl z 11 % na 2 % a těch, kteří ji považují za škodlivou odchylku či deviaci, klesl z 23 % na 6 %. V roce 1994 vnímalo 43 % dotázaných homosexualitu jako zdravotní poruchu či nemoc. Tři pětiny respondentů souhlasilo s prosazením legalizace registrovaného partnerství, $\frac{3}{4}$ souhlasily s existencí gay-klubů, což je třikrát více než v roce 1988.

Ve vnímání sexuality, potažmo homosexuality, dochází tedy k liberalizaci postojů veřejnosti. K výsledkům potvrzující tento trend dospěli i Weiss a Zvěřina (2001) ve svém srovnávacím výzkumu sexuálního chování v letech 1993 až 1998.

Tabulka 2. Postoj k homosexualitě v %

	Muži 1993	Muži 1998	Ženy 1993	Ženy 1998
Je to zlozvyk, který by měl být trestán	6	8	6	4
Odchylka od normálu, jež může škodlivě působit na mládež	15	13	12	9
Je to nemoc, za niž postižený nemůže	33	31	41	34
Odchylka od normálu, která nikomu neškodí	23	27	19	26
Je to přirozený jev lidské sexuality	22	21	22	28

U mužů i u žen v obou souborech převládají spíše medicínské pohledy na homosexualitu, tedy nejčastější odpovědí je pojetí homosexuality jako nemoci. Výrazně omezující postoje v této oblasti vyjádřilo v roce 1998 pouze 8% mužů a 4 % žen. U žen pak výsledky svědčí o pozitivním trendu k další liberalizaci postojů (Weiss, Zvěřina, 2001, s.108).

1.10 Homofobie a pohled církve na homosexualitu

Pojem homofobie se poprvé objevuje v angloamerické odborné terminologii na počátku 70. let dvacátého století, jako označení chorobného strachu ze sexuální náklonnosti k osobě téhož pohlaví. Psycholog George Weinberg (In Komenda, 2000) tento termín poprvé použil v r. 1967 pro označení „iracionálního odporu“. K přesnějšimu vymezení došlo v roce 1972 Georgem Weinbergem: „iracionální odmítnutí homosexuálů.“

Jandourek (2001) definuje homofobii jako „*strach z lidí, strach z homosexuality a homosexuálů. Projevuje se jako negativní a pohrdavý postoj k sexuálním vztahům mezi osobami stejného pohlaví a k těmto osobám jako takovým*“

„*V literatuře se místo homofobie můžeme setkat i s označením homosexfobie, jako označením strachu před homosexuály či homonegativity, jako obecného označení negativního chování a citového odmítání homosexuálů.*“ (Komenda, 2000, s. 101).

I když homosexualita přestala být považována za nemoc, je heterosexuality stále považována za normu, zatímco o homosexualitě se hovoří v souvislosti s něčím nenormálním, deviantním, patologickým apod. Někteří autoři raději než pojem homofobie používají pojem heterosexismus, který heterosexuální hodnoty považuje za přirozené (Komenda, 2000).

Křesťanská církev pokládá homosexuální sex za hříšný. K odmítnutí homosexuality apoštolem Pavlem se připojilo více koncilů. "Sodomitskou neřest mužské a ženské homosexuality" jako hřích proti přirozenosti odsoudil zejména učitel církve svatý Tomáš Akvinský (004.CZ, 2005).

Úryvky z Bible ze Starého zákona:

Leviticus 18,22: „Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou. Je to ohavnost“.

Leviticus 20,13: „Kdyby muž spal s mužem jako s ženou, oba se dopustili ohavnosti; musejí zemřít, jejich krev padni na ně“.

Úryvky z Bible z Nového zákona:

1. Korintským 6,9-10 (NBK): „Cožpak nevíte, že nespravedliví nebudou dědici Božího království? Nemyjte se! Smilníci ani modláři, cizoložníci, zženštilí ani homosexuálové, zloději ani lakomci, opilci, utrhači ani rváči nebudou dědici Božího království.“

1. Timoteovi 1,8-11 (NBK): „Víme, že Zákon je dobrý, když ho někdo užívá náležitě a je si vědom toho, že Zákon není dán pro spravedlivého, nýbrž pro lidi nespravedlivé a vzpurné, bezbožné a hříšné, pro lidi nesvaté a světské, pro otcovrahy a matkovrahy, pro vrahy, smilníky, homosexuály, únosce, lháře, křivopřísežníky, a co ještě jiného se přiči zdravému učení podle evangelia slávy blahoslaveného Boha, které mi bylo svěřeno.“

1. Judův 1,7 (KMS): „Tak jako Sodoma a Gomora a okolní města, když stejným způsobem jako oni plně propadla smilstvu a odešla za jiným tělem, jsou předložena jako příklad, když nesou trest věčného ohně.“ (Galerie zážitků s Bohem, 2007).

V Listu Římanům Pavel uvádí: „*Proto je Bůh vydal v moc hanebných vášní. Jejich ženy zaměnily přirozený styk za nepřirozený a stejně i muži zanechali přirozeného styku s ženami a vzplanuli žádostí jeden k druhému, muži s muži provádějí hanebnosti a tak sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svou scestnost. Protože si nedovedli vážit pravého poznání Boha, dal je Bůh na pospas jejich zvrácené mysli, aby dělali, co se nesluší. Jsou plni nepravosti, podlosti, lakoty, špatnosti, jsou samá závist, vražda, svár, lest, zlomyslnost, jsou donašeči, pomlouváči, Bohu odporní, zpupní, nadutí, chlubití. Vymýšlejí zlé věci, neposlouchají rodiče, nemají rozum, nedovedou se s nikým snést, neznají lásku ani slitování. Vědí o spravedlivém rozhodnutí Božím, že ti, kteří tak jednají, jsou hodni smrti; a přece nejenže sami tak jednají, ale také jiným takové jednání schvalují.*“ (Komenda, 2000, s. 104). I když je nutné na texty Starého a Nového zákona nahlížet v kontextu doby, ve které byly napsány, staly se východiskem pro současné fundamentalistické postoje odsuzující homosexualitu a „homosexuální praktiky“ (Komenda, 2000). „*Dodnes římská katolická církev tvrdí, že prvořadou úlohou sexuálního chování je oplodnění manželek jejich manžely.*“ (Komenda, 2000, s. 104) „*Římskokatolická církev se staví odmítavě ke všemu, co se homosexuality týká a v homosexualitě vidí hřích, pohanskou neřest, jednání proti přírodě či d'ábelskou zvrácenost.* „(...) *Písmo svaté, které představuje homosexuální vztahy jako velkou mravní spoušť (...) homosexuální úkony jsou vnitřně nezřízené. Odporují přirozenému zákonu. Odlučují pohlavní úkon od předávání života. Nejsou plodem opravdového citového a pohlavního doplňování se. V žádném případě nemohou být schvalovány.*“ (Katechismus katolické církve 2001, s. 574).

Podle názoru vystudovaného teologa: Církev k homosexuálně orientovaným lidem zaujímá neutrální postoj. Samotná homosexuální orientace je hodnocena neutrálně (podobně jako standardní orientace muž-žena), nicméně sexuální soužití homosexuálních partnerů není pokládáno za přirozené, protože (pochopitelně) nenaplňuje samotný smysl a účel sexuality

(vzájemnost mužství a ženství, otevřenost k plození, trvalost svazku). Z toho důvodu církev doporučuje homosexuálům zdrženlivost. Křesťané jsou vybízeni k podpoře a pomoci lidem, kteří nesou mnohdy tak těžký úděl spojený s homosexualitou.

Oficiální pohled církve na homosexualitu je představený v Katechismu katolické církve (2001).

čl. 2358

"Nezanedbatelný počet mužů a žen má hluboce zakořeněné homosexuální sklony. Toto zaměření, které se objektivně vymyká řádu, je pro většinu z nich zkouškou. Proto mají být přijímání s úctou, soucitem a jemnocitem. Vůči nim je třeba se vyhnout jakémukoliv náznaku nespravedlivé diskriminace. Takové osoby jsou povolány naplnit Boží vůli ve svém životě, a jsou-li křesťany, spojit těžkosti, s nimiž se mohou setkat v důsledku svého stavu, s obětí Pána na kříži."

čl. 2359

"Homosexuální osoby jsou povolány k čistotě. Skrze ctnost sebeovládání, jež vychovává k vnitřní svobodě, často skrze podporu nezištného přátelství, modlitbu a svátostnou milost mohou a mají se postupně a rozhodně přibližovat ke křesťanské dokonalosti."

Církev učí, že homosexuály lze respektovat, ale nemůže souhlasit s homosexuálním chováním nebo s legálním uznáním homosexuálních svazků. Veřejný prospěch vyžaduje, aby zákony uznávaly, podporovaly a chránily manželský svazek jako základ rodiny a primární složku společnosti. Právní uznání homosexuálních svazků nebo jejich zrovnoprávnění s manželstvím znamená schvalování scestného chování, který by bylo považováno za model pro současnou společnost a také by vedlo k zatemnění smyslu základních hodnot. Církev tyto hodnoty pro dobro lidí a celé společnosti brání (Česká biskupská konference, 2003).

2 REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ

Homosexuálové vytvářejí pevný rovnoprávný vztah, jejich jednání je dobrovolné a přináší jim rovnocenné uspokojení. Názory na uzavírání registrovaného partnerství se taky výrazně liší. Přesto je podle výzkumů dokázáno, že lidé se postupně stávají tolerantnější a od roku 2006, kdy došlo ke schválení registrovaného partnerství, se zvyšuje počet těch, kteří s registrovaným partnerstvím souhlasí. V této kapitole stručně popíšeme registrované partnerství po právní stránce. Vyjmenujeme hlavní náležitosti a povinnosti týkající se registrovaného partnerství. Přiblížím průběh schvalování registrovaného partnerství v ČR. Přiblížím i situaci homosexuality a homosexuálních svazků ve světě.

2.1 Právní formulace

Zákon o registrovaném partnerství je určen homosexuálním párům, které hodlají trvale žít ve společné domácnosti a na základě tohoto vztahu využívat ostatních práv a výhod, které společnost přiznává jinak pouze manželským dvojicím (Janošová, 2000). Partnerské soužití neznamená totéž, co manželství. Manželství má svoji podstatou směřovat taky k naplnění rodičovství a k výchově dětí, což stejnopohlavní svazek za normálních okolností nemůže (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992). Hlavní význam registrovaného partnerství je v úpravě majetkoprávních poměrů párů, které jsou tímto zákonem zrovnoprávněny s manželskou dvojicí. Registrovaným dvojicím není umožněno uzavírat církevní svazek a nezískávají možnost adopce (Janošová, 2000). Jednoduše lze říci, že lidé v registrovaném soužití si dobrovolně vybírají člověka, se kterým chtějí žít a spolurozhodovat v zásadních záležitostech (právo, majetek). Registrované osoby mají mezi sebou i vyživovací povinnost. „Znamená to, že partner, který vydělává, se musí postarat o druhého, který například zůstane bez práce. Stejně tak může soud v případě zrušení partnerství uložit tuto povinnost i po ukončení partnerství. Má-li některý z partnerů děti, vztahuje se vyživovací povinnost i na ně. Tím se zajistí, že bude postaráno o případné děti z předchozích heterosexuálních svazků.“ (Sexus.cz, 2002).

Práva a povinnost manželů x práva a povinnosti párů v registrovaném partnerství

(Příloha P3).

Partnerství se zapisuje do občanského průkazu na místo rodinného stavu. Partneři jsou zahrnuti do skupiny blízkých osob pro nejrůznější účely např. trestního zákona či občanského zákoníku (Řezníčková Ludmila, 2010).

Zákon o registrovaném partnerství dává dvojicím gayů a dvojicím lesbiček právní jistotu v právním řádu České republiky. Zákonná úprava umožňuje důstojné soužití dvojic stejného pohlaví je asi jedním z nejvýznamnějších a nejviditelnějších symbolů snahy o zrovnoprávnění lidí s menšinovou citovou orientací (Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství). Z hlediska právní pevnosti tohoto svazku, možností a intenzity vzájemných práv a povinností, které z registrovaného partnerství pro partnery a partnerky vyplývají, se registrované partnerství nalézá někde na půli cesty mezi stavem „nesezdaného soužití“ a manželstvím (Baršová, 2006).

Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 239/2008 Sb., (dále jen „zákon o partnerství“).

Partnerství vzniká projevem vůle dvou osob stejného pohlaví, formou souhlasného, svobodného a úplného prohlášení těchto osob o tom, že spolu vstupují do partnerství. Prohlášení se činí před matrikářem na základě otázky, zda chtějí spolu vstoupit do partnerství. Před učiněním prohlášení výslovně uvedou, že jim nejsou známy okolnosti vylučující vstup do partnerství. Protokol, který se o prohlášení sepisuje, podepisují osoby vstupující do partnerství, matrikář, tlumočnick, je-li jeho přítomnost nutná. Partnerství se zapíše do knihy registrovaného partnerství.

Do partnerství může vstoupit každý, komu to zákon o partnerství nezakazuje. Partnerem se rozumí osoba, která uzavřela partnerství. Podmínkou vstupu do partnerství je, aby alespoň jedna z osob vstupujících do partnerství byla státním občanem České republiky. Do partnerství nemohou vstoupit osoby navzájem příbuzné v linii přímé a sourozenci.

Do partnerství nemůže vstoupit osoba, která:

- nedosáhla věku 18 let
- nemá způsobilost k právním úkonům
- již dříve uzavřela manželství
- již dříve vstoupila do partnerství anebo do obdobného svazku osob stejného pohlaví v zahraničí, a její manželství nebo partnerství anebo obdobný svazek trvá.

Příslušné matriční úřady, před kterými lze učinit prohlášení jsou stanoveny v příloze č. 1 vyhlášky č. 300/2006, kterou se provádí zákon o partnerství, a kterou se mění vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

Hlavní město Praha	Úřad městské části Praha 1
Středočeský kraj	Magistrát města Kladno
Jihočeský kraj	Magistrát města České Budějovice
Plzeňský kraj	Úřad městského obvodu Plzeň 3
Karlovarský kraj	Magistrát města Karlovy Vary
Ústecký kraj	Úřad městského obvodu Ústí nad Labem-město
Liberecký kraj	Magistrát města Liberec
Královehradecký kraj	Magistrát města Hradec Králové
Pardubický kraj	Magistrát města Pardubice
Vysočina	Magistrát města Jihlava
Jihomoravský kraj	Úřad městské části Brno-střed
Olomoucký kraj	Magistrát města Olomouc
Moravskoslezský kraj	Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
Zlínský kraj	Magistrát města Zlín

Prvním krokem k uzavření registrovaného partnerství je kontaktovat příslušný matriční úřad a dotázat se, kdy a kam se má osoba vstupující do partnerství na území České republiky dostavit a jaké doklady (veřejné listiny) má za tímto účelem před vstupem do partnerství příslušnému matričnímu úřadu předložit. (Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství).

2.2 Historie schvalování RP v ČR

Česká republika, se snažila zákon, který by umožňoval homosexuálním párům uzavřít partnerství, prosadit až po roce 1989. I když je naše republika vstřícná k homosexuální minoritě, nebylo toto prosazení jednoduché a ani nestačil jeden pokus pro jeho schválení (Koudelka, 2005).

Sdružení SOHO (Sdružení organizací homosexuálních občanů v české republice) se začalo systematicky zabývat prosazováním registrovaného partnerství. První kroky byly podniknuty již v roce 1992, kdy probíhalo seznamování veřejnosti se záměrem prosadit tento institut a byla oslovena odborná veřejnost k vyjádření svých názorů. Byl formulován první konkrétní návrh, a to začleněním registrovaného partnerství do Zákona o rodině a Občanského zákoníku (Gay.iniciativa.cz, 2001).

Úpravu registrovaného partnerství či jiné formy soužití osob stejného pohlaví do svého právního řádu v posledních zhruba patnácti letech zavedlo celkem deset evropských zemí a určitá práva faktickému soužití homosexuálních partnerů přiznává v mezích svých možností i mnoho regionů v jednotlivých státech EU. Koncem devadesátých let se v českém právním řádu v souvislosti s harmonizací našeho práva s právem Evropské unie začala postupně objevovat ustanovení zakazující diskriminaci na základě odlišné sexuální orientace. Poprvé se tak stalo v roce 1999 (Vaculíková, 2003).

První zemí, která vytvořila zvláštní právní rámec pro uznání a regulaci soužití partnerů stejného pohlaví, bylo Dánsko. Stalo se tak v roce 1989. Dánský vzor v krátké době následovaly další severské země - Norsko (1993), Švédsko (1995) a Island (1996). Poté následovalo v roce 1996 Grónsko, Maďarsko a Nizozemí. Připojila se i Francie, kde byl přijat zákon o občanském paktu solidarity na podzim roku 1999. Francouzský zákon se od severského modelu zásadně liší v tom, že umožňuje uzavřít „pakt solidarity“ rovněž heterosexuálním dvojicím. Podle některých názorů je to zákon, který podporuje spíše pluralitu životních stylů než rovnoprávnost gayů a lesbiček. Zvolené řešení vychází z principu uzavření partnerské smlouvy. Poté následovala Belgie (2000) a v roce 2001 Portugalsko a Německo. Dále přijalo zákon upravující vztahy stejnopohlavních párů Finsko (2002), Chorvatsko (2003), Rakousko (2003), Lucembursko (2004), Švýcarsko (poslední verze zákona z roku 2007), v roce 2005 Nový Zéland a Slovinsko, Španělsko (pouze některé autonomní oblasti), Velká Británie, Severní Irsko, Skotsko, Anglie, Wales a Irsko. V roce 2006 přistoupila k tomuto zákonu i Česká republika (Stránky pro studenty HKS, 2010).

Situace ve světě je opravdu různá od možnosti uzavřít plnohodnotné manželství a adoptovat děti až po trest smrti za homosexuální jednání. (**Příloha P4**).

2.3 Schvalování RP parlamentem ČR

Pokus č. 1 (1992-93) Vláda připravovala rodinněprávní novelu občanského zákoníku, ale paragrafy týkající se homosexuálních vztahů byly vládou odmítnuty. *Pokus č. 2 (1995)* Zákon o RP předložily poslankyně ODS Anna Röschová a Milena Kolářová (upravoval jen dědictví a společné užívání bytu), ale k projednávání po několika odkladech vůbec nedošlo kvůli volbám. *Pokus č. 3 (1998)* Sněmovna zamítla v prvním čtení vůbec první ucelený poslanecký návrh zákona o registrovaném partnerství osob téhož pohlaví. Zákon se odkazoval na zákon o rodině a oproti manželství vyjímal jen společnou výchovu dětí a adopci. Vláda se k zákonu postavila odmítavě. Předkladatelé: Zuzka Rujbrová (KSČM), Jana Gavlasová (ČSSD) a Jaroslav Zvěřina (ODS). *Pokus č. 4 (1999)* Na návrh lidovce Cyrila Svobody zamítla sněmovna poslanecký návrh zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví. Předkladatelé: Zuzka Rujbrová (KSČM), Jan Zahradil (ODS), Jitka Kupčová (ČSSD) Monika Horáková (US) a další. Návrh v průběhu roku několikrát přežil hlasování o zamítnutí a dvakrát byl vrácen do výborů. Ke schválení ho poslancům doporučila i vláda premiéra Miloše Zemana. *Pokus č. 5 (2001)* Zemanův sociálnědemokratický kabinet schválil svůj první návrh na uzákonění soužití osob stejného pohlaví. Přípravu iniciovala rada vlády pro lidská práva poté, co sněmovna registrované partnerství už dvakrát odmítla. Návrh předložil ministr spravedlnosti Jaroslav Bureš. Sněmovna 25. října 2001 hned v prvním čtení těsnou většinou vrátila vládě návrh zákona o partnerském soužití osob stejného pohlaví k dopracování. Vrácení podpořili všichni lidovci, téměř celá ODS a někteří unionisté. Díky volbám v roce 2002 už ovšem k přepracování vládou nedošlo. *Pokus č. 6 (2004)* Koaliční vláda premiéra Vladimíra Špidly (ČSSD) podruhé dvakrát stáhla z programu návrh zákona o registrovaném partnerství. Norma tehdy prý neměla šanci projít. Premiér Špidla ji doporučil navrhnout jako poslaneckou iniciativu. *Pokus č. 7 (2004-05)* Sněmovna začala projednávat návrh zákona o registrovaném partnerství, který jí v dubnu předložila skupina poslanců ze čtyř parlamentních stran. Na přípravě se podíleli i zástupci Gay a lesbické ligy. Předkladatelé: Táňa Fischerová, Vlastimil Ostrý a Pavel Svoboda (všichni US-DEU), Jitka Kupčová a Zdeněk Jičínský z ČSSD, Jan Zahradil a Jaroslav Zvěřina z ODS a Kateřina Konečná a Vladimír Koníček z KSČM. Návrh byl propuštěn do druhého čtení. Návrh zákona prošel druhým čtením 25. listopadu 2004. Sněmovna opět

neschválila návrh, který by registrované partnerství umožnil. Hlasování bylo stejně jako v minulých letech velmi těsné. *Pokus č. 8 (2005-06)* Skupina jedenácti poslankyň a poslanců předložila nový návrh zákona o registrovaném partnerství, připravený opět ve spolupráci s Gay a lesbickou ligou. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila návrh zákona o registrovaném partnerství výraznou převahou 86:54 hlasům 16 prosince 2005. Senát Parlamentu ČR schválil návrh zákona o registrovaném partnerství 26. ledna 2006. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky přehlasovala prezidentovo veto nejtěsnějším možným výsledkem - 101 hlasem (GLpartnerství.cz, 2010).

Matriky na celém území zaregistrovaly od července roku 2006, kdy vstoupil v platnost zákon o registrovaném partnerství, celkem 841 homosexuálních párů, z toho 596 mužských a 245 ženských. Pro homosexuální soužití v registrovaném partnerství se tedy rozhodlo 1 682 lidí, počet zaniklých partnerství je přitom minimální. Počet sezdaných homosexuálních páru **Příloha P5** (Mach, 2009). Odpůrci registrovaného partnerství jednoznačně prohlásili, že právě otázka adopce dětí je důvodem, proč registrované partnerství neschvalovat, neboť přítomnost dětí v homosexuálních svazcích je společensky nežádoucí. Zastánci registrovaného partnerství je až do nedávné doby ujišťovali, že o adopci a osvojení dětí jim rozhodně nejde. Otázka dětí při schvalování registrovaného partnerství byla jediným bodem, na kterém se shodli odpůrci i zastánci. Až postupně si gay a lesbické iniciativy uvědomili, že rozhodují test tolerance homosexuality, spočívá právě v oblasti rodičovských práv (Sokolová, 2004).

Přehled národních legislativ států světa, které nějakou formou upravují svazky osob stejného pohlaví **Příloha P6**.

3 ADOPCE DĚTÍ HOMOSEXUÁLNÍMI PÁRY

S příchodem demokracie, odtabuizováním homosexuality a schválením registrovaného partnerství v roce 2006, se společnost stává stále víc tolerantnější a vstřícnější než tomu bylo dříve, ale ještě dlouhou dobu nevznikne jednotný ucelený názor, který by schvalovala většina lidí v ČR. Přesto je dobře, že z věcí, které byly „nenormální a zvrácené“ se stávají věci podložené vědeckými názory a do popředí vstupují různé studie a názory odborníků na danou problematiku. Nad otázkou možnosti adopce homosexuálními páry je neutichající diskuze. Zastánci „normální“ rodiny jsou zásadně proti, argumentují, že dítě potřebuje matku i otce. Zásadní negativní postoj má i církev. V ČR není možnost adopce homosexuálním párem, který žije v registrovaném partnerství. Rozdíly v názorech na daný problém panují i mezi vědci a odborníky. V poslední kapitole se zaměřím na definici rodiny a manželství. Budu homosexualitu a homosexuální páry dávat do kontextu s manželstvím. Popíši roli ženy (matky) a roli muže (otce) v rodinném prostředí. Budu se zabývat adoptí dětí homosexuálním párem, popíši proces a možnosti osvojení. V závěru kapitoly uvedu názory odborníků i veřejnosti, kteří schvalují/neschvalují možnost adopce homosexuálním párem.

3.1 Manželství a rodina

Manželství je právní a společenská instituce, která tvoří legislativní základ pro rodinu. Manželství lze podle stávajícího českého práva uzavřít dvěma způsoby. *Občanský (civilní) sňatek* je prohlášením o uzavření manželství orgánem státu. Orgánem státu je v tomto případě obecní úřad pověřený vést matriky; úřad, který plní jeho funkci (matriční úřad), případně i nematriční obecní úřad, pokud je jeden ze snoubenců přihlášen k trvalému pobytu v jeho správním obvodu. *Církevní sňatek* je prohlášení o uzavření manželství před orgánem registrované církve či náboženské společnosti. Manželství se uzavírá v místě určeném předpisy církve nebo náboženské společnosti pro náboženské obřady nebo náboženské úkony. Církevní orgán je povinen do tří pracovních dnů doručit protokol o uzavření manželství s uvedením skutečností podle matričního zákona příslušnému matričnímu úřadu, v jehož obvodu bylo uzavřeno (Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině).

Rodina je odedávna považována za základní „buňku“ fungování společnosti. Existuje mj. proto, aby lidé mohli pečovat o své potomky. Je tedy biologicky významná pro udržení lidstva, tvoří intimní skupinu lidí, kde se členové navzájem znají. Reprodukují člověka nejen jako živočicha, zprostředkovává mu vrůstání do jeho kultury a společnosti. Rodina

kromě toho propojuje generace, vytváří mezi nimi kontinuitu a pouta solidarity. Do popředí se dostává význam rodiny pro dítě. Rodina je prvním lidským společenstvím, se kterým se dítě setkává. Dítě zde prostřednictvím dospělého, obvykle matky, získává první informace o okolním světě. Mateřská osoba a později celá rodina, je pro dítě nejen zdrojem jistoty a bezpečí, ale i zdrojem informací o něm samém. Dítě se v rodině učí mnoha dovednostem a učí se také své sexuální roli. Rozhodujícím obdobím je předškolní věk. Rodina má určitou sociální strukturu s pozicemi, statusy a rolemi, vykazuje vnitřní dynamiku a atmosféru (Nakonečný, 2007). Rodina je nepostradatelnou i pro dospělého jedince, mít stálého partnera a mít děti jsou přední hodnoty lidského života (Matoušek, 2003). O osoby blízké člověk opírá vlastní hodnoty, pocit smysluplnosti své existence, na nich závisí jeho psychická pohoda a zdraví. Děti i partner dospělému zrcadlí jeho chování, umožňují mu se vidět realisticky. Dospělý se svými dětmi „znovu prožívá“ své dětství a má možnost vyhnout se chybám, které na něm „spáchali“ jeho rodiče. Stejně tak se rodina stává i územím stresu. Rodiče musí být dětem k dispozici stále a i dospělí se musí jeden druhému stále přizpůsobovat. Podstatným znakem rodiny je většinou společné bydlení, tedy domov. Důležitými prvky domova jsou stabilita a intimita. Pokud by rodina chyběla nebo by vztahy v této skupině byly nějak narušeny, stala by se rizikovým faktorem, přispívajícím ke vzniku psychických potíží – rozpad rodiny, domácí násilí apod., jenž představují značnou zátěž pro rodinu i jednotlivé členy (Vágnerová, 2004).

3.2 Vymezení pojmu rodina

Rodina je nejčastěji vymezována jako relativně sociálně stálá skupina, spojená biologicky nebo sociálně, vztahy příbuzenství, která vychovává děti a poskytuje svým členům sociální, citové a hodnotové zázemí. Hlavním znakem v dnešní době už není právní (manželský) svazek, ale úroveň sociálních vztahů a uspokojování všech potřeb všech členů. Příbuzenství může vzniknout afinitou, neboli být nepokrevně založené (manželství, adopce) nebo pokrevní cestou, tzn. narození dětí.

Slovník sociální práce definuje rodinu v užším, tradičnějším pojetí jako „skupinu lidí spojenou pouty pokrevního příbuzenství nebo právních svazků (sňatek, adopce). V širším pojetí, jež se za rodinu začíná považovat i skupina lidí, která se jako rodina deklaruje na základech vzájemné náklonnosti. V některé fázi svého vývoje obvykle sdílí společnou domácnost.“ (Matoušek, 2003, s.187).

Jandourek (2001, s.206) ji ve svém Sociologickém slovníku vymezuje jako „*formu dlouhodobého solidárního soužití osob spojených příbuzenstvím a zahrnující přinejmenším rodiče a děti. Další znaky rodiny jsou sociokulturně podmíněny. Patří k nim společné bydlení, příslušnost ke společné příbuzenské linii, společná produkce a konzumování statků.*“

Psychologický slovník ji definuje jako „*společenskou skupinu spojenou manželstvím nebo pokrevními vztahy, odpovědností a vzájemnou pomocí.*“ (Hartl, Hartlová, 2000, s.512).

3.3 Homosexualita a manželství

Homosexuální orientace je již svou podstatou v protikladu k manželství, jako svazku osob opačného pohlaví. (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992). Podle Dickeyho (In Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992) se žení do heterosexuálního manželství především ti homosexuální muži, kteří jsou více maskulinní a pro něž je život v manželství přirozenou součástí jejich mužské identity. Podle Adlera (In Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992) je příčinou vstupu muže do manželství jakási přemrštěná reakce na uvědomování si nedostatečnosti mužnosti, či zřejmé ženskosti.

U žen je důvodem vstupu do manželství touha po dítěti a touha po rodině. Manželství nabízí i homosexuálně orientovanému jedinci řadu hodnot, pomůže mu skrývat homosexualitu, naplní přirozenou touhu po potomstvu, muži zajistí zázemí a ženě potřebu opory. Jednou z pozdějších příčin selhání takového manželství je ztráta zájmu homosexuálního partnera o pohlavní život v něm nebo pozdější nevěra homosexuálního partnera (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992).

3.4 Role ženy (matky) a muže (otce)

Od útlého věku až po dospělost si jedinec utváří svoji roli podle sexuální identity - chlapci mužskou a dívky ženskou identitu. Aby došlo ke zdravému vývoji, musí mít vhodný vzor. Dívky se identifikují s matkou a chlapci s otcem a tím dochází k pocitu, že jsou ženou nebo mužem. Tímto se vytváří normální ženská a mužská gendrová identita. Když se však chlapec trvalým a neměnným způsobem identifikuje se ženou, zvyšuje se pravděpodobnost vzniku odchylek (transsexualita, homosexualita). Ženská homosexualita a transsexualita vzniká v důsledku silné identifikace s mužem (Oakleyová, 2000).

Podle Brtníkové (1991) dítě pro svůj rozvoj potřebuje matku i otce, ti dítěti mohou dát to nejjistější zázemí. Podle Vágnerové (2000) společnost chápe maskulinitu a feminitu jako komplex charakteristik. U obou kategorií přetrvává tradiční vymezení.

Mužnost je popisována očekáváním těchto projevů:

- *Síla a nezávislost* - schopnost spoléhat se jen sami na sebe, což je spojeno s větší tendencí k sebeprosazování, muž si potřebuje udržet svou nezávislost.
- *Tendence vlastnit, brát a ovládat* - pokud muž něco získá, musí se o to starat, ať už jede o rodinu nebo podnikání.
- *Mužské ochránářství* - jde o mocenský charakter, mnohdy se projevuje větší ochotou pomáhat tam, kde je možno uplatnit sílu a hrdinství.
- *Dominance* - muži mají větší potřebu se prosazovat, usilovat o moc, nadřazovat se nad ostatní, nežádoucím extrémem mohou být silácké projevy, arogance a agrese.
- *Potřeba soupeření* – muž se chce prosadit v boji s ostatními.
- *Důraz na osobní vyniknutí* - očekává se od nich větší sklon k ambicím a podnikavosti.
- *Zaměření na výkon* - očekávají se dobré výsledky ve všech oblastech.
- *Racionalita* - realistické a neemotivní řešení problémů, jeví se jako méně citliví a méně ohleduplní.
- *Odlišný vztah k tělu* - je pro ně zdrojem primární identity.

Ženskost, zde se mísí tradiční charakteristiky s novými rysy, nezbytnými pro zvládání současných požadavků.

- *Submisivita* - ohleduplnost, ochota ustoupit, podřídit se, přizpůsobit se potřebám jiných lidí, negativním extrémem může být nadměrná závislost, slabost, bezmocnost.
- *Rozumový přístup (racionalita)* - vzdělanější ženy dokážou uvažovat logicky a skloubit emoční a racionální přístup.
- *Emotivnost* - ženy jsou vřelejší, své emoce intenzivněji prožívají a dokážou je vyjádřit a projevit navenek.
- *Kladení důrazu na uspokojivé mezilidské vztahy* - v soukromém či pracovním prostředí, mají silnější potřebu milovat a být milovány, větší schopnost empatie.
- *Sociální citlivost* - projevuje se to i větší ovlivnitelností názory druhých lidí, pokud potřebují, jsou schopné dobře manipulovat s ostatními, dovedou lépe porozumět neverbálním projevům ostatních.

- *Menší důraz na dobrý výkon* - proto jsou muži úspěšnější, záleží ale i na vzdělání ženy.
- *Důraz na celkový vzhled* - potvrzení jejich ženské kvality, chtějí být přitažlivé pro muže.

Podle Brtníkové (1991) dítě potřebuje pro svůj zdravý vývoj rodinu a v ní oba rodiče. Delaroche (2000) uvádí, že rodiče tvoří doplňující se pár. Navzájem se ale musí tolerovat a vážit si názoru toho druhého. Rodičovská role, je důležitou součástí identity dospělého člověka, je primárně biologicky podmíněna a má svou psychickou a sociální hodnotu. Postavení obou rodičů a náplň jejich rolí se podstatně liší. I v současné české společnosti je akceptován názor, že role matky jako pečovatelky o rodinu je biologicky daná a je základním posláním ženy (Vágnerová, 2007). *"Dítě otce potřebuje, a nemá-li ho, ptá se po příčině. Otec ve výchově dětí představuje a reprezentuje mužský prvek, který je pro vývoj dítěte důležitý a nepostradatelný zvláště v době, kdy dospívá"* (Brtníková, 1991, s.160). Biddulph (1997) tvrdí, že otec a matka přinášejí do výchovy dva odlišné "vklady" a že děti potřebují pro svůj rozvoj obojí.

3.5 Studie dětí homosexuálních párů

Stejně jako heterosexuální páry touží ve svém životě po dítěti, i homosexuální páry mají stejné touhy. Ať už jde o dítě vlastní, adoptované nebo svěřené do pěstounské péče. Ale možnost svěřit dítě do péče homosexuálním párům se obecně potýká s nižší mírou tolerance než se schválením registrovaného partnerství. Toto téma je samo o sobě dost citlivé a důležitou součástí je, že především musí jít o zájem dítěte.

Počátkem 70. let 20. století se objevily první studie na téma gaye a lesby v roli rodiče. Především šlo o případové studie několika rodin. Odborné výzkumy se začaly provádět koncem 70. let. Zpočátku se výzkumné studie soustředily na psychologické otázky spojené s výchovou dětí homosexuálními páry. Cílem těchto prací bylo zkoumání rodičovských kompetencí homosexuálních rodičů, duševního vývoje jejich dětí a ověřování předpokládaných negativních dopadů takového výchovného prostředí. Výzkumy se povětšinou soustředily na rodiny lesbických matek, kterým byla srovnávací skupinou rodina svobodných heterosexuálních matek nebo klasická heterosexuální rodina s oběma rodiči. Provedené výzkumy odlišily různorodost dvou základních rodinných konstelací. První byly rodiny s dětmi narozenými v předešlých heterosexuálních manželstvích, druhé rodiny, do kterých děti přišly až po odhalení homosexuální preference rodičů. Nejčastěji se

objevily obavy z nezdravého působení maskulinních matek na vývoj dítěte. Tyto obavy se nepotvrdily. Dále se nijak nelišily názory a motivace k mateřství u lesbických žen od žen heterosexuálních (Patterson, 2000).

Závěry plynoucí z výzkumů **Příloha P7**.

3.6 Adopce

Dětské domovy jsou plné dětí, které nemohou vyrůstat v rodině s milujícími rodiči. Žijí v prostředí, kde nejbližším člověkem je jim jedna z „tet“. Ve skutečnosti systém náhradní rodinné péče řeší jen ojediněle případy skutečně osiřelých dětí, ve většině případů se setkáváme s životními osudy sociálně osiřelých dětí, které mají žijící oba nebo jednoho rodiče, ale ti se nemohou, nechtějí nebo neumějí o děti starat. Děti, přijímané do náhradní rodinné péče mají samozřejmě stejné potřeby, požadavky a práva jako ostatní děti (právo na lásku, bezpečí, výchovu, vzdělání, zdravotní a sociální péči apod.) (Matějček, 2002).

Osvojení neboli adopce je forma náhradní rodinné péče o děti právně volné, kdy biologičtí rodiče dali předem souhlas s osvojením dítěte, soud určil nezájem rodičů o dítě, soud zbavil rodiče rodičovské zodpovědnosti nebo rodiče dítěte zemřeli. Osvojitelé se stávají rodiči dítěte a jsou zapsáni v jeho rodném listě (Moravskoslezský kraj, 2006).

Pěstounská péče je státem garantovaná a kontrolovaná forma náhradní rodinné péče, která zajišťuje dostatečné hmotné zabezpečení dítěte, i přiměřenou odměnu jeho pěstounům. Individuální pěstounská péče probíhá v běžném rodinném prostředí a skupinová pěstounská péče se děje v zařízeních pro výkon pěstounské péče. V SOS vesničkách je péčí o děti pověřena matka-pěstounka a pomocnou silou je jiná osoba (teta). Matka-pěstounka bydlí se svěřenými dětmi v domečku (skupina takových domků představuje Vesničku). Na rozdíl od osvojení zaniká pěstounská péče dosažením zletilosti dítěte (Matějček, 2002). Přehled typů náhradní rodinné péče **Příloha P8** (Kovařík, 2002).

3.7 Právní náležitosti osvojení

Osvojení neboli adopce (z anglického adoption – přijetí) je nejvyšším a z hlediska právního postavení dítěte nejvýhodnějším typem náhradní rodinné péče (NRP), protože právní postavení osvojeného dítěte je stejné jako postavení dítěte vlastního. Podmínkou osvojení je tzv. právní uvolnění. Ne všechny právně volné děti ale mají šanci na osvojení. Nejčastěji bývají osvojovány děti kojeneckého a batolecího věku, zdravé a z tzv. běžné populace nebo takové, na nichž není případný minoritní původ patrný. Ročně bývá v ČR osvojováno cca 500 dětí. Osvojení upravuje Zákon o rodině č. 94/1963 Sb. v ustanoveních § 63 až § 77 takto:

Osvojením vzniká mezi osvojitelem a osvojeným dítětem (osvojencem) takový poměr, jaký je mezi rodiči a dětmi, a mezi osvojencem a příbuznými osvojitele poměr příbuzenský. Osvojitelé mají stejnou rodičovskou zodpovědnost jako při výchově vlastního dítěte (§ 63 odst. 1). Právní mocí osvojení zanikají všechna vzájemná práva a povinnosti mezi osvojencem a jeho původní rodinou (§ 71). O osvojení rozhoduje soud na návrh osvojitele (§ 63 odst. 2). Soud je povinen zjistit na základě lékařského vyšetření a dalších potřebných vyšetření zdravotní stav osvojitelů, jejich osobnostní dispozice a motivaci k osvojení a posoudit, zda se nepříčí účelům osvojení (§ 70). Zprostředkování osvojení zajišťují krajské úřady a Ministerstvo práce a sociálních věcí podle zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (tzv. prověření a nabídnutí dítěte). Návrh k soudu na osvojení konkrétního dítěte lze podat i bez zmíněného zprostředkování, a to zejména v případech tzv. přímé adopce nebo navrhuje-li osvojení osoba dítěti příbuzná nebo blízká. V těchto případech se výše zmíněné zprostředkování neprovádí (§ 20 odst. 3 zákona o sociálně-právní ochraně dětí). Nepřipouští se, aby mezi osvojitelem a osvojencem byl příbuzenský vztah v pokolení přímém (prarodiče a vnuci) nebo vztah sourozenců – v takových případech lze využít jiných typů NRP, zejména pěstounské péče. Vzdálenější příbuzenský vztah na překážku osvojení není. Osvojitelem se může stát i osamělá osoba, lhostejno, zda muž či žena. Jako společné dítě mohou někoho osvojit jen manželé.

3.8 Homosexuální páry a adopce

Veřejnost v České republice je rozdělena na dva tábory v diskuzi o adopci dětí homosexuálními páry. Stále více toto téma směřuje k tomu, co je pro dítě „normální“. Mnoho lidí v homosexuálním svazku ale takto dítě vychovává. V současné době není povoleno homosexuálním párům adoptovat děti a lesbickým ženám není povoleno umělé oplodnění. Stejně jako schvalování registrovaného partnerství zabralo několik let, tak možná i několik let zabere schvalování možnosti adopce u homosexuálních registrovaných párů.

Otázka „homosexuální rodiny“ je jakýmsi papírkem tolerance společnosti, její schopností dobrat se podstaty vlastních předsudků a stereotypů a reagovat na ně. Přesto navzdory neustálým ujišťováním o toleranci a respektu současný oficiální legislativní postoj české společnosti říká, že gayové a lesby nejsou plnohodnotní lidé. (Sokolová, 2004).

Náš právní řád je v určitém směru absurdní. Adoptovat může kdokoliv, svobodná matka, svobodný otec, manželé. Tedy všichni kromě lidí, kteří se rozhodnou uzavřít registrované partnerství (Trampotová, 2011).

Dne 18. 3. 2010 probíhala na programu ČT1 živá diskuze na téma: *Registrované homosexuální páry a právo na adopci*. **Příloha P9** (CD). Své názory k výše zmíněné problematice vyjádřili poslankyně a místopředsedkyně KDU-ČSL Michaela Šojdrová, zástupce české biskupské konference, dětský psycholog, zástupci homosexuálně orientovaných lidí (lesba, gay), heterosexuál, který podepsal petici proti adopci dětí homosexuálními páry a gay politik Jiří Hromada. Diskuzi vedla Michaela Jílková a základní otázky byly:

- Měly by mít registrované homosexuální páry právo na adopci dětí?
- Pokud o adopci může požádat fyzická osoba s jakoukoli orientací, proč tedy není vyhověno homosexuálnímu páru?
- Je správné, aby o adopci mohla zažádat například osamělá žena?
- Jaké prostředí je pro dítě vhodnější? Dětský domov nebo rodiče s homosexuální orientací?
- Stojí zákony skutečně na straně dětí nebo se jedná o boj za lidská práva menšin?

V současné době není dovoleno registrovaným homosexuálním párům adoptovat děti. Ministr pro lidská práva a menšiny Michael Kocáb však usiluje o změnu. Prosazuje myšlenku, která by adopci registrovaným homosexuálům umožnila. Lidé, kteří souhlasí, vidí v tomto rozhodnutí jistou výhodu. Počet dětí v dětských domovech, by tak mohl výrazně klesnout. Mnohem více dětí by dostalo šanci vyrůstat v rodině, mít vlastní domov a rodi-

čovskou lásku. Zarážející je fakt, že dnes může o adopci zažádat jakákoliv fyzická osoba, a to bez ohledu na svou sexuální orientaci. Otázkou zůstává, proč tedy homosexuální páry tuto možnost nemají? Podle Michaela Kocába se tato situace neztotožňuje s Evropskou úmluvou o ochraně základních lidských práv a svobod, stejně tak podle něj odporuje ústavnímu pořádku České republiky. Na druhé straně stojí místopředsedkyně KDU-ČSL Michaela Šojdrová s názorem a požadavkem, aby registrovaným homosexuálním párům v žádném případě adopce umožněna nebyla. Vyzvala všechny, kdo s názorem souhlasí, aby podepsali petici nazvanou „Dobro dětem především“ (Máte slovo, 2010).

3.9 Názory schvalující adopci

Homosexuální ženy a muži by měli mít právo na 1. uzavřít registrované partnerství, 2. uzavřít sňatek a za 3. adoptovat děti (časové srovnání v %). Názor veřejnosti z roku 2010.

Tabulka 3. Veřejné mínění

	2005		2007		2008		2009	
	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
uzavřít registr. partnerství	62	30	69	24	75	19	73	23
uzavřít sňatek	42	58	36	57	38	55	47	46
adoptovat děti	28	72	22	67	23	65	27	63

Pozn.: Dopočet do 100 % u jednotlivých položek v každém roce tvoří odpovědi „neví“ (Centrum pro výzkum veřejného mínění, 2010).

Přestože zákon o registrovaném partnerství bere právo na možnost adopce a umělé oplodnění je přístupné pouze heterosexuálním párům, existuje v Česku přes sto homosexuálních rodin vychovávajících děti. A existují naprosto v souladu se zákonem, protože zákon o registrovaném partnerství uvádí, že existence partnerství není překážkou k výkonu rodičovské zodpovědnosti partnera vůči jeho dítěti a ani překážkou ke svěřeni jeho dítěte do výchovy partnera. Z toho plyne, že právní řád České republiky umožňuje a schvaluje zakládání homosexuálních rodin s dětmi. Jedná se především o rodiny, kdy jeden z partnerů má dítě z předchozího heterosexuálního vztahu. Začínají však vznikat i homosexuální svazky, do kterých se děti plánovaně rodí, jedná se výhradně o lesbické partnerství (Stejná rodina, 2007).

„Existuje dostatek důkazů o tom, že děti vychovávané rodiči stejného pohlaví si vedou stejně dobře jako děti vychovávané heterosexuálními rodiči. Více než 25 let výzkumů zdokumentovalo, že neexistuje vztah mezi sexuální orientací rodičů a zdravým emočním, psychosociálním a behaviorálním vývojem dítěte.“ Americká akademie pediatričů, 2006 (In Tomeš, 2010).

Děti vychovávané lesbami nebo gayi se neliší v žádném podstatném ohledu od těch vychovávaných heterosexuálními rodiči. Žádný důvěryhodný empirický výzkum nenaznačuje opak.“ Americká asociace psychologů, Americká asociace psychiatrů a (americká) Národní asociace sociálních pracovníků, 2007 (In Tomeš, 2010).

Podle názoru lingvistického antropologa Tomáše Samka je pro rozvoj dítěte dobré setkávat se s mužskými i ženskými vzory: takovým vzorem může být třeba další příbuzný, s nímž se dítě pravidelně stýká. Pokud dítě může být adoptováno dvěma páry - jedním heterosexuálním a druhým homosexuálním, kdy jsou oba milující a stabilní a víceméně oba páry splňují všechna ostatní kritéria a liší se jen v sexuální orientaci, měl by při adopci dostat přednost pár tradiční. Ale pokud by dítě mělo vyrůstat v dětském domově jen proto, že jediným zájemcem o jeho adopci je pár, který splňuje všechna relevantní hlediska až na heterosexuální orientaci, pak je takové řešení k dítěti kruté (Trampotová, 2011).

Občanské sdružení Stejná rodina podporuje homosexuály, registrované partnerství i adopci homosexuálních párů. Jeho cílem je docílit zrovnoprávnění homosexuálních rodin s rodinami heterosexuálními. Prosazují změny v zákonech, např: uzákonění možnosti adopce dítěte partnera a umělou reprodukci pro ženy v registrovaném partnerství (Stejná rodina, 2007).

„Studies comparing groups of children raised by homosexual and by heterosexual parents find no developmental differences between the two groups of children in their intelligence, psychological adjustment, social adjustment, popularity with friends, development of social sex role identity or development of sexual orientation. Recent UK research suggests that lesbian co-parents may even be better at sharing household and parenting responsibilities and therefore devote more time and better care to the children. Another stereotype about homosexuality is the mistaken belief that gay men have more of a tendency than heterosexual men to sexually molest children. There is no evidence indicating that homosexuals are more likely than heterosexuals to molest children“ (Cruikshank, 1992, s. 242).

Americká akademie pediatriů publikovala v roce 2006 (In Tomeš, 2010) analýzu komplexních záležitostí týkajících se stejnopohlavních párů a jejich dětí ve svém oficiálním odborně recenzovaném akademickém žurnálu *Pediatrics*, který patří mezi 2 % nejcitovanějších vědeckých a medicínských žurnálů a je zároveň nejcitovanějším pediatrickým žurnálem na světě. Představenstvo AAP schválilo širokou distribuci této zprávy, v níž se uvádí: *"Existuje dostatek důkazů o tom, že děti vychovávané rodiči stejného pohlaví si vedou stejně dobře jako děti vychovávané heterosexuálními rodiči. Více než 25 let výzkumů zdokumentovalo, že neexistuje vztah mezi sexuální orientací rodičů a zdravým emočním, psychosociálním a behaviorálním vývojem dítěte. Tato data neukázala žádné riziko pro děti v důsledku výchovy v rodině s 1 nebo více homosexuálními rodiči. Svědomití a pečující dospělí, muži i ženy, heterosexuální nebo homosexuální mohou být vynikajícími rodiči. Práva, výhody a ochrany civilního manželství mohou tyto rodiny ještě více posílit."*

Kanadská asociace psychologů v roce 2005 uvedla (In Tomeš, 2010). *"Názory, že dospělí gayové a lesby nejsou vhodnými rodiči, nebo že je narušen psychosociální vývoj dětí gayů a leseb, nemají žádný vědecký základ. Naše pozice vychází z přezkumu reprezentujícím na 50 empirických studií a nejméně dalších 50 článků a knižních kapitol a nezávisí na výsledcích jedné studie"*

Hlavní světové odborné organizace podporující výchovu dětí homosexuálními páry.

Příloha P10.

3.10 Názory neschvalující adopci

Je ovšem i mnoho vědců a odborníků, kteří stále argumentují proti schválení možnosti adopce homosexuálním párem (párem v registrovaném partnerství).

Podle psychologa Jeronýma Klimeše (In Tomeš, 2010) jsou homosexuálové výrazně nehomogenní (nesourodá) uzavřená minorita. Někteří sice opravdu dosahují plné psychické a sociální pohody, ale obecně platí, že homosexuálové mívají ve své minulosti mnohem větší procento zneužití a týrání než ostatní jedinci. S týráním a zneužíváním v dětství jde samozřejmě i o větší pravděpodobnost opakování těchto vzorců v jejich životě s případnými svěřenými dětmi. Bohužel je i větší pravděpodobnost doprovodných sexuálních úchylek. Je tedy těžké s uspokojivou pravděpodobností zaručit, že daný homosexuál nebude mít deviantní preference. Netroufl by si svěřit dvěma homosexuálním mužům do péče malého klu-

ka, aby nevznikla trojka. Jenže dát dvěma mužům do péče dívku, je podobně absurdní, protože nebude mít doma žádný ženský vzor.

Programátorka Petra Severová (In Labusová, 2010) je zásadně proti legalizaci osvojování dětí homosexuálními páry. Souhlasí s tím, že těmto lidem se musí pomáhat, aby mezi společnostmi mohli spokojeně žít. Ale stále by je společnost měla vnímat jako lidi s určitým handicapem, jako lidi nemocné a nevidět homosexualitu jako něco normálního. Je to naprosto proti přirozenosti. Chápe, že takoví lidé se mezi námi vyskytují a nesouhlasí s tím, aby byli nějak vysmíváni a diskriminováni, ale v legalizaci osvojování dětí nevidí jako odstranění diskriminace a to z toho důvodu, že se jedná právě o zájem toho dítěte. Určitě takové páry jsou schopné dítěti dát mnoho po stránce citové a materiální - určitě i více, než některé narušené rodiny, kde jsou děti třeba týrány. Přesto je zcela zásadní a přirozené pro přežití lidstva žít v partnerství žena-muž a přirozenou cestou plodit děti. I harmonické homosexuální soužití nevytvoří přirozenou rodinu. Mnoha výzkumy bylo dokázáno, že pokud dítě žije v neúplné nebo nefunkční rodině, má velký problém vytvořit samo později funkční rodinu, má problém s navazováním vztahů a rozhodně homosexuální pár nemůže dítěti v tomto směru dát správný vzor do života.

„Když hledáme náhradní rodiče, musíme mít na zřeteli především dobro dítěte, ne zájem osvojitelů. A dítě má právo na výchovu heterosexuálními rodiči,“ říká místopředsedkyně KDU-ČSL Michaela Šojdrová (In Perknerová, 2010).

Odpůrci přítomnosti dětí v homosexuální rodině zatím neformulovali jediný jasný argument, který by podporoval jejich obavy z nebezpečí gay a lesbických rodin - který by logicky nekončil postojem, že homosexualita je v podstatě společensky nežádoucí jev. Nejmocnější zbraní těchto názorů je skutečnost, že nemusejí žádné důkazy či logická vysvětlení poskytovat, neboť dopadají na úrodnou půdu dominantních představ o tom, co je „správná“ a „přijatelná“ rodina. (Sokolová, 2004).

Klasická rodina je základním kamenem společnosti. V tomto prostředí se rodí a vychovávají další generace. Lidé, kteří zakládají klasickou rodinu, berou na sebe určitou odpovědnost a břímě, a je legitimní, aby byli společností podporováni popřípadě i zvýhodněni. Různé formy soužití bez závazků a odpovědnosti, tak říkajíc "naprázdno", jsou dnes populární, ale pro společnost nejsou přínosem. Nedochozí zde k žádoucí reprodukci populace a není to prostředí, které by blahodárně působilo pro výchovu potomků. Je známo, že při soužití dvou osob stejného pohlaví, dochází relativně rychle k vyčerpání tohoto vztahu.

Proto jsou tyto vztahy mnohem křehčí než heterosexuální soužití. Takové prostředí určitě nelze označit za vhodné pro výchovu dítěte. Podle některých odhadů má za 50 let žít v naší zemi o 1,5 milionu méně obyvatel. Jako národ vymíráme. Přesto jsou navrhovány a přijímány zákony, které umožňují soužití "naprázdno" a relativně znevýhodňují klasickou rodinu (Rucki, 2011).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PROJEKT VÝZKUMU

První část diplomové práce byla věnována teoretickému vymezení homosexuality, registrovaného partnerství a možnosti adopce homosexuálním párem. V teoretické části byly nastíněny pohledy, názory a argumentace na dané téma z řad odborníků i veřejnosti. Na teoretickou část navazuje výzkumný projekt diplomové práce. Následuje interpretace výsledků výzkumného šetření. Z dosavadních výzkumů lze odvodit, že rozdíly v názorech na homosexualitu mezi generacemi existují. Výzkum diplomové práce směřuje k přesnému pojmenování těchto rozdílů mezi uvedenými generacemi. A porovnává nejčastěji zvolené odpovědi na výzkumné otázky mezi mladou generací a starší generací.

4.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit rozdíly v názorech mezi mladou dospělostí a pozdní dospělostí. V následujících oblastech:

- Názory na homosexualitu
- Názory na registrované partnerství
- Názory na možnost adopce homosexuálními páry

Díličními cíly je zjistit, jaké jsou nejčastější odpovědi v názorech a postojích na homosexualitu, registrované partnerství a možnosti adopce homosexuálními páry u mladé dospělosti a starší dospělosti. Jaké jsou nejčastější důvody, které ovlivňují souhlas/nesouhlas s možností registrovaného partnerství pro homosexuální páry, nejčastější důvody, které ovlivňují souhlas/nesouhlas s možností adopce homosexuálními páry u mladé dospělosti a pozdní dospělosti a nejčastější důvody, které schvalují/neschvalují schopnost plnit rodičovské povinnosti u homosexuálů stejně dobře jako u heterosexuálů.

4.2 Výzkumný problém

Jaké jsou názory na homosexualitu, registrované partnerství a možnost adopce homosexuálním párem u mladé dospělosti a pozdní dospělosti. Když jsme téma homosexuality probírali v rodinném kruhu, překvapilo mě, jak velké rozdíly byly mezi mým názorem a názorem babičky. Pro mě to byly „zastaralé“ názory a pro babičku zas „módní výstřelky“ mladé generace. Tohle byl první impuls, proč jsem si zvolila zrovna téma homosexualita.

4.3 Výzkumné otázky

Rozdělení věkových kategorií podle: Erik Homburger Erikson (1902 - 1994).

- Mladá dospělost (19 let – 25 let)
- Pozdní dospělost (50 let a více)

Ve výzkumu je používáno názvosloví:

- Mladší generace pro mladou dospělost
- Starší generace pro starší dospělost

VO₁: Jak chápe pojem homosexualita mladá generace a starší generace?

VO₂: Jaká je hlavní příčina vzniku homosexuality z pohledu mladé generace a z pohledu starší generace?

VO₃: Kdo nejvíce ovlivnil názor na homosexualitu u mladé a starší generace?

VO₄: Jaký je pohled na homosexualitu u mladé a starší generace?

VO₅: Jaký je hlavní znak, dle kterého pozná homosexuálního jedince na první pohled mladá generace a starší generace?

VO₆: Jaký je názor na schválení registrovaného partnerství v ČR u mladé generace a starší generace?

VO₇: Jaký je hlavní důvod pro schválení registrovaného partnerství v ČR u mladé generace a starší generace?

VO₈: Jaký je hlavní důvod pro neschválení registrovaného partnerství v ČR u mladé generace a starší generace?

VO₉: Jaký je názor na možnost adopce homosexuálními páry u mladé generace a starší generace?

VO₁₀: Jaký je hlavní důvod pro schválení adopce homosexuálními páry u respondentů z mladé generace a starší generace?

VO₁₁: Jaký je hlavní důvod pro neschválení adopce homosexuálními páry u respondentů z mladé generace a starší generace?

VO₁₂: Jaký je názor na schopnost zvládat rodičovské povinnosti homosexuálních párů u mladé generace a starší generace?

VO₁₃: Jaký je hlavní důvod pro schopnost homosexuálních párů zvládat rodičovské povinnosti z pohledu mladé generace a starší generace?

VO₁₄: Jaký je hlavní důvod pro neschopnost homosexuálních párů zvládat rodičovské povinnosti z pohledu mladé generace a starší generace?

VO₁₅: Existuje souvislost mezi schválením registrovaného partnerství a schválením adopce dětí homosexuálními páry?

VO₁₆: Existuje souvislost mezi tím, jestli respondenti znají nějakého homosexuála schválením registrovaného partnerství?

VO₁₇: Existuje souvislost mezi schválením adopce homosexuálními páry a schopností plnit rodičovské povinnosti?

4.4 Hypotézy

H₀₁: Chápání pojmu homosexualita většinou respondentů je stejný u obou generací.

H_{A1}: Chápání pojmu homosexualita většinou respondentů u obou generací je rozdílný

H₀₂: Hlavní příčina vzniku homosexuality z pohledu mladé generace a starší generace je většinou stejná.

H_{A2}: Hlavní příčina vzniku homosexuality z pohledu mladé generace a starší generace je většinou rozdílná.

H₀₃: Mladá generace a starší generace je nejčastěji ovlivněna názorem na homosexualitu stejným způsobem

H_{A3}: Mladá generace a starší generace je nejčastěji ovlivněna názorem na homosexualitu rozdílným způsobem.

H₀₄: Obě generace mají na homosexualitu nejčastěji stejný názor.

H_{A4}: Obě generace mají na homosexualitu nejčastěji rozdílný názor.

H₀₅: Mladší generace i starší generace nejčastěji rozpozná homosexuála na první pohled podle stejného znaku.

H_{A5}: Mladší generace nejčastěji rozpozná homosexuála na první pohled podle jiného znaku než starší generace.

H₀₆: Nejčastější názor na schválení registrovaného partnerství v ČR je stejný u obou generací.

HA₆: Nejčastější názor na schválení registrovaného partnerství v ČR je rozdílný u obou generací.

H₀₇: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení registrovaného partnerství v ČR je stejný.

HA₇: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení registrovaného partnerství v ČR je rozdílný.

H₀₈: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení registrovaného partnerství v ČR je stejný.

HA₈: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení registrovaného partnerství v ČR je rozdílný.

H₀₉: Nejčastější názor na schválení adopce homosexuálními páry je stejný u obou generací.

HA₉: Nejčastější názor na schválení adopce homosexuálními páry je rozdílný u obou generací.

H₀₁₀: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení adopce homosexuálními páry je stejný.

HA₁₀: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení adopce homosexuálními páry je rozdílný.

H₀₁₁: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení adopce homosexuálními páry je stejný.

HA₁₁: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení adopce homosexuálními páry je rozdílný.

H₀₁₂: Nejčastější názor na schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný u obou generací.

HA₁₂: Nejčastější názor na schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je rozdílný u obou generací.

H0₁₃: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný.

HA₁₃: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je rozdílný.

H0₁₄: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný.

HA₁₄: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je rozdílný.

H0₁₅: Mezi četnostmi odpovědí na schválení registrovaného partnerství a na schválení adopce dětí homosexuálními páry není souvislost.

HA₁₅: Mezi četnostmi odpovědí na schválení registrovaného partnerství a na schválení adopce dětí homosexuálními páry je souvislost.

H0₁₆: Mezi četnostmi odpovědí na to, jestli respondenti znají nějakého homosexuála a schválení registrovaného partnerství není souvislost.

HA₁₆: Mezi četnostmi odpovědí na to, jestli respondenti znají nějakého homosexuála a schválení registrovaného partnerství je souvislost.

H0₁₇: Mezi četnostmi odpovědí na schválení adopce homosexuálními páry a na schopnost plnit rodičovské povinnosti není souvislost.

HA₁₇: Mezi četnostmi odpovědí na schválení adopce homosexuálními páry a na schopnost plnit rodičovské povinnosti je souvislost.

4.5 Proměnné

Mladá generace – 19 let až 25 let

Starší generace – 50 let a více

Pojem homosexualita – chápání pojmu homosexuality

Příčina vzniku homosexuality – co je příčinou vzniku homosexuality

Ovlivnění názoru na homosexualitu – kdo, nebo co ovlivnilo u respondentů názor na homosexualitu

Homosexualita – co si respondenti vybaví pod pojmem homosexualita

Znak rozpoznání homosexuála – podle čeho lze na první pohled poznat homosexuála

Názor na schválení registrovaného partnerství – souhlas/nesouhlas

Důvod pro schválení registrovaného partnerství

Důvod pro neschválení registrovaného partnerství

Názor na schválení adopce – souhlas/nesouhlas

Důvod pro schválení adopce

Důvod pro neschválení adopce

Schopnost plnit rodičovské povinnosti – souhlas/nesouhlas

Důvod pro schopnost plnit rodičovské povinnosti

Důvod pro neschopnost plnit rodičovské povinnosti

Homosexuál v okolí – zda respondent zná/nezná ve svém okolí nějakého homosexuála

4.6 Druh výzkumu

Vzhledem ke zvolenému tématu, výzkumným otázkám a hypotézám volím jako druh výzkumu kvantitativní výzkum, protože zkoumám, jaké existují významné rozdíly na daný problém mezi mladší dospělostí a starší dospělostí.

4.7 Výzkumný vzorek

Základní soubor: Obyvatelé města Vizovice

Výběrový soubor: Výběr vzorku byl nahodilý, jediné co respondenti museli splňovat, byl věk podle daných věkových kategorií a místo bydliště Vizovice. Byli osloveni na ulicích, v obchodech, v hospodě, ve škole apod. Předem byli informováni o anonymitě dotazníku a dotazník si zakládali osobně do složky se všemi dotazníky (rozdělení bylo na dvě skupiny podle věkové kategorie).

4.8 Výzkumná metoda

Jako výzkumnou metodu jsem zvolila dotazník (**Příloha P11**). Dotazník se skládá z 20 otázek (11 uzavřených a 9 polouzavřených otázek s možností odpovědět *jiný.....*). Dotazník se jeví jako nejvhodnější vzhledem ke kvantitativnímu výzkumu. Výhodou dotazníku je, že umožní poměrně rychlé a snadné shromažďování dat od respondentů. Výhodou je také anonymita, vzhledem k citlivosti tématu.

4.9 Pilotážní výzkum

Pilotážní výzkum probíhal pomocí polostandardizovaných rozhovorů s předem připravenými otázkami. Respondentům byl ponechán dostatečný prostor pro vyjádření a formulaci odpovědí. Rozhovor probíhal vždy v soukromí a s každým zástupcem zvlášť.

Celkem byl rozhovor uskutečněn se čtyřmi respondenty

1. žena (mladá dospělost)
2. muž (mladá dospělost)
3. žena (pozdní dospělost)
4. muž (pozdní dospělost)

Soubor otázek pro pilotážní výzkum

1. Zamýšlel/a jste se někdy nad pojmem homosexualita?
2. Vedl/a jste někdy diskuzi s někým na téma homosexualita? Jaké byly závěry diskuze?
3. Co si představíte pod pojmem homosexualita?
4. Zamýšlel/a jste se někdy nad registrovaným partnerstvím homosexuálů? Pokud ano, jaké byly závěry?
5. Zamýšlel/a jste se někdy nad možností adopce homosexuálních párů? Pokud ano, jaké byly závěry?
6. Myslíte, že Vaším vrstevníkům vadí homosexuálně orientovaní lidé?

Odpovědi byly stručně zaznamenávány a poté vyhodnoceny. Cílem pilotážního výzkumu bylo zjistit, jestli zástupci z mladé dospělosti a z pozdní dospělosti mají podvědomí o problematice homosexuality, jsou schopni se nad ní zamyslet, jaký mají osobní názor a jestli ho umí dostatečně formulovat. Jestli souhlasí/nesouhlasí s registrovaným partnerstvím a adopcí homosexuálními páry a jakou pro to mají argumentaci.

4.10 Metody zpracování dat

Dotazníky byly rozděleny do dvou skupin mladá dospělost (50 respondentů) a pozdní dospělost (50 respondentů). Výsledky prezentují rozdíly/podobnosti, ze kterých je zřejmý rozdíl nebo shoda v nejčastějších odpovědích na stejnou otázku u mladé dospělosti a pozdní dospělosti. Závěry potvrzují nulové hypotézy nebo je vyvracejí a přijímají alternativní hypotézy.

Výzkumné otázky, hypotézy 1-14 (postup zpracování dat)

K výzkumné otázce byla přidělena příslušná otázka z dotazníku a byla vytvořena tabulka (program Excel), do které se zaznamenaly četnosti odpovědí respondentů z mladé dospělosti a pozdní dospělosti (tabulka byla vytvořena pro každou generaci zvlášť). Vedle absolutních četností byla doplněna i četnost relativní. Jako vhodný grafický nástroj k zobrazení rozdílnosti v názorech respondentů byl zvolen sloupcový graf. Na ose x jsou vyneseny kategorie odpovědí. Osa y zobrazuje absolutní četnost odpovědí respondentů příslušné kategorie. Do grafu se poté vnesly dvě datové řady - mladá a starší generace. Příslušná četnost v každé kategorii byla vyjádřena procentuálně. Zdrojem dat se stala tabulka abso-

lutních četností. Získaný graf nám zobrazuje vzájemné porovnání četností odpovědí respondentů z obou sledovaných generací.

Výzkumné otázky, hypotézy 15-17 (postup zpracování dat)

V programu Statistica 9 byla vytvořena tabulka, do které se zanesly proměnné z výzkumných otázek 15-18. Zpracovávaly se vždy dvě proměnné v závislosti na příslušnou výzkumnou otázku (odpovědi z dotazníků byly zaznamenávány číselně u jedné proměnné a písmenky u druhé proměnné). Pro zpracování byl použit test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulky (Paersonův M-V chí-kvadrát). Data se samostatně zpracovávaly pro mladou dospělost a starší dospělost.

5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT

Tato kapitola podává ucelený přehled výsledků získaných v rámci výzkumu. Zahrnuje výsledky pilotážního výzkumu. Přehledně znázorňuje četnost odpovědí na každou otázku z dotazníku u mladé dospělosti a starší dospělosti. V této kapitole se vyhodnocují výzkumné otázky a potvrzují/zavrhují nulové hypotézy (+grafické znázornění). Shrnují se výsledky výzkumu.

5.1 Vyhodnocení pilotážního výzkumu

Pilotážní výzkum zjišťoval, zda zástupci z mladé dospělosti a ze starší dospělosti mají dostatečné podvědomí o homosexualitě. Dokážou o homosexualitě mluvit a diskutovat. Zda rozumí pojmům, které byly použity v dotazníku. Tito respondenti se účastnili pouze pilotážního výzkumu, dotazník nevyplňovali.

Respondenti

1. žena (mladá dospělost)
2. muž (mladá dospělost)
3. žena (pozdní dospělost)
4. muž (pozdní dospělost)

Závěry mladá dospělost

Z rozhovorů vyplynulo, že zástupci mají o homosexualitě dostatečné informace, znají ve svém okolí homosexuála(y). O homosexualitě vedli diskuzi ve škole i mezi vrstevníky. Homosexualitu považovali za něco normálního. Spíše akceptovali dvě ženy (lesby) než dva muže (gaye). V rodině dotazovaných se téma homosexualita moc neprobírá, údajně by došlo by k názorovým střetům. Souhlasí s tvrzením, že existují názorové odlišnosti mezi dvěma generacemi. S registrovaným partnerstvím souhlasili oba dva. S možností adopce souhlasila pouze žena, která vyjmenovala několik důvodů. Muž si nedokázal představit, že by dítě vychovávali dva muži, a kdyby si měl představit, že by byl v té situaci, nesl by to těžce. V dotazníku rozuměli všem pojmům.

Závěry starší dospělost

Z rozhovorů vyplynulo, že s pojmem homosexualita se setkali. Ale oba zástupci potvrdili, že se o dané téma moc nezajímají. Muž neznal žádného homosexuála a žena se jen domnívala (někdo ji o někom řekl, že je homosexuál). Homosexualita není častým tématem jejich rozhovorů. Pamatovali si dobu, kdy to bylo naprosté tabu a něco nenormálního. Muž si stále myslel, že je to nemoc. Žena neměla vyhraněný názor. O registrovaném partnerství věděli, že bylo schváleno a částečně s tím souhlasili (doba se mění). S možností adopce nesouhlasil ani jeden respondent. Nikdo z nich nebyl nábožensky založený. Dotazník jim přišel srozumitelný. Žena zpočátku netušila, co znamená slovo patologický, ale sama si pojem odvodila.

5.2 Souhrnné vyhodnocení odpovědí

Podkapitola znázorňuje četnost odpovědí na otázky, které byly položeny respondentům v dotazníku. Přehledně jsou znázorněny odpovědi u mladé dospělosti a pozdní dospělosti. Čísla znázorňují počty respondentů.

2) Co si vybavíte pod pojmem homosexualita?

	MD	PD
a) módní trend	-	7
b) sexuální orientace	47	34
c) nemoc nebo úchylka	3	7
d) deviantní chování	-	2
e) nevím	-	-

3) Kdy jste se poprvé osobně setkali s pojmem homosexualita?

	MD	PD
a) ve škole od učitele, spolužáků, na přednášce	17	7
b) v médiích (TV, tisk, rádio, internet)	13	14
c) od rodiny a příbuzných	2	16
d) od kamaráda nebo známého	12	11
e) jinde	6	2

Odpověď jinde

MD – nepamatuji si (3x), všude (1x), školka (1x), už nevím (1x)

SD – zaměstnání (1x), nepamatuji si (1x)

4) Co je podle Vašeho názoru hlavní příčinou (důvodem) vzniku homosexuality?

	MD	PD
a) H je nemoc	2	9
b) H se dědí	-	1
c) H je vrozená	35	24
d) H se získá během života	9	10
e) H je patologický jev	1	4

5) Když se zamyslíte, znáte ve svém okolí někoho, kdo je homosexuál?

	MD	PD
a) ano	48	29
b) ne	2	21

6) Když se zamyslíte, kdo (nebo co) nejvíce ovlivnilo Váš názor na homosexualitu, ať už je Váš názor kladný nebo záporný?

	MD	PD
a) církev nebo náboženská organizace	-	7
b) média (TV, tisk, rádio, internet)	1	11
c) rodina, známí a přátelé	5	7
d) osobní setkání s člověkem, který je homosexuál	22	10
e) nikdo na mě v tom smyslu nepůsobil	21	15
f) jiné	1	-

Odpověď jiné

MD – vlastní homosexualita

7) Jaký je Váš osobní pohled na homosexualitu?

	MD	PD
a) H mi nevadí, H podporuji	11	5
b) H by měla být trestná	-	4
c) H toleruji	12	20
d) H je pro mě něco nenormálního a nepřirozeného	7	13
e) v dnešní době je H naprosto normální jev	20	8

8) Jak si myslíte, že na homosexualitu pohlíží Vaše generace?

	MD	PD
a) H jim nevadí, H podporují	8	1
b) H by podle nich měla být trestná	-	-
c) H tolerují	17	17
d) H je pro mě něco nenormálního a nepřirozeného	7	25
e) v dnešní době berou H jako naprosto normální jev	18	7

9) Co je podle Vás hlavním znakem, podle kterého poznáte homosexuála na první pohled?

	MD	PD
a) na první pohled homosexuála nepoznám	32	25
b) homosexuála poznám podle zevnějšku	2	4
c) homosexuála poznám podle mluvy	2	4
d) homosexuála poznám podle chování	7	12
e) homosexuála poznám podle pohybů	6	4

10) Kdyby bylo jen na Vás, schválili byste zákon o registrovaném partnerství v ČR?

	MD	PD
a) ano	40	26
b) ne	10	24

11) Pokud jste odpověděli kladně, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?

	MD	PD
a) H páry mají mít stejná práva jako heterosexuální páry	16	9
b) když se dva lidé stejného pohlaví milují, mohou tvořit plnohodnotnou rodinu	5	4
c) RP umožní homosexuálním párům dědit a dovědět se XDR.stav svého partnera	10	5
d) v dnešní době by to mělo být zcela normální	9	8
e) jiný	-	-

12) Pokud jste odpověděli záporně, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?

	MD	PD
a) rodinu má tvořit otec, matka a dítě	8	7
b) hlavní funkcí manželství je plození dětí a to homosexuální páry nemohou	1	4
c) naše společnost na to není připravená	-	5
d) je to nenormální, nepřijatelné	1	8
e) jiný	-	-

13) Myslíte si, že z registrovaného partnerství vyplývají pro homosexuální páry úplně stejná práva a povinnosti jako z manželství?

	MD	PD
a) ano	20	22
b) ne	14	13
c) nevím	16	15

14) Jste osobně pro možnost, aby byla umožněna adopce dětí homosexuálními páry?

	MD	PD
a) ano	27	19
b) ne	23	31

15) Pokud jste odpověděli kladně, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?

	MD	PD
a) dětské domovy by nebyly přeplněné	3	6
b) milujícími rodiči mohou být i homosexuální páry	16	6
c) dítě by v rodině dvou H vyrůstalo spokojené a milované	2	1
d) pro dítě je lepší homosexuální rodina než žádná	5	6
e) jiný	1	-

Odpověď jiný

MD – tolerance

16) Pokud jste odpověděli záporně, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?

	MD	PD
a) pro dítě je nutný mužský i ženský vzor	8	12
b) dítě by v takové rodině trpělo (psychické následky)	4	6
c) dítě by bylo obětí posměchu a šikany ze strany veřejnosti	11	7
d) je to proti tradici a víře	-	6
e) jiný	-	-

17) Kdybyste měli přidělit k adopci dítě, o které nemají zájem žádní manželé, a měli byste si vybrat z uvedených kandidátů, koho byste vybrali?

	MD	PD
a) osaměle žijící žena	16	28
b) osaměle žijící muž	1	-
c) dvě ženy žijící v trvalém homosexuálním svazku	23	8
d) dva muži žijící v trvalém homosexuálním svazku	5	3
e) nikomu z uvedených	5	11

18) Myslíte si, že homosexuální páry mohou plnit své rodičovské povinnosti (výchova, péče o zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj dítěte) stejně dobře jako heterosexuální páry?

	MD	PD
a) ano	35	18
b) ne	15	32

19) Pokud jste odpověděli kladně, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?

	MD	PD
a) lidé stejného pohlaví mohou být výbornými rodiči	9	4
b) výchova homosexuálním párem nemá vliv na špatný vývoj dítěte	5	1
c) výchova homosexuálním párem povede k větší toleranci	6	2
d) není rozdíl mezi výchovou H párem a párem heterosexuálním	14	10
e) jiný	1	1

Odpověď jiný

MD – lepší mít homosexuální rodiče než žádné

SD – osobně znám homosexuála, co vychovává děti

20) Pokud jste odpověděli záporně, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?

	MD	PD
a) z dítěte vyroste také homosexuál	1	6
b) dítě by bylo sexuálně zneužíváno	-	2
c) dítěti by chyběla role otce nebo matky	12	19
d) výchova by byla patologická	1	5
e) jiný	1	-

Odpověď jiný

MD – nepřírozené pro dítě

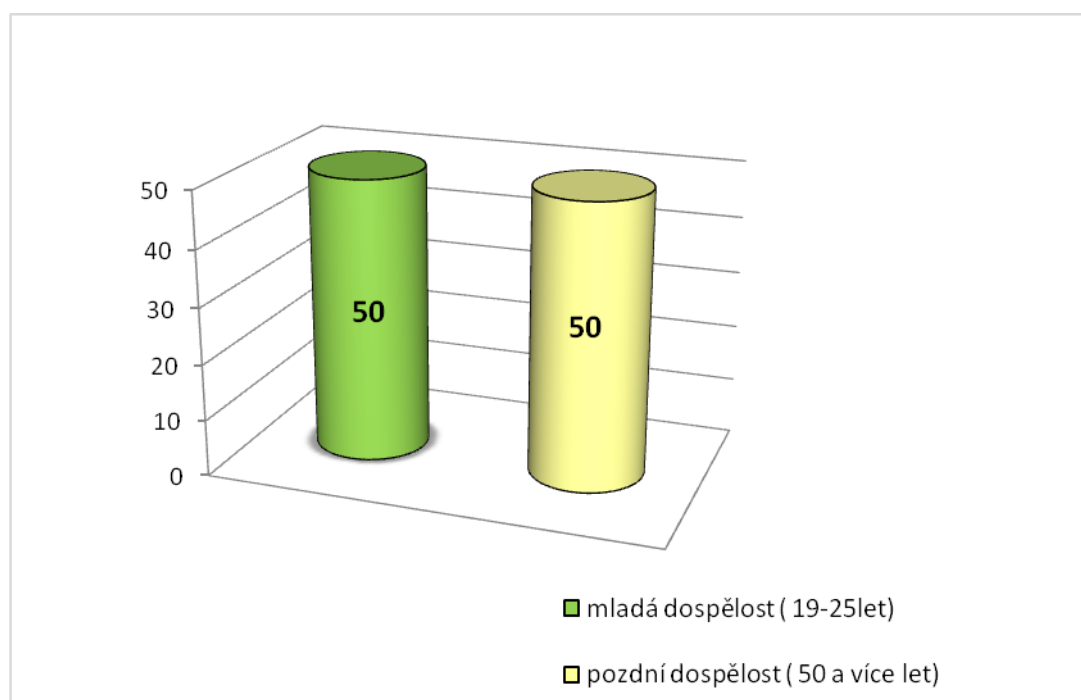
5.3 Výsledky výzkumu

Podkapitola prezentuje výsledky výzkumu. V tabulce je uvedena absolutní a relativní četnost odpovědí u mladé dospělosti a pozdní dospělosti. Výsledky jsou prezentovány v grafické podobě, ze které jsou vyvozeny a popsány závěry výzkumu.

Tabulka 4. Respondenti MD x SD

ROZDĚLENÍ RESPONDENTŮ	počet respondentů
mladá dospělost (19-25let)	50
pozdní dospělost (50 a více let)	50

Graf 1. Respondenti MD x SD



Otázka č.1

Otázka číslo jedna rozdělovala respondenty do dvou věkových kategorií (mladá dospělost a starší dospělost). Předem bylo stanoveno mít 50 respondentů z každé věkové kategorie.

VO₁: Jak chápe pojem homosexualita mladá generace a starší generace? č. 2

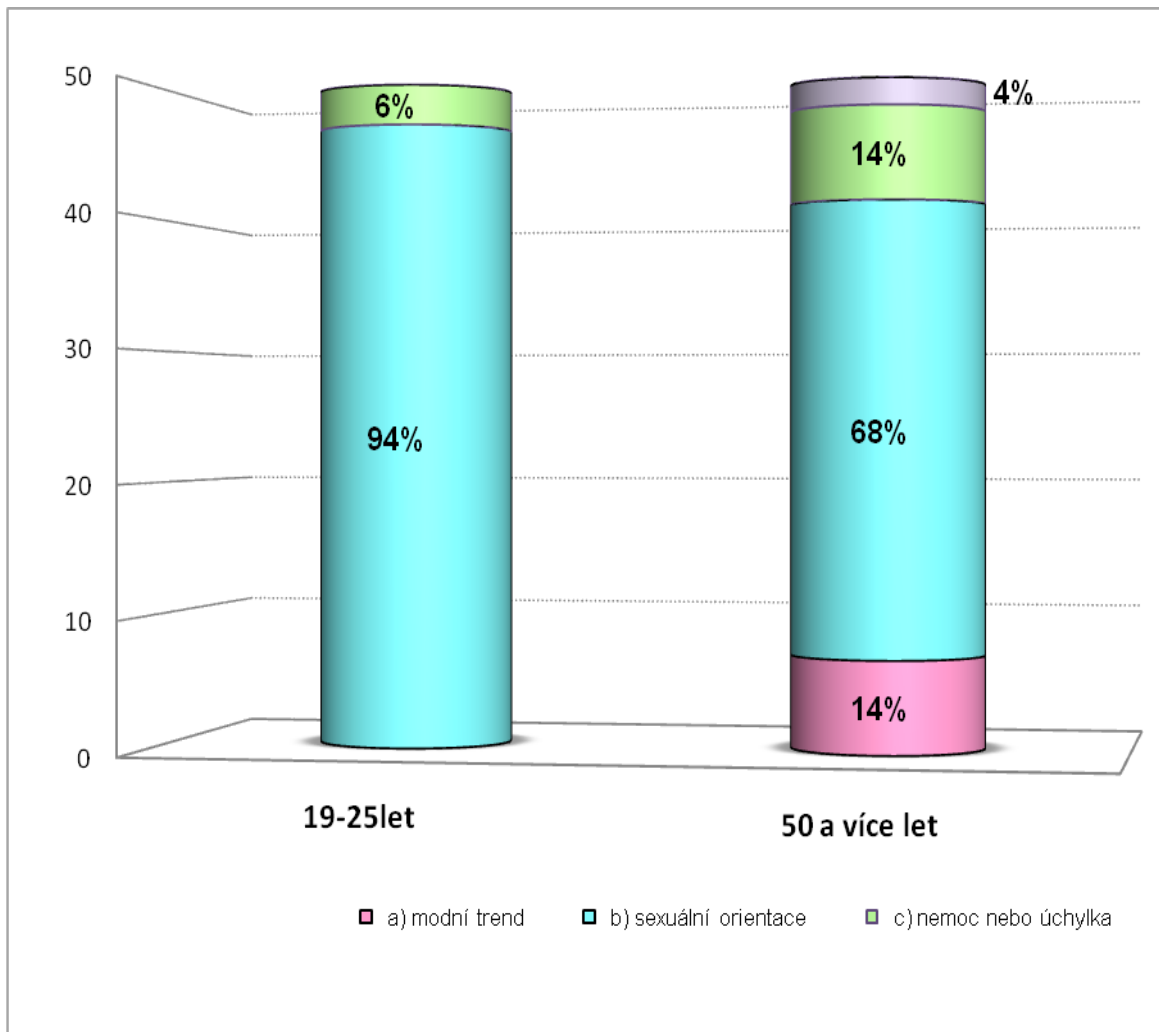
H₀₁: Chápání pojmu homosexualita většinou respondentů je stejný u obou generací.

H_{A1}: Chápání pojmu homosexualita většinou respondentů u obou generací je rozdílný.

Tabulka 5. Pojem homosexualita MD x SD

Co si vybavíte pod pojmem <u>homosexualita</u> ?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) módní trend	-	-	7	0,14
b) sexuální orientace	47	0,94	34	0,68
c) nemoc nebo úchylka	3	0,06	7	0,14
d) deviantní chování	-	-	2	0,04
e) nevím	-	-	-	-
<i>celkem</i>	<i>50</i>	<i>1</i>	<i>50</i>	<i>1</i>

Graf 2. Pojem homosexualita MD x SD



Otázka č.2

Otázka zjišťovala, jak chápe pojem homosexualita mladší generace a starší generace. Většina respondentů z mladší i starší generace chápe homosexualitu jako sexuální orientaci. Pouhých 6% zástupců z MG vidí pod pojmem homosexualita nemoc nebo úchylku, z SG je to 14%. Respondenti ze SG využili i odpovědi módní trend (14%) a deviantní chování (4%).

Závěr

Přijímáme nulovou hypotézu: Chápání pojmu homosexualita většinou respondentů je stejný u obou generací.

VO₂: Jaká je hlavní příčina vzniku homosexuality z pohledu mladé generace a z pohledu starší generace? č. 4

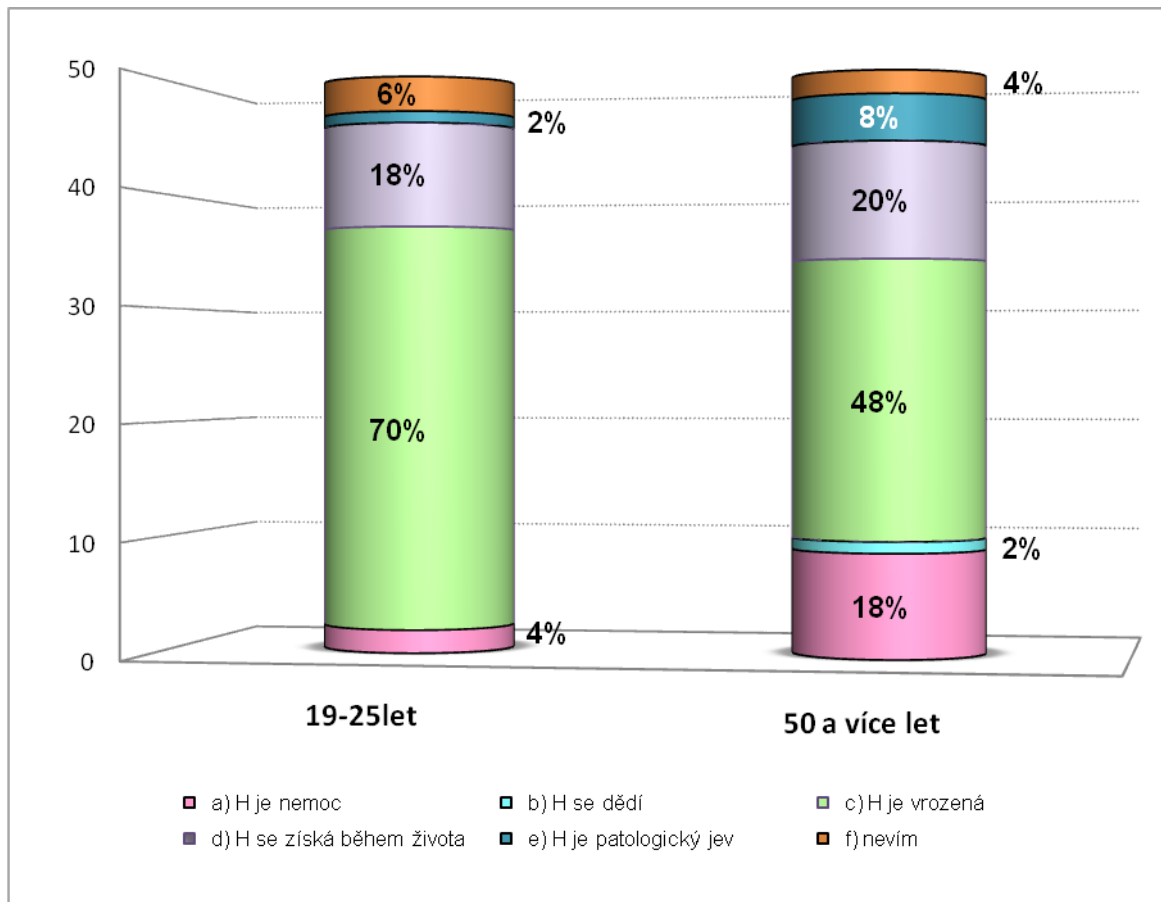
H0₂: Hlavní příčina vzniku homosexuality z pohledu mladé generace a starší generace je většinou stejná.

HA₂: Hlavní příčina vzniku homosexuality z pohledu mladé generace a starší generace je většinou rozdílná.

Tabulka 6. Příčina homosexuality MD x SD

Jaká je hlavní příčina vzniku homosexuality?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) homosexualita je nemoc	2	0,04	9	0,18
b) homosexualita se dědí	-	-	1	0,02
c) homosexualita je vrozená	35	0,7	24	0,48
d) homosexualita se získá během života	9	0,18	10	0,2
e) homosexualita je patologický jev	1	0,02	4	0,08
f) nevím	3	0,06	2	0,04
<i>celkem</i>	50	1	50	1

Graf 3. Příčina homosexuality MD x SD



Otázka č.4

Otázka zjišťovala, co je hlavní příčinou homosexuality z pohledu MG a SG. Většina respondentů z obou věkových kategorií považovala homosexualitu za vrozenou. 20% ze SG odpovědělo, že homosexualita se získá během života (z MG takto odpovědělo 18% dotázaných). Pouhé 4 % z MG vidí homosexualitu jako nemoc (ze starší generace to bylo 18%). Homosexualitu jako patologický jev vidí 8% ze SG a 2% z MG. Pouhé 2% ze SG vidí homosexualitu jako dědičnou. A odpověď nevím, volilo 6% z MG a 4% ze SG.

Závěr

Přijímáme nulovou hypotézu: Hlavní příčina vzniku homosexuality z pohledu mladé generace a starší generace je většinou stejná.

VO₃: Kdo nejvíce ovlivnil názor na homosexualitu u mladé a starší generace? č. 6

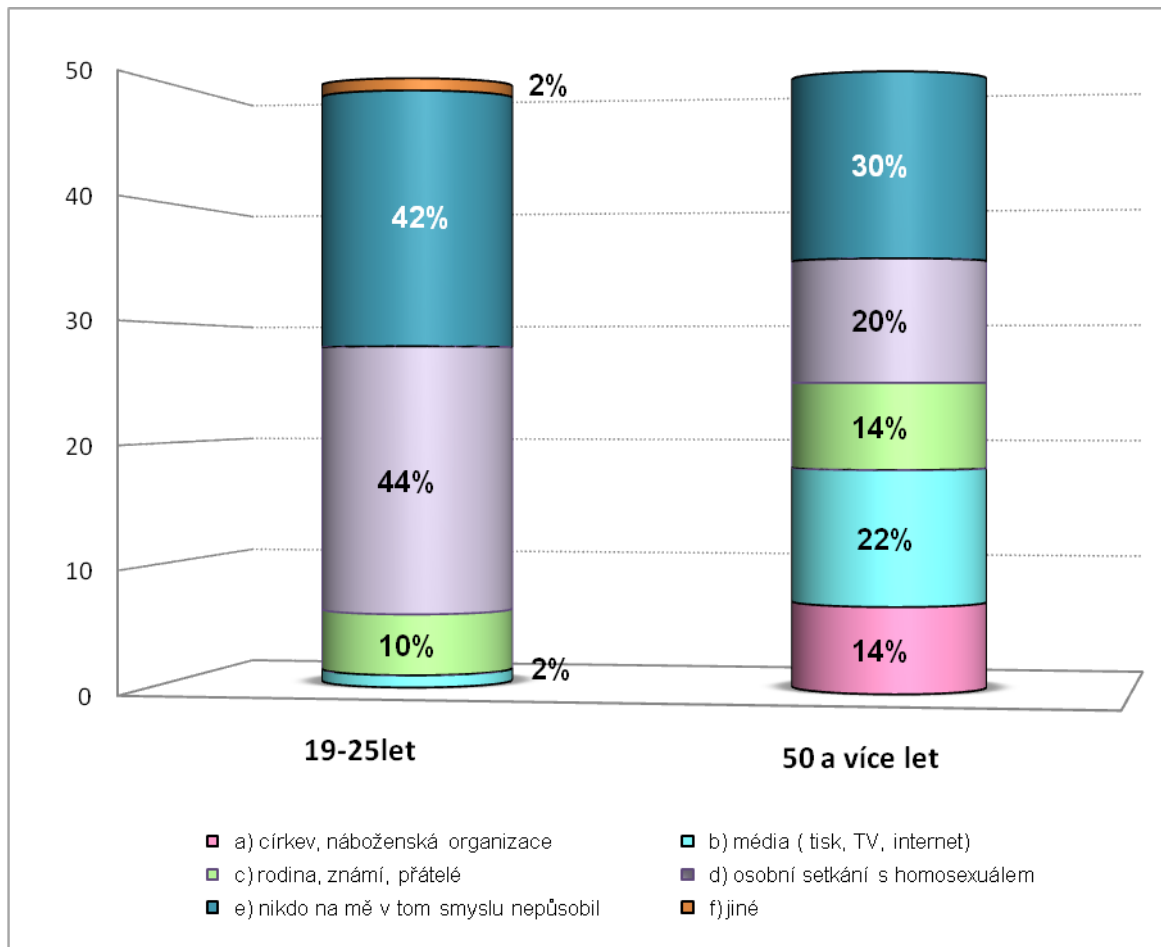
H₀₃: Mladá generace a starší generace je nejčastěji ovlivněna názorem na homosexualitu stejným způsobem

H_{A3}: Mladá generace a starší generace je nejčastěji ovlivněna názorem na homosexualitu rozdílným způsobem.

Tabulka 7. Ovlivnění názoru na homosexualitu MD x SD

Kdo, nebo co ovlivnilo Váš názor na homosexualitu?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) církev, náboženská organizace	-	-	7	0,14
b) média (tisk, TV, internet)	1	0,02	11	0,22
c) rodina, známí, přátelé	5	0,1	7	0,14
d) osobní setkání s homosexuálem	22	0,44	10	0,2
e) nikdo na mě v tom smyslu nepůsobil	21	0,42	15	0,3
f) jiné	1	0,02	-	-
<i>celkem</i>	50	1	50	1

Graf 4. Ovlivnění názoru na homosexualitu MD x SD



Otázka č. 6

Otázka se ptala na to, co (nebo kdo) nejvíce ovlivnil názor na homosexualitu (ať už je kladný nebo záporný) u MG a SG. Výsledek je, že zástupci z MG byli nejčastěji ovlivněni setkáním s člověkem, který je homosexuál (44%), stejnou odpověď vybralo 20% ze SG, ta nejčastěji odpovídala, že na ně nikdo v tomto smyslu nepůsobil (30%), stejnou odpověď vybralo 42% z MG. V případě odpovědi *jiné* u MG byla odpověď: moje samotná homosexualita.

Závěr

Vyvracíme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Mladá generace a starší generace je nejčastěji ovlivněna názorem na homosexualitu rozdílným způsobem.

VO₄: Jaký je pohled na homosexualitu u mladé a starší generace? č. 7

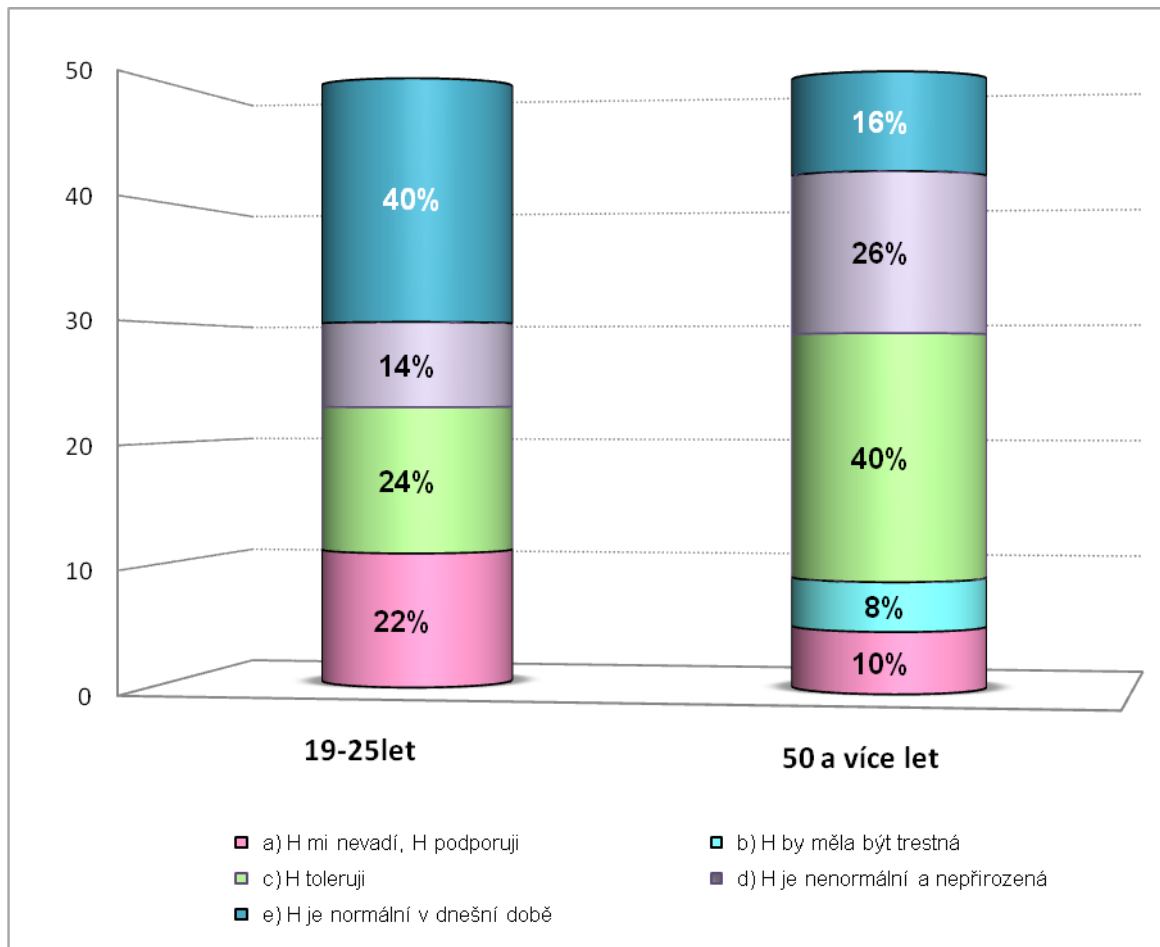
H0₄: Obě generace mají na homosexualitu nejčastěji stejný názor.

HA₄: Obě generace mají na homosexualitu nejčastěji rozdílný názor.

Tabulka 8. Osobní názor na homosexualitu MD x SD

Jaký je Váš osobní názor na homosexualitu?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) H mi nevadí, H podporuji	11	0,22	5	0,1
b) H by měla být trestná	-	-	4	0,08
c) H toleruji	12	0,24	20	0,4
d) H je nenormální a nepřírozená	7	0,14	13	0,26
e) H je normální jev v dnešní době	20	0,4	8	0,16
<i>celkem</i>	<i>50</i>	<i>1</i>	<i>50</i>	<i>1</i>

Graf 5. Osobní názor na homosexualitu MD x SD



Otázka č. 7

Otázka zjišťovala u respondentů osobní pohled na homosexualitu. MG vidí nejčastěji homosexualitu jako normální jev (40%). Nikdo z dotazovaných z MG nevidí homosexualitu, že by měla být trestná (z SG tak odpovědělo 8%). Respondenti ze SG nejčastěji odpovídali, že homosexualitu osobně tolerují.

Závěr

Vyvrácíme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Obě generace mají na homosexualitu nejčastěji rozdílný názor.

VO₅: Jaký je hlavní znak, dle kterého pozná homosexuálního jedince na první pohled mladá generace a starší generace? č. 9

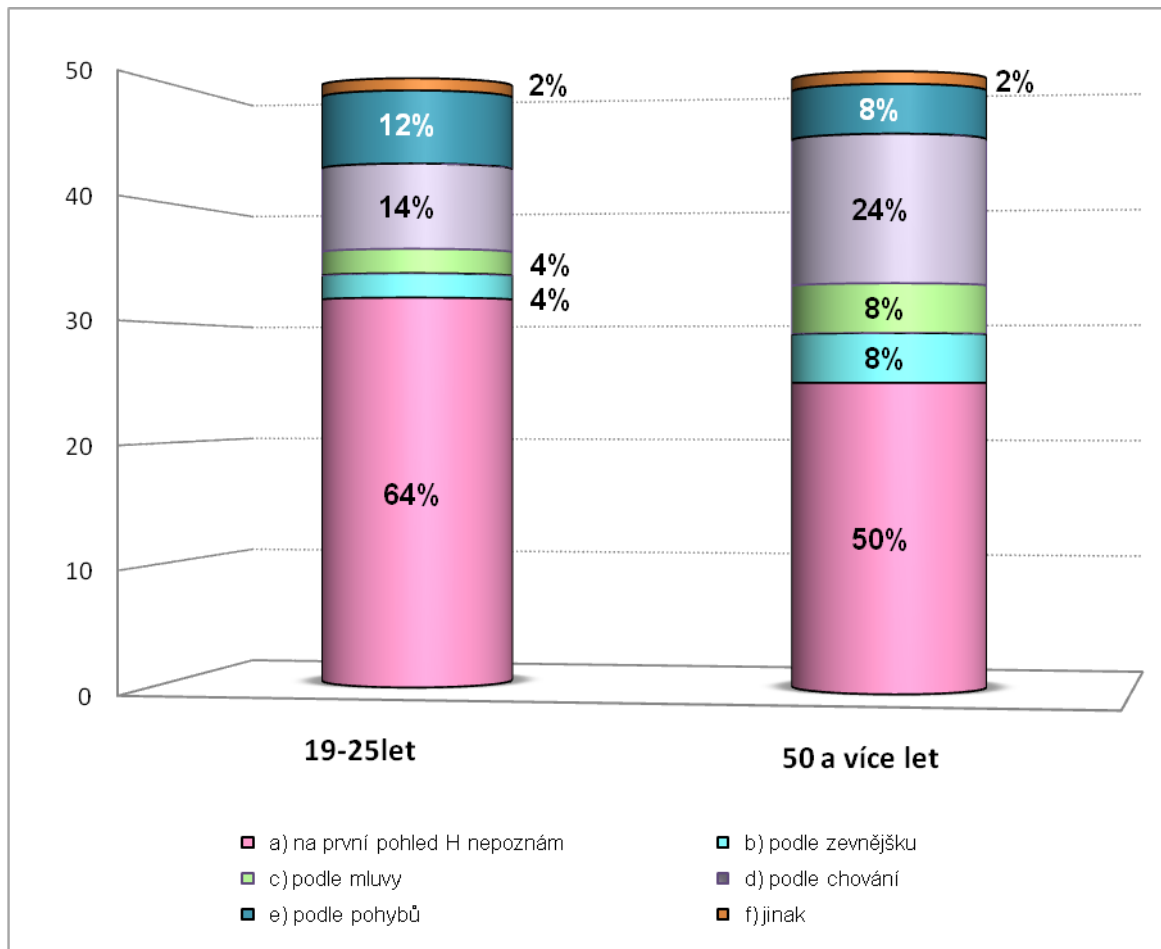
H₀₅: Mladší generace i starší generace nejčastěji rozpozná homosexuála na první pohled podle stejného znaku.

H_{A5}: Mladší generace nejčastěji rozpozná homosexuála na první pohled podle jiného znaku než starší generace.

Tabulka 9. Vnější znak homosexuála MD x SD

Podle čeho poznáte homosexuála na první pohled?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) na první pohled H nepoznám	32	0,64	25	0,5
b) podle zevnějšku	2	0,04	4	0,08
c) podle mluvy	2	0,04	4	0,08
d) podle chování	7	0,14	12	0,24
e) podle pohybů	6	0,12	4	0,08
f) jinak	1	0,02	1	0,02
<i>celkem</i>	50	1	50	1

Graf 6. Vnější znak homosexuála MD x SD



Otázka č. 9

Obě generace ve většině případů uvedly, že homosexuála na první pohled nelze rozeznat (MG 64% dotázaných a SG 50% dotázaných). Odpověď *jinak* vybralo 2% z respondentů u každé generace (MG uvedla podle očí a pohled, SG uvedla kombinací odpovědí a+b+c).

Závěr

Přijímáme nulovou hypotézu: Mladší generace i starší generace nejčastěji rozpozná homosexuála na první pohled podle stejného znaku.

VO₆: Jaký je názor na schválení registrovaného partnerství v ČR u mladé generace a starší generace? č. 10

H0₆: Nejčastější názor na schválení registrovaného partnerství v ČR je stejný u obou generací.

HA₆: Nejčastější názor na schválení registrovaného partnerství v ČR je rozdílný u obou generací.

Tabulka 10. Schválení/Neschválení RP

Schvalujete zákon o registrovaném partnerství?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) ano	40	0,8	26	0,52
b) ne	10	0,2	24	0,48
<i>celkem</i>	50	1	0,8	1

Otázka č. 10

Otázka se respondentů ptala, zda by schválili registrované partnerství v ČR, kdyby bylo rozhodnutí jen na nich. Z mladší generace odpovědělo kladně 40 respondentů (10 by registrované partnerství neschválilo). U SG odpovědělo kladně 26 respondentů (24 odpovědělo záporně).

Závěr

Přijímáme nulovou hypotézu: Nejčastější názor na schválení registrovaného partnerství v ČR je stejný u obou generací.

VO₇: Jaký je hlavní důvod pro schválení registrovaného partnerství v ČR u mladé generace a starší generace? č. 11

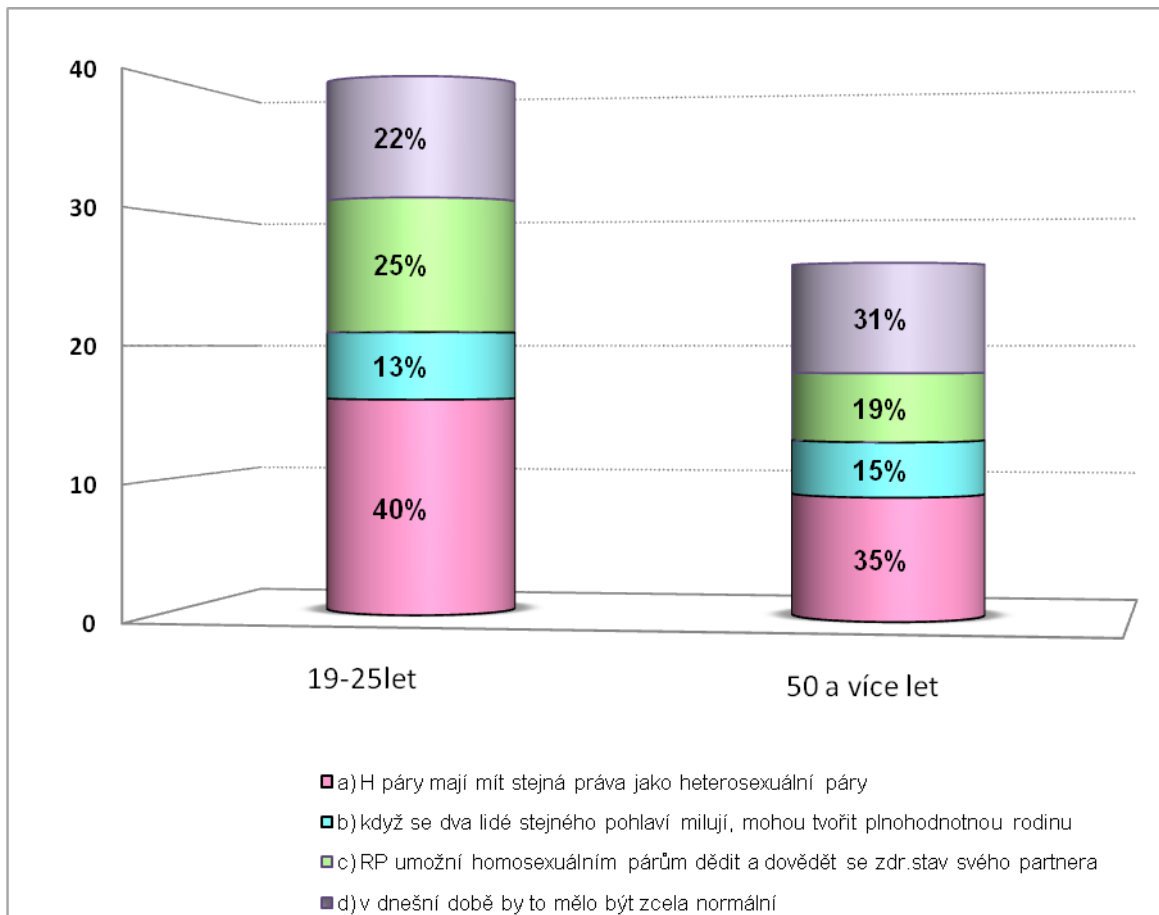
H₀₇: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení registrovaného partnerství v ČR je stejný.

HA₇: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení registrovaného partnerství v ČR je rozdílný.

Tabulka 11. Důvody pro schválení registrovaného partnerství MD x SD

Jaký je dle Vás hlavní důvod pro schválení RP?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) H páry mají mít stejná práva jako heterosexuální páry	16	0,4	9	0,35
b) když se dva lidé stejného pohlaví milují, mohou tvořit plnohodnotnou rodinu	5	0,13	4	0,15
c) RP umožní homosexuálním párům dědit a dovědět se XDR.stav svého partnera	10	0,25	5	0,19
d) v dnešní době by to mělo být zcela normální	9	0,22	8	0,31
e) jiný	-	-	-	-
<i>celkem</i>	40	1	26	1

Graf 7. Důvody pro schválení registrovaného partnerství MD x SD



Otázka č. 11

Otázka byla určena jen respondentům, kteří odpověděli kladně na schválení registrovaného partnerství v ČR, a ptala se, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil tento postoj. Podle odpovědí je jako hlavní důvod pro schválení registrovaného partnerství v ČR nejčastěji uváděn, že homosexuální páry mají mít stejná práva jako heterosexuální páry (MD tento důvod uvedla v 40 % odpovědí a SG v 35 % odpovědí).

Závěr

Přijímáme nulovou hypotézu: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení registrovaného partnerství v ČR je stejný.

VO₈: Jaký je hlavní důvod pro neschválení registrovaného partnerství v ČR u mladé generace a starší generace? č. 12

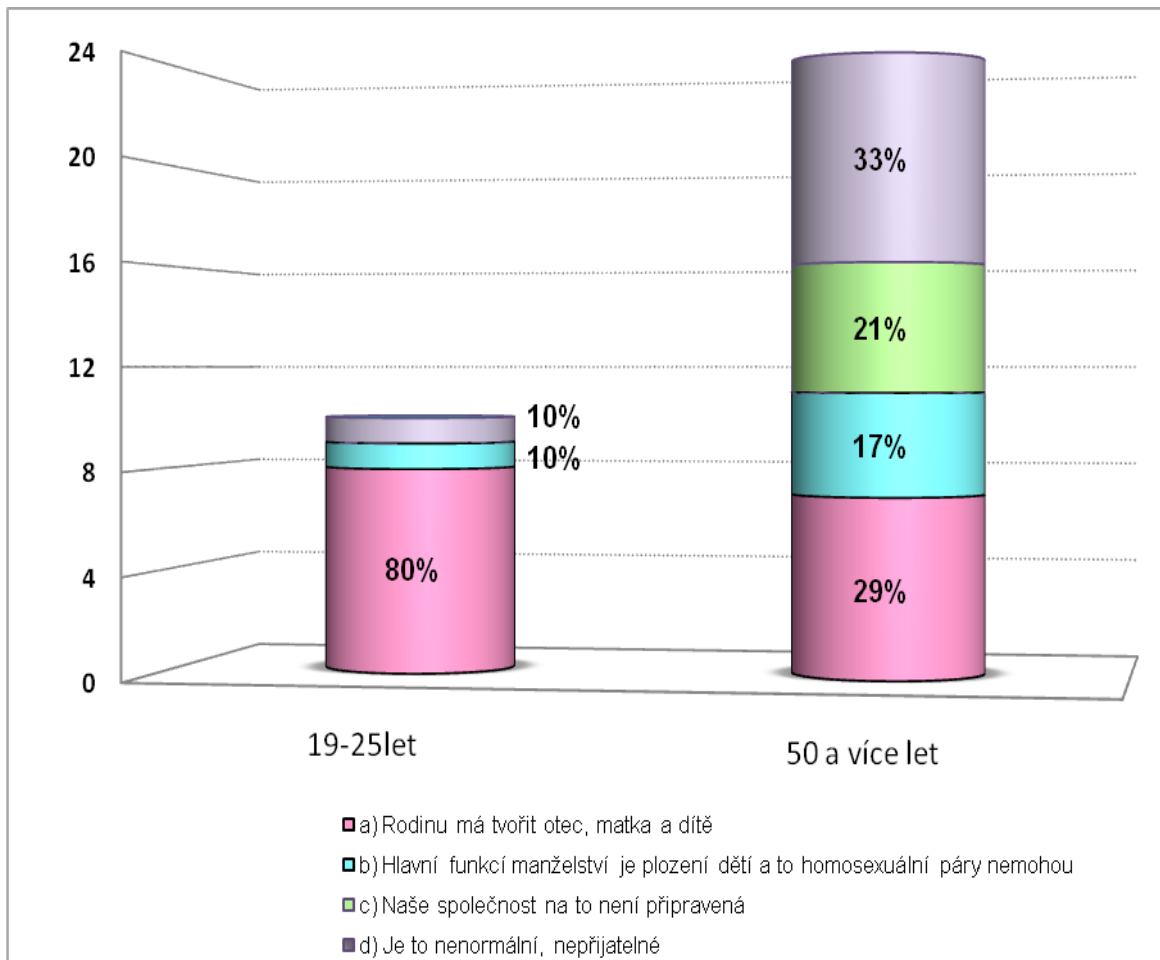
H0₈: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení registrovaného partnerství v ČR je stejný.

HA₈: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení registrovaného partnerství v ČR je rozdílný.

Tabulka 12. Důvody pro neschválení registrovaného partnerství MD x SD

Jaký je dle Vás hlavní důvod pro neschválení RP?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) Rodinu má tvořit otec, matka a dítě	8	0,8	7	0,29
b) Hlavní funkcí manželství je plození dětí a to homosexuální páry nemohou	1	0,1	4	0,17
c) Naše společnost na to není připravená	-	-	5	0,21
d) Je to nenormální, nepřijatelné	1	0,1	8	0,33
e) jiný	-	-	-	-
<i>celkem</i>	<i>10</i>	<i>1</i>	<i>24</i>	<i>1</i>

Graf 8. Důvody pro neschválení registrovaného partnerství MD x SD

**Otázka č.12**

Otázka byla určena jen respondentům, kteří odpověděli záporně na schválení registrovaného partnerství v ČR, a ptala se, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil tento postoj. Podle odpovědí je hlavním důvodem, který vedl k neschválení registrovaného partnerství u MG, že rodinu má tvořit otec, matka a dítě. A u SG byl nejčastěji uváděn důvod, že je to nenormální a nepřijatelné schvalovat registrované partnerství.

Závěr

Vyvrácíme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení registrovaného partnerství v ČR je rozdílný.

VO₉: Jaký je názor na možnost adopce homosexuálními páry u mladé generace a starší generace? č. 14

H₀₉: Nejčastější názor na schválení adopce homosexuálními páry je stejný u obou generací.

H_{A9}: Nejčastější názor na schválení adopce homosexuálními páry je rozdílný u obou generací.

Tabulka 13. Schválení/neschválení adopce

Umožnili byste adopci homosexuálním párům?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) ano	27	0,54	19	0,38
b) ne	23	0,46	31	0,62
<i>celkem</i>	50	1	50	1

Otázka č. 14

Otázka se respondentů ptala, zda by schválili možnost adopce dětí homosexuálními páry. Z MG by tuto možnost schválilo 27 respondentů (a neschválilo 23 dotázaných). Ze SG bylo pro 19 respondentů a proti 31.

Závěr

Vyvracíme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Nejčastější názor na schválení adopce homosexuálními páry je rozdílný u obou generací.

VO₁₀: Jaký je hlavní důvod pro schválení adopce homosexuálními páry u respondentů z mladé generace a starší generace? č. 15

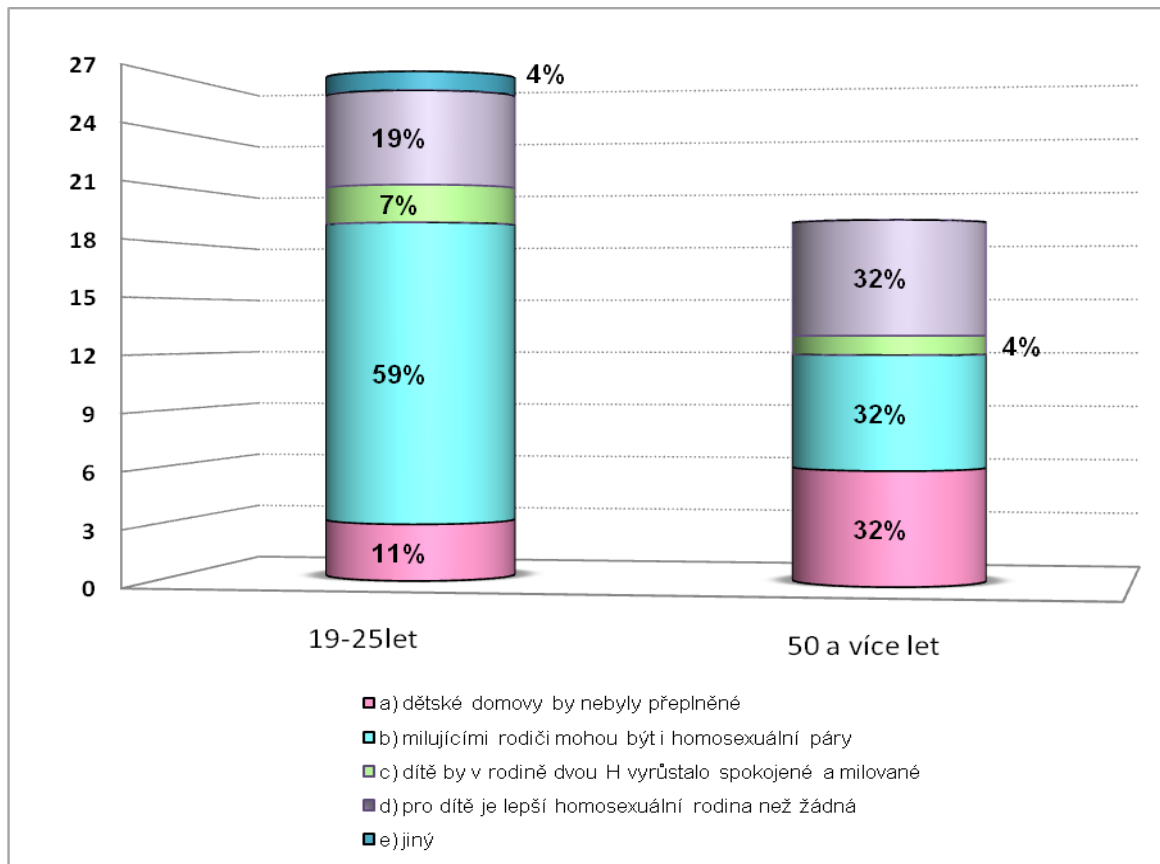
H0₁₀: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení adopce homosexuálními páry je stejný.

HA₁₀: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení adopce homosexuálními páry je rozdílný.

Tabulka 14. Důvody pro schválení adopce MD x SD

Jaký je dle Vás hlavní důvod pro schválení adopce?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) dětské domovy by nebyly přeplněné	3	0,11	6	0,32
b) milujícími rodiči mohou být i homosexuální páry	16	0,59	6	0,32
c) dítě by v rodině dvou H vyrůstalo spokojené a milované	2	0,07	1	0,04
d) pro dítě je lepší homosexuální rodina než žádná	5	0,19	6	0,32
e) jiný	1	0,04	-	-
<i>celkem</i>	<i>27</i>	<i>1</i>	<i>19</i>	<i>1</i>

Graf 9. Důvody pro schválení adopce MD x SD



Otázka č. 15

Otázka byla určena jen respondentům, kteří souhlasili s možností adopce homosexuálními páry. A ptala se na hlavní důvod, který ovlivnil tento postoj v odpovědích u MG a SG. Respondenti z mladší generace uváděli nejčastěji důvod pro schválení možnosti adopce, že milujícími rodiči mohou být i homosexuální páry (59%). U starší dospělosti není jednoznačný výsledek, ve třech případech došlo ke stejnému procentuálnímu zastoupení odpovědí. Důvodem pro schválení adopce u SG bylo: 1) Dětské domovy by nebyly přeplněné, 2) Milujícími rodiči mohou být i homosexuální páry a 3) Pro dítě je lepší homosexuální rodina než žádná (každá odpověď byla zastoupená 32 %). U MG byla vybrána i odpověď *jiný* – důvodem pro souhlas s adopcí byla uvedena tolerance).

Závěr

Vyvrácíme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schválení adopce homosexuálními páry je rozdílný.

VO₁₁: Jaký je hlavní důvod pro neschválení adopce homosexuálními páry u respondentů z mladé generace a starší generace? č. 16

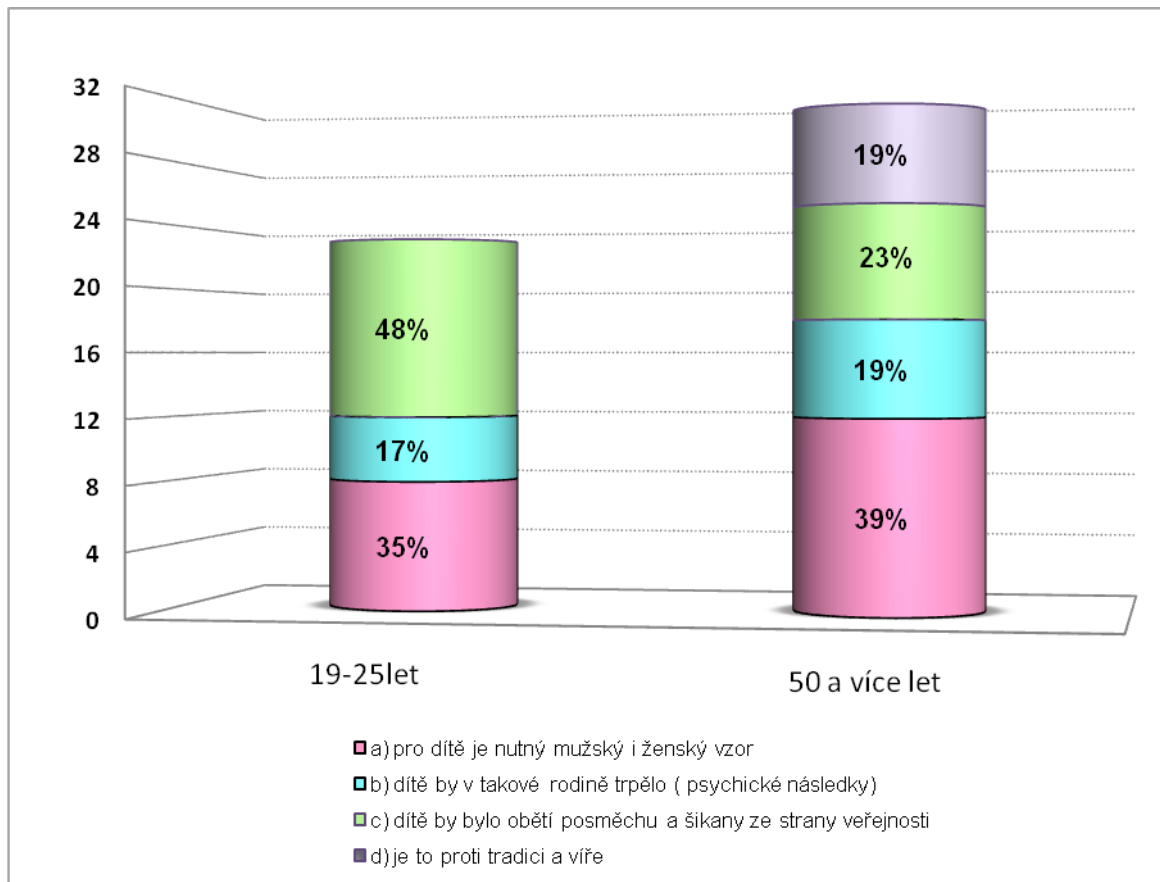
H0₁₁: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení adopce homosexuálními páry je stejný.

HA₁₁: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení adopce homosexuálními páry je rozdílný.

Tabulka 15. Důvody pro neschválení adopce MD x SD

Jaký je dle Vás hlavní důvod pro neschválení adopce?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) pro dítě je nutný mužský i ženský vzor	8	0,35	12	0,39
b) dítě by v takové rodině trpělo (psychické následky)	4	0,17	6	0,19
c) dítě by bylo obětí posměchu a šikany ze strany veřejnosti	11	0,48	7	0,23
d) je to proti tradici a víře	-	-	6	0,19
e) jiný	-	-	-	-
<i>celkem</i>	23	1	31	1

Graf 10. Důvody pro neschválení adopce MD x SD



Otázka č. 16

Otázka byla určena jen respondentům, kteří nesouhlasili s možností adopce homosexuálními páry. A ptala se na hlavní důvod, který ovlivnil tento postoj v odpovědích u MG a SG. Respondenti z MG nejčastěji uváděli důvod pro nesouhlas s adopcí, dítě, které by se stalo posměchem šikany ze strany veřejnosti (např. spolužáků) v 48% odpovědí. SG nejčastěji uváděla jako hlavní důvod, že pro dítě je nutný ženský i mužský vzor (39%).

Závěr

Vyvracíme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschválení adopce homosexuálními páry je rozdílný.

VO₁₂: Jaký je názor na schopnost zvládat rodičovské povinnosti u homosexuálních párů u mladé generace a starší generace? č. 18

H0₁₂: Nejčastější názor na schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný u obou generací.

HA₁₂: Nejčastější názor na schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je rozdílný u obou generací.

Tabulka 16. Schopnost/neschopnost plnit rodičovské povinnosti

Mohou homosexuální páry plnit rodičovské povinnosti stejně jako páry heterosexuální?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) ano	35	0,7	18	0,36
b) ne	15	0,3	32	0,64
<i>celkem</i>	50	1	50	1

Otázka č. 18

Otázka se respondentů ptala, jestli si myslí, že homosexuální páry mohou plnit rodičovské povinnosti stejně dobře jako heterosexuální páry. U mladé generace s touto schopností souhlasilo 35 respondentů a 15 nesouhlasilo. U starší generace souhlasilo pouze 18 respondentů a 32 nesouhlasilo.

Závěr

Vyvracíme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Nejčastější názor na schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je rozdílný u obou generací.

VO₁₃: Jaký je hlavní důvod pro schopnost homosexuálních párů zvládat rodičovské povinnosti z pohledu mladé generace a starší generace? č. 19

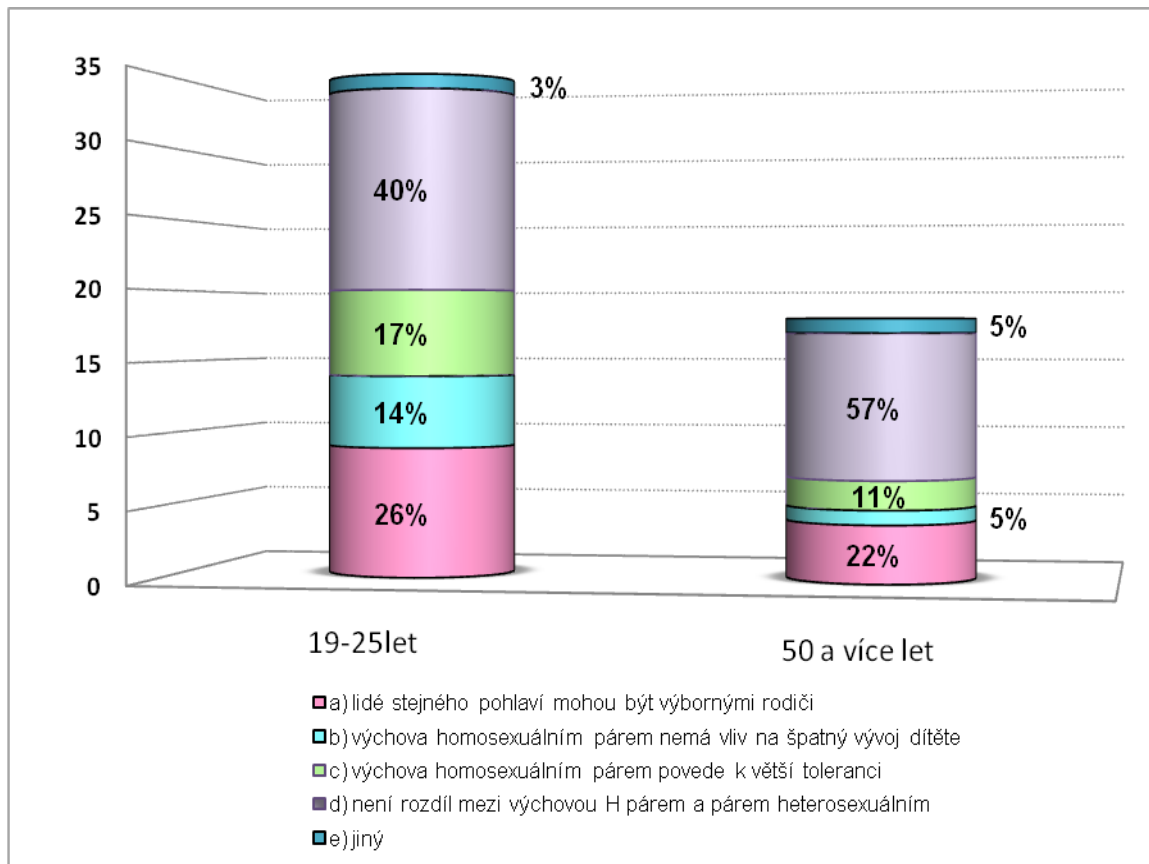
H0₁₃: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný.

HA₁₃: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je rozdílný.

Tabulka 17. Důvody pro zvládání rodič. povinností MD x SD

Jaký je dle Vás hlavní důvod pro zvládání rodičovských povinností homosexuálními páry?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) lidé stejného pohlaví mohou být výbornými rodiči	9	0,26	4	0,22
b) výchova homosexuálním párem nemá vliv na špatný vývoj dítěte	5	0,14	1	0,05
c) výchova homosexuálním párem povede k větší toleranci	6	0,17	2	0,11
d) není rozdíl mezi výchovou H párem a párem heterosexuálním	14	0,4	10	0,57
e) jiný	1	0,03	1	0,05
<i>celkem</i>	35	1	18	1

Graf 11. Důvody pro zvládnutí rodič. povinností MD x SD



Otázka č. 19

Tato otázka byla určena respondentům, kteří si myslí, že homosexuální páry mohou plnit rodičovské povinnosti stejně dobře jako heterosexuální páry. A ptala se na nejčastější důvod, který ovlivnil tento postoj. U MG i SG byl nejčastěji uváděn jako důvod, že není rozdíl mezi výchovou homosexuálním párem a homosexuálním párem (MG 40%, SG 57%). Jako možnost *jiný* u MG byl uveden důvod, že je lepší mít homosexuální rodiče než žádné. U možnosti *jiný* u SG byl uveden důvod, osobní setkání s homosexuálem, který vychovává děti).

Závěr

Přijímáme nulovou hypotézu: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro schopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný.

VO₁₄: Jaký je hlavní důvod pro neschopnost homosexuálních párů zvládat rodičovské povinnosti z pohledu mladé generace a starší generace? č. 20

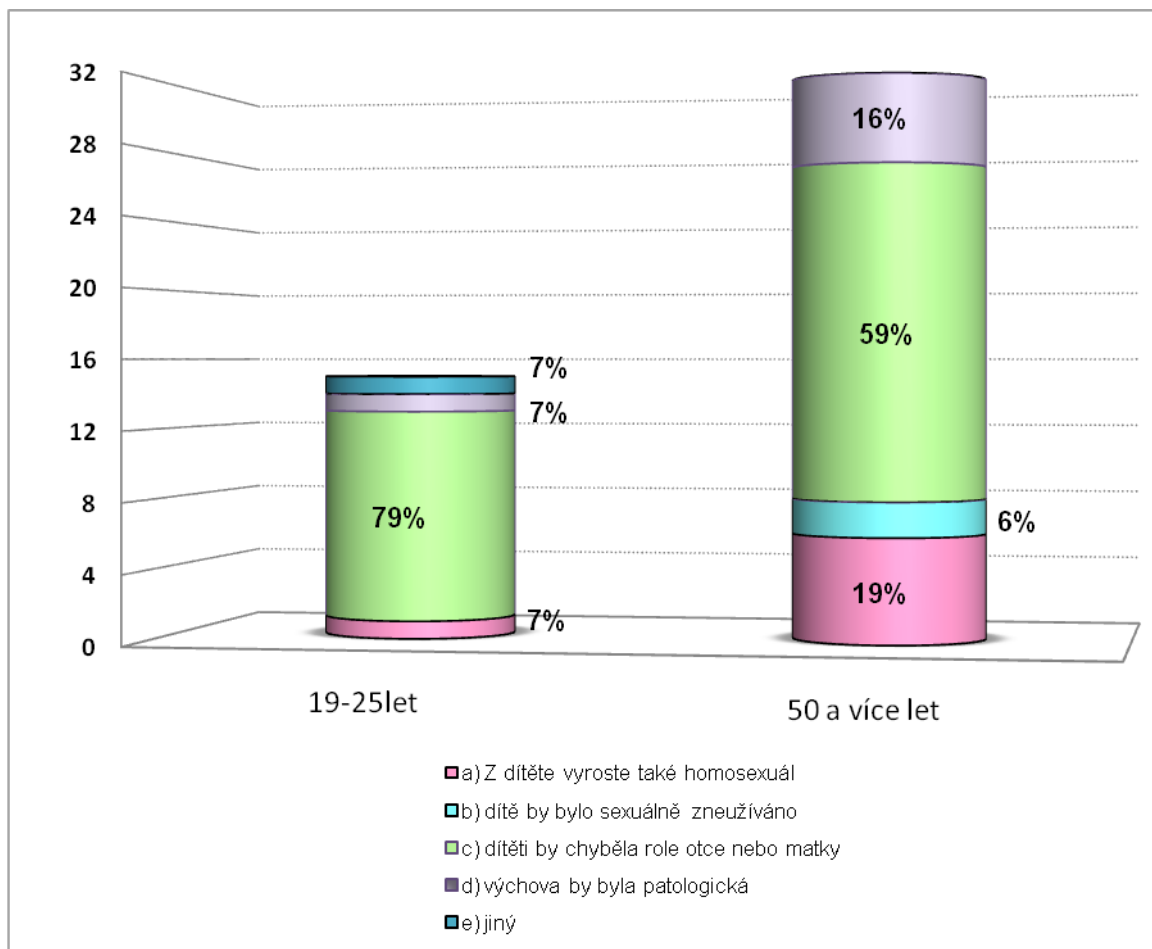
H0₁₄: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný.

HA₁₄: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je rozdílný.

Tabulka 18. Důvody pro nezvládnutí rod. povinností MD x SD

Jaký je dle Vás hlavní důvod pro neschválení adopce?	19-25let		50 a více let	
	četnost absolutní	četnost relativní	četnost absolutní	četnost relativní
a) Z dítěte vyrostete také homosexuál	1	0,07	6	0,19
b) dítě by bylo sexuálně zneužíváno	-	-	2	0,06
c) dítěti by chyběla role otce nebo matky	12	0,79	19	0,59
d) výchova by byla patologická	1	0,07	5	0,16
e) jiný	1	0,07	-	-
<i>celkem</i>	15	1	32	1

Graf 12. Důvody pro nezvládnání rod. povinností MD x SD



Otázka č. 20

Tato otázka byla určena respondentům, kteří si myslí, že homosexuální páry nemohou plnit rodičovské povinnosti stejně dobře jako heterosexuální páry. A ptala se na hlavní důvod, který ovlivnil tento postoj. U obou generací byl uváděn nejčastěji důvod, že dítěti by chyběla role otce nebo matky. U MD v 79 % a u SG v 59 %. Jako možnost *jiný* u MG byl uveden důvod, že pro dítě je to nepřírozené.

Závěr

Přijímáme nulovou hypotézu: Nejčastější důvod mladší generace a starší generace pro neschopnost homosexuálních párů plnit rodičovské povinnosti je stejný.

SHRNUTÍ

Mladší generace i starší generace považuje většinou odpovědí homosexualitu za sexuální orientaci. U SG se objevují i odpovědi, že je homosexualita módní trend a v malé míře uvádí SG i MG homosexualitu jako nemoc. Příčinu homosexuality většinou vidí obě generace jako vrozenou (MG uváděla tuto odpověď častěji). Přibližně stejný počet z obou generací uváděl, že homosexualitu jedinec získá během života (18% MG a 20% SG). SG uváděla v z 18%, že je homosexualita nemoc. Necelá polovina respondentů MG uvedla, že názor na homosexualitu byl ovlivněn osobním setkáním s homosexuálním člověkem. Starší generace nejčastěji uváděla, že na ně nikdo v tomto smyslu nepůsobil. Nikdo z MG neuvěděl, že by ho ovlivnila církev, které je členem, u SG to uvedlo 14 % respondentů. Minimální (2%) u MG bylo ovlivnění médií, u SG to bylo 22%. Osobní postoj, že je homosexualita v dnešní době normální uvedlo 40% z MG a starší generace uvedla, že homosexualitu toleruje ve 40% odpovědí. Nikdo z mladé generace neuvěděl, že by homosexualita měla být trestná (ze SG to bylo 8%). Že je homosexualita něco nenormálního uvedlo 26% dotázaných ze SG a 14% dotázaných z MG. Že nelze homosexuála poznat na první pohled uvedly ve většin případů obě generace (64% z MG a polovina respondentů z SG). Kdyby bylo pouze na rozhodnutí respondenta, tak by registrované partnerství v ČR schválilo 40 respondentů z MG a 26 respondentů ze SG. Hlavní důvod pro schválení RP byl u obou generací názor, že homosexuální páry mají stejná práva jako heterosexuální páry. Důvodem pro neschválení RP byl u MG názor, že rodinu má tvořit otec matka a dítě a u SG převládal názor, že je to nenormální a nepřijatelné. S možností adopce homosexuálními páry souhlasilo 27 respondentů z MG a 19 respondentů z SG. Hlavním důvodem pro schválení možnosti adopce u MG byl názor, že i homosexuální páry mohou být milujícími rodiči. SG uváděli nejčastěji ve stejném počtu odpovědí tyto názory: dětské domovy by nebyly přeplněné, pro dítě je lepší homosexuální rodina než žádná a i homosexuální páry mohou být milujícími rodiči. Nejčastějším důvodem pro neschválení adopce bylo u MG, že dítě by se stalo obětí posměchu a šikany. SG nejčastěji uváděla, že dítě potřebuje mužský i ženský vzor. 35 respondentů z MG souhlasilo, že homosexuální páry mohou plnit rodičovské povinnosti stejně dobře jako heterosexuální páry, z SG s tímto souhlasilo 18 respondentů. Jako důvod pro souhlas uváděli obě generace nejčastěji, že není rozdíl mezi výchovou homosexuálním párem a heterosexuálním párem. Jako důvod pro nesouhlas uváděli obě generace, že dítěti by chyběla role otce nebo matky.

U otázek, které se ptají na důvody, které vedly respondenty k souhlasu/nesouhlasu s registrovaným partnerství, souhlasu/nesouhlasu s možností adopce homosexuálních párů, souhlasu/nesouhlasu se schopností homosexuálů plnit rodičovské povinnosti stejně dobře jako heterosexuální páry je zřejmý a očekávaný nepoměr počtu respondentů v každé generaci, z důvodu jakou odpověď zvolili souhlas/nesouhlas.

VO₁₅: Existuje souvislost mezi schválením registrovaného partnerství a schválením adopce dětí homosexuálními páry? č.10, č. 14

H₀₁₅: Mezi četnostmi odpovědí na schválení registrovaného partnerství a na schválení adopce dětí homosexuálními páry není souvislost.

H_{A15}: Mezi četnostmi odpovědí na schválení registrovaného partnerství a na schválení adopce dětí homosexuálními páry je souvislost.

MLADÁ DOSPĚLOST

Tabulka 19. Kontingenční tabulka₁ RP/adopce

Kontingenční tabulka (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
registrovan.	adopce ano	adopce ne	Řádk. součty
ano	13	27	40
ne	10	0	10
Vš.skup.	23	27	50

Tabulka 20. Očekávané četnosti₁ RP/adopce

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 14,6739, sv=1, p=,000128			
registrovan.	adopce ano	adopce ne	Řádk. součty
ano	18,4000	21,6000	40,0000
ne	4,6000	5,4000	10,0000
Vš.skup.	23,0000	27,0000	50,0000

$$p = 0,000128 < 0,05$$

Závěr

V tomto případě nelze využít test chí-kvadrátu, protože v jednom poli kontingenční tabulky se vyskytla četnost < 1.

STARŠÍ DOSPĚLOST

Tabulka 21. *Kontingenční tabulka₂ RP/adopce*

Kontingenční tabulka (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
registrovan.	adopce ano	adopce ne	Řádk. součty
ano	17	11	28
ne	13	9	22
Vš.skup.	30	20	50

Tabulka 22. *Očekávané četnosti₂ RP/adopce*

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : ,013528, sv=1, p=,907407			
registrovan.	adopce ano	adopce ne	Řádk. součty
ano	16,8000	11,2000	28,0000
ne	13,2000	8,8000	22,0000
Vš.skup.	30,0000	20,0000	50,0000

$$p = 0,907407 > 0,05$$

Závěr

Zamítáme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Mezi četnostmi odpovědí na schválení registrovaného partnerství a na schválení adopce dětí homosexuálními páry je souvislost.

VO₁₆: Existuje souvislost mezi tím, jestli respondenti znají nějakého homosexuála a názorem na schválení registrovaného partnerství? č. 5, č. 10

H0₁₆: Mezi četnostmi odpovědí na to, jestli respondenti znají nějakého homosexuála a schválení registrovaného partnerství není souvislost.

HA₁₆: Mezi četnostmi odpovědí na to, jestli respondenti znají nějakého homosexuála a schválení registrovaného partnerství je souvislost.

MLADÁ DOSPĚLOST

Tabulka 23. Kontingenční tabulka₁ RP/homosexuál

Kontingenční tabulka (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
registrovan.	znáte homosexuála ano	znáte homosexuála ne	Řádk. součty
ano	39	1	40
ne	9	1	10
Vš.skup.	48	2	50

Tabulka 24. Očekávané četnosti₁ RP/homosexuál

Souhmná tab.: Očekávané četnosti (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 1,17188, sv=1, p=,279019			
registrovan.	znáte homosexuála ano	znáte homosexuála ne	Řádk. součty
ano	38,4000	1,6000	40,0000
ne	9,6000	0,4000	10,0000
Vš.skup.	48,0000	2,0000	50,0000

$$p = 0,279019 > 0,05$$

Závěr

V tomto případě nelze využít test Ohi-kvadrátu, protože ve více než 20% polí v kontingenční tabulce jsou četnosti < než 5.

STARŠÍ DOSPĚLOST

Tabulka 25. Kontingenční tabulka₂ RP/homosexuál

Kontingenční tabulka (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
registrovan.	znáte homosexuála ano	znáte homosexuála ne	Řádk. součty
ano	16	12	28
ne	13	9	22
Vš.skup.	29	21	50

Tabulka 26. Očekávané četnosti₂ RP/homosexuál

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : ,019193, sv=1, p=,889816			
registrovan.	znáte homosexuála ano	znáte homosexuála ne	Řádk. součty
ano	16,2400	11,7600	28,0000
ne	12,7600	9,2400	22,0000
Vš.skup.	29,0000	21,0000	50,0000

$$p = 0,889816 > 0,05$$

Závěr

Zamítáme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Mezi četnostmi odpovědí na to, jestli respondenti znají nějakého homosexuála a schválení registrovaného partnerství je souvislost.

VO₁₇: Existuje souvislost mezi schválením adopce homosexuálními páry a schopností plnit rodičovské povinnosti? č. 14, č. 18

H₀₁₇: Mezi četnostmi odpovědí na schválení adopce homosexuálními páry a na schopnost plnit rodičovské povinnosti není souvislost.

H_{A17}: Mezi četnostmi odpovědí na schválení adopce homosexuálními páry a na schopnost plnit rodičovské povinnosti je souvislost.

MLADŠÍ DOSPĚLOST

Tabulka 27. Kontingenční tabulka₁ rod. povinnosti/adopce

Kontingenční tabulka (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
adopce	rodičovské povinnosti ano	rodičovské povinnosti ne	Řádk. součty
ano	14	9	23
ne	21	6	27
Vš.skup.	35	15	50

Tabulka 28. Očekávané četnosti₁ rod. povinnosti/adopce

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Tabulka1) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 1,69082, sv=1, p=,1934			
adopce	rodičovské povinnosti ano	rodičovské povinnosti ne	Řádk. součty
ano	16,1000	6,9000	23,0000
ne	18,9000	8,1000	27,0000
Vš.skup.	35,0000	15,0000	50,0000

$$p = 0,193496 > 0,05$$

Závěr

Zamítáme nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu: Mezi četnostmi odpovědí na schválení adopce homosexuálními páry a na schopnost plnit rodičovské povinnosti je závislost.

STARŠÍ DOSPĚLOST

Tabulka 29. Očekávané četnosti₂ rod. povinnosti/adopce

Kontingenční tabulka (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 (Marginální součty nejsou označeny)			
adopce	rodičovské povinnosti ano	rodičovské povinnosti ne	Řádk. součty
ne	1	29	30
ano	17	3	20
Vš.skup.	18	32	50

Tabulka 30. Kontingenční tabulka₂ rod. povinnosti/adopce

Souhrnná tab.: Očekávané četnosti (Tabulka2) Četnost označených buněk > 10 Pearsonův chí-kv. : 34,7367, sv=1, p=,0000			
adopce	rodičovské povinnosti ano	rodičovské povinnosti ne	Řádk. součty
ne	10,8000	19,2000	30,0000
ano	7,2000	12,8000	20,0000
Vš.skup.	18,0000	32,0000	50,0000

$$p = 0,0 < 0,05$$

Závěr

V tomto případě nelze využít test Chi-kvadrátu, protože ve více než 20% polí v kontingenční tabulce jsou četnosti < než 5.

SHRNUTÍ

Schválení (neschválení) registrovaného partnerství u starší generace, významným způsobem souvisí se schválením (neschválením) možnosti adopce homosexuálními páry. U mladší generace nelze vyvodit výsledek (použitím chí-kvadrátu), protože v jednom poli kontingenční tabulky se vyskytla četnost < 1 .

Znát (neznát) ve svém okolí homosexuála u starší generace, významným způsobem souvisí se schválením (neschválením) registrovaného partnerství. U mladší generace nelze vyvodit výsledek (použitím chí-kvadrátu), protože ve více než 20% polí v kontingenční tabulce jsou četnosti < 5 .

Schválení (neschválení) možnosti adopce homosexuálními páry, významným způsobem souvisí se schválením (neschválením) schopnosti homosexuálů plnit rovnocenně rodičovské povinnosti jako heterosexuální páry u mladší generace. U starší generace nelze vyvodit výsledek (použitím chí-kvadrátu), protože ve více než 20% polí v kontingenční tabulce jsou četnosti < 5 .

5.4 Přínos pro praxi

Přínosem je zjištění (potvrzení), že i v dnešní době stále zůstávají rozdíly v názorech a postojích na homosexualitu, registrované partnerství a možnost adopce homosexuálním párem mezi mladší dospělostí a starší dospělostí. Přesto lze z výzkumu pozorovat, že i respondenti ze starší generace jsou tolerantnější a vstřícnější k homosexualitě než tomu bylo dříve (jen malá část z nich vidí homosexualitu jako nemoc, považují ji za nenormální nebo chtějí, aby byla trestná). Mezi respondenty z SG byli i ti, co schvalovali registrované partnerství i adopci. U MG bylo příjemné zjištění, že odpovědi byly v mnoha případech jednotné (vysoké % zastoupení stejné odpovědi). Pro praxi to znamená, že z výsledků je možné vytvořit program, který by informoval veřejnost o homosexualitě (zaměření na SG).

Téma homosexuality je široké a zasloužilo by si podrobnější zkoumání. Velice zajímavý by byl výzkum zaměřený na děti (samozřejmě přiměřeně věku), který by si za cíl kladl zjistit, jak se děti dívají na to, že by byly vychovávány homosexuálním párem. Výzkumným vzorkem by mohli být děti z dětských domovů. Z podobným výzkumem jsem se nesečkala v odborné literatuře ani na internetu.

5.5 Kazuistiky

Pro doplnění diplomové práce jsem požádala dva homosexuály (muž-May a žena-lesba), aby vyjádřili svůj subjektivní postoj k danému tématu. Byli informováni o tématu diplomové práce, měli možnost podívat se na dotazník, výzkumné otázky a hypotézy. Poté měli naprostý prostor k vyjádření svého osobního postoje. V kazuistikách jsem upravovala jen drobné chyby a překlepy, text zůstal původní.

KAZUISTIKA 1

Muž- 27 let

Žije v registrovaném partnerství druhým rokem.

Přiznat si, že jsem gay bylo pro mě do jisté míry úlevou, na druhou stranu tím začala, mnohdy nepříjemná fáze coming-outu. Úleva byla velká, spadl ze mě stres a přestal jsem vnímat svou přirozenost jako "nemoc, zvrhlost, úchylku..."atp., jak to mnozí v mém okolí vnímali. Nastala fáze hledání informací, tak abych byl schopný své rodině a svému okolí říct, jaký opravdu jsem a pokusit se vyvrátit za pomoci argumentů jejich námitky, že "je to jen fáze a přejde to..." Co se týká věku, kdy jsem si to plně přiznal, bylo to kolem 17 - 18 let. V té době jsem taky kontaktoval někoho, s kým jsem si dopisoval, postupně jsme se vídali a tím vznikla z mé strany "první láska" (později jsem zjistil, že šlo jen o sex, ale tak už to u naší komunity bývá). Hlavní přínos toho člověka byl ale v tom, že mě naučil o sobě mluvit, nebát se okolí. Postupně jsem taky přiznal "barvu" spolužákům a kamarádům (ze začátku velmi opatrně a jen některým). Co se týká rodiny, tak nejdříve jsem se svěřil mamce, která to vzala celkem dobře (přes fázi odmítání faktu až k tomu, že si pobřečela), ta to pak řekla tatškovi, který to moc neřešil (všechno si jen srovnal v hlavě, nikdy jsme o tom nemluvili). Brácha to taky neřešil. Největším překvapením byla sestra, která to nevzala dobře a chtěla po mně, abych v rámci "zachování vztahu" s tím "něco udělal" a šel k psychiatrovi (jsem jí řekl, že nejsem nemocný), pak chtěla psychologa a nakonec jsem souhlasil se sexuologem, který byl přínosný v tom, že jí potom vysvětlil, jak to s mou orientací je a že to doopravdy není nemoc, ani úchylka. Registrované partnerství určitě ano, je to solidární akt majoritní společnosti vůči naší "menšině", mohlo by být více rovnoprávnější s klasickým institutem manželství, ale raději tahle osekaná verze než nic. Z mého pohledu je to také určité stvrzení vztahu dvou milujících se lidí. Na adopci moc jasný názor nemám, osobně bych dítě nechtěl, ale jsem pro to, aby si milující pár dítě osvojil. Vedle adopce bych však zavedl možnost si pořídit dítě vlastní, ale to je ještě diskutabilnější téma

než adopce samotná, alespoň co se týče dvou mužů. Rozhodně bych ale uzákonil stejná mateřská/otcovská práva na dítě pro páry, které již takto dítě vychovávají. Dnes si myslím, že mladá generace tohle bere už naprosto normálně (alespoň podle toho, co aspoň vidím v Praze), když se držíme za ruce a líbáme tak vidím, že mladým je to jedno nebo se hezky usmějí, starší se víc diví. S vyloženě negativní reakcí jsem se nesetkal. Osobně si myslím, že starší to berou víc jako nějaký výstřelek moderní doby, než by uznávali, že se dva muži či dvě ženy mohou milovat jako partneři - pokud ovšem osobně někoho neznají či nemají v rodině. Další postřeh o mladé generaci - dnes už náctiletí nemají problém si svou orientaci přiznat a sdělit ji i okolí. Baval jsem se s několika gayi ze Vsetína, kteří ve svých 16, 17 letech o sobě otevřeně mluví ve škole i doma. A pokud tohle funguje v malém městě, tak potom v Brně či Praze je to daleko více otevřenější. Celkově bych shrnul vývoj postoje k nám jako velmi pozitivní za posledních 20 let a dnes už jsme v bodě, kdy se neřeší v televizních debatách, jestli máme nárok na registrované partnerství, jestli jsme úchyláci a tak podobně. Samozřejmě negativní postoje vždy budou ze strany církve či radikálních seskupení. Ovšem i v církvi se najdou výjimky - máme známého pravoslavného kněze, který nám při vstupu do partnerství požehnal - neoficiálně, protože homosexualita zůstává pro církve "hříchem do nebe volajícím", ale jeho osobní názor se s hlavním myšlenkovým proudem církve neshoduje. Uvádím pár postřehů, které jsou všeobecně platné v gay komunitě (a asi nejen v ní...). Nelze věřit na 100% věrnost v registrovaném svazku (naivně jsem si to myslel), protože od přírody je chlap lovec a to platí i o nás. Neustále máme oči na šťopkách a zkoumáme potencionální sexuální partnery - proto se právem říká, že co gay = promiskuita, a u zkoumání to nezůstává. Hold, dokud můžeme, tak máme sex i bokem našeho vztahu s milovaným partnerem - vlastní zkušenost. Většinou ale toto zůstává jako tolerovaný úlet a vztah jako takový to neovlivní. Co se týká těch výzkumných otázek - bezpředmětná už je otázka o důvodech pro schválení RP... jinak OK, nic dalšího mě nenapadá.

KAZUISTIKA 2

Žena – 36 let

Žije s přítelkyní ve společné domácnosti 7 let, přítelkyně je cizinka (USA)

Přiznat si svoji sexuální orientaci byl dlouhodobější proces, nejdřív jsem se samozřejmě musela srovnat sama se sebou, pak přišlo na řadu okolí. Nejdřív jsem to řekla starší sestře, teprve pak rodičům. V době coming outu jsme se vzájemně podporovaly s tehdejší přítelkyní, která to ve stejnou dobu řekla i svým rodičům. Rodiče to přijali v pohodě, asi jim trvalo nějakou dobu, než se s tím smířili, ale nikdy to nezpochybňovali ani na mě neútočili. Navíc třeba maminka později zjistila, že někteří známí mají podobný „problém“ se svým dítětem, tak se asi v tom necítila tak sama. Naposled jsem to řekla kamarádům a kamarádkám. Asi jsem se bála, že bych je mohla ztratit, tak jsem to dlouho odkládala. Nakonec mi přišlo nefér jim to neříct. Vzali to samozřejmě v pohodě. Zajímavé je širší příbuzenstvo – nikdy jsem jim to neoznámila, ale myslím si, že to většina ví. Přítelkyně jsem vždycky brala k příbuzným na návštěvy, jen jsem nikomu nic nevysvětlovala. V mé současné práci se to taky ví – teda v rámci našeho malého oddělení. Přišlo to tak nějak přirozeně. Pokud jde o široké okolí – lidi, které třeba potkávám jen tak na ulici – mám pořád rozporuplné pocity z případných reakcí. I když vím, že většina lidí bere v pohodě, když se homosexuální pár třeba drží za ruce, jsem hodně zdrženlivá. Pořád v sobě mám zakódováno, že nechci v někom vzbuzovat třeba nelibé pocity (pravděpodobně z dřívějších dob, kdy přece jen byla tolerance nižší). Myslím si, že mladší generace už to tak neprožívá, což je dobře. Taky jsem poznala, že je u lidí rozdíl ve vnímání homosexuality jako určitého zobecnění a homosexuality u konkrétního člověka. Pokud mají lidé homosexualitu spojenou s konkrétním člověkem, mají tendenci být chápavější. Registrované partnerství – jednoznačně pozitivní. Ať už z praktického hlediska, např. soužití páru, kdy jeden je cizinec (můj případ) nebo i z hlediska určitého prolomení bariéry a nastavení určitého standardu. Už jen to, že nějaký zákon oficiálně rozpoznává osoby stejného pohlaví, je průlom. Adopce homosexuálních párů – no proč ne, pokud nezůstane pár izolován a dítě se může setkat s oběma vzory – mužským i ženským. Ale to se snad očekává i od normální rodiny. Z mé osobní zkušenosti – ta nejstarší generace (prarodiče), žila v blažené nevědomosti, takže i když jsem tam jezdila na návštěvy se svou tehdejší přítelkyní, nikdy by je nenapadlo, že to není má nejlepší kamarádka. Homosexuální vztah jim nikdo nedefinoval a nemohli mě tedy k němu přiřadit. Jinak zobecnit to moc neumím – jak už jsem řekla, pokud si lidi přiřadí homosexualitu ke konkrétnímu člověku, mají tendenci být chápavější bez ohledu na věk. Ale obecněji asi

přece jen starší generace může mít problém se zpracováním homosexuality. Což se dá asi vysvětlit tím, že většinu svého života vnímali homosexualitu jako něco nenormálního, protože ji tak brala i celá společnost. Mí prarodiče se to o mně nikdy nedozvěděli a já bych jim to ani nikdy neřekla. Nechtěla bych bořit jejich svět, který byl vystavěný úplně na jiných základech. Poznámka k otázce č. 7 v dotazníku – nerozumím části věty „homosexualitu podporuji“ – jak je myšlena „podpora“ homosexuality? Jinak nemám výhrady.

ZÁVĚR

Homosexualita se stále více stává normálním a tolerovaným jevem. Homosexuálové uplatňují svá práva a veřejnost se k nim staví stále více pozitivně. Vypovídá o tom třeba schválení registrovaného partnerství v ČR. Přesto existují i negativní postoje ze strany společnosti. Teoretická část se zabývala třemi hlavními okruhy: homosexualitou, registrovaným partnerstvím a možností adopce homosexuálními páry. V práci byly uváděny všeobecné postoje k těmto okruhům, ať už byly kladné nebo záporné, odborné nebo laické, „zastaralé“ nebo „novodobé“. Tyto postoje byly podloženy argumenty a důvody, které vedly k závěrům na danou problematiku. Práce si nekladla za cíl tvrdit, že homosexualita je normální jev, i když se s tímto názorem plně ztotožňuji. Práce chtěla poukázat na vnímání homosexuality z více směrů podložená argumenty, názory nebo výzkumy.

Praktická část obsahovala kvantitativní výzkum. Metodou dotazníku byly zjišťovány rozdíly v názorech na homosexualitu, registrované partnerství a možnost adopce homosexuálními páry mezi mladou dospělostí a starší dospělostí. Graficky byly znázorněny a porovnány nejčastější odpovědi respondentů podle výzkumných otázek a potvrzeny nebo vyvráceny stanovené hypotézy, popřípadě přijaty alternativní hypotézy. Předem jsem předpokládala, že rozdíly existují (potvrzovaly to předešlé výzkumy), cílem bylo zjistit, v čem přesně ty rozdíly jsou. A naopak v čem se názory obou generací mohou přibližovat nebo rovnat. Výzkum ukázal, že odlišnosti v postojích na daný jev existují a tyto rozdíly byly v praktické části pojmenovány.

Diplomová práce byla doplněna o dvě kazuistiky lidí, kterých se téma přímo týká (homosexuální muž a homosexuální žena). Ti se vyjádřili k hlavním oblastem diplomové práce, k dotazníku, výzkumným otázkám a hypotézám. Měli prostor vyjádřit se subjektivně a anonymně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BRZEK, A., PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, J. *Třetí pohlaví*. Praha: SCIENTIA

MEDICA, 1992. ISBN 80-85526-03-4.

BARTOŠOVÁ, A. *Partnerství gayů a lesbiček: Kdy dozraje čas pro změnu?* Sociální studia 7, 2002. 173 – 185.

BRTNÍKOVÁ, M. *Sex? AIDS!* Praha: Horizont, 1991.

FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. 1. vyd. Věrovany: Nakladatelství Jana Piskiewicze, 2004. 159 s. ISBN 80-86768-06-6. s. 88.

FADERMAN, L. *Krásnější než láska mužů*. Praha: One woman press, 1981.

FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-7272-010-4.

HARTL, P., a HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 774 s. ISBN 80-7178-303-X.

HELMINIAK, D. A. *Co vlastně Bible říká o homosexualitě?* 1. vyd. Brno: CDK, 2007. 131 s. ISBN 978-80-7325-122-2.

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 1. Vyd. Praha: Portál, 2001. 286 s. ISBN 978-80-7367-269-0.

JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5.

JANOŠOVÁ, P. *Dívčí a chlapecká identita*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing s.r.o., 2008. 285 s. ISBN 978-80-247-2284-9.

JANOŠKOVÁ, O. *Homosexuální menšina v České republice*. Brno: Masarykova Univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra sociální pedagogiky, 2006. 94 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Ema Štěpařová.

KOPULETÁ, V. *Homosexualita a coming out v kontextu dějin a sociálních změn*. Brno, 2009. 201 s. Diplomová práce. Masarykova Univerzita.

MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006.

OAKLEYOVÁ, A. *Pohlaví, gender a společnost*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 171 s. ISBN 80-7178-403-6.

PUNCH, K.F. *Základy kvantitativního šetření*. 1. Vyd. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 978-80-7367-381-9.

PATTERSON, C.J. *Family Relationships of Lesbians and Gay Men*. Journal of Marriage and the Family, 2000. 1052-1069.

MATĚJČEK, Z. *Osvojení a pěstounská péče*. Praha : Portál, 2002. 156 s. ISBN 80-7178-637-3.

MATOUŠEK, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 2. Rozšířené a přepracované vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 161 s. ISBN 80-850-24-9.

MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. 287 s. ISBN 80-7178-549-0.

NAKONEČNÝ, M. *Sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola obchodní, 2007. 82 s. ISBN 978-80-86841-06-9.

NEČAS, C. 1999. *Holocaust českých Romů*. Praha: Prostor, s.r.o.

PROCHÁZKA, I. (et al) *Společenská diskriminace lesbických žen, gay mužů a bisexuálů v ČR*. 1. vyd. Praha: ESET, 2003.

RUPP, L. J. *Vytoužená minulost*. Praha: One Woman Press, 2000.

SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. 2. vyd. Praha: Portál s.r.o., 2007. 219 s. ISBN 978-80-7367-250-8. s. 192.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha. Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.

VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost a stáří*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 522 stran. ISBN 80-7178-308-0.

WEISS, P., ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR - situace a trendy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 160 s. ISBN 80-7178-558-X.

WEISS, P. *Vysílání Bona Dea*, 16.1.2006. Český rozhlas 1, Radiožurnál. ZVĚŘINA, J. *Sexuologie (nejen pro lékaře)*. 1. vyd. Brno: AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, s.r.o., 2003. 287 s. ISBN 80-7504-264-5. s. 120.

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. 793 s. ISBN 80-7192-488-1.

INTERNETOVÉ ZDROJE

KAŇKA, P. *Abeceda homosexuality* [online]. Praha: ALCA, 2000 [cit. 2011-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.004.cz/storage/abeceda_homosexuality.pdf>.

KOMENDA, A. *Ke kořenům křesťanské homofobie* [online]. Vyd. 1. Olomouc : Acta Universitatis Palackianae Olomucensis facultas iuridica, 2000 [cit. 2011-04-01]. Dostupné z WWW: <http://publib.upol.cz/~obd/fulltext/Iuridica2/Iuridica2_12.pdf>.

KOUCKÁ, P. *Existuje bisexualita?* Psychologie dnes [online]. 21. 6 2006, 7/8 2006, [cit. 2011-03-15]. Dostupný z WWW: <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=9800>.

KOUDELKA, J. *Zdůvodnění veta prezidenta*. 2005. [online]. [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.gll.cz/rp-2006/prezident-zduvodneni_veta.phtml>.

LABUSOVÁ, E. *Rodičovství, psychologie, zdraví* [online]. 2010 [cit. 2011-04-20]. Legalizace adopcí dětí homosexuálními/lesbickými páry - ano, nebo ne?. Dostupné z WWW: <<http://www.evalabusova.cz/ankety/adopce.php>>.

MACH, J. *Registrované partnerství v Česku uzavřelo už přes 1 600 homosexuálů*. Novinky.cz [online]. 2009, 22, [cit. 2011-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/178697-registrovane-partnerstvi-v-cesku-uzavrelo-uz-pres-1-600-homosexuvalu.html>>.

PERKNEROVÁ, K. *Lidovci nechtějí adopce dětí homosexuály*. Deník.cz [online]. 2010, nechteji-adopce-deti-homosexualy20100222.html>.22.2.2010, [cit. 2011-04-20]. Dostupný z WWW: <http://www.denik.cz/z_domova/lidovci>.

PRUDKÝ, M. a kol. *Problematika homosexuálních vztahů*. [online]. Synodní rada ČCE, 2005 [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW. <<http://kocna.webzdarma.cz/sbor/homosex.pdf>>.

RUCKI, Š. *Zápas o duši* [online]. 2011 [cit. 2011-04-20]. Homosexualita: normální varianta lidského chování?. Dostupné z WWW: <<http://zod.reformace.cz/homosexualita-normalni-varianta-lidskeho-chovani-cislo-68>>.

ŘEZNÍČKOVÁ, L. *Rodinný stav: registrované partnerství*. [On-line] [Cit. 2011-03-24] Dostupné z: <<http://www.penize.cz/18061-rodinny-stav-registrovane-partnerstvi>>.

SOKOLOVÁ, V. *A co děti?...Gay a lesbické rodičovství* [online]. Brno: Nesehnutí, 2004 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.fhs.cuni.cz/gender/pdf/rodice.pdf>>.

TOMEŠ, P. *Britské listy* [online]. 2010 [cit. 2011-04-20]. Adopce dětí homosexuálními páry se ve světě považuje za zcela normální. Dostupné z WWW: <<http://blisty.cz/art/51232.html>>.

TABERY, P. *Názory české společnosti na práva lidí s homosexuální orientací*. 2010. [online]. Dostupné z WWW: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101046s_ov100712.pdf>.

TRAMPOTOVÁ, O. *Homosexuálové a adopce*. Psychologie.cz [online]. 2011, 3, [cit. 2011-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://psychologie.cz/homosexualove-adopce/>>.

VACULÍKOVÁ, V. *DP Teoretickoprávní aspekty zakotvení institutu soužití osob stejného pohlaví v právním řádu České republiky*. [On-line] [Cit. 2009-10-16] Dostupné z: <<http://www.partnerstvi.cz/rp-vaculikova/>>.

VAN DEN AARDWEG, G. J.M. *Terapie homosexuality : Rádce pro postižené a poradce* [online]. Vyd. 1. Praha : Hnutí pro život, 2003 [cit. 2011-03-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.homosexualita.cz./terapie.pdf>>. ISBN 80-239-1403-0>.

004.CZ *Homosexualita a víra*. [online]. 2005 [cit. 2011-03-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.004.cz/homosexualita-a-vira>>.

CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *Názory české veřejnosti na práva lidí s homosexuální orientací* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., 2010 [cit. 2011-04-25]. Dostupné z WWW: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101046s_ov100712.pdf>.

ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE. *Úvaha ohledně návrhu právního uznání svazků mezi homosexuály* [online]. Vyd. 1. Praha: Kongregace pro nauku víry, 2003 [cit. 2011-04-24]. Dostupné z WWW: <[http://mail.centrum.cz/download.php?msg_id=000000002d08000cd8340156a179&idx=2&filename=27_Svazky_homosexualu\[1\].pdf](http://mail.centrum.cz/download.php?msg_id=000000002d08000cd8340156a179&idx=2&filename=27_Svazky_homosexualu[1].pdf)>.

BISEXUALITA JAKO TREND NEBO OPRAVDOVÁ SEXUÁLNÍ ORIENTACE? *Články o zdraví. U lékaře*. [online]. 2010 [cit. 2011-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.ulekare.cz/clanek/bisexualita-jako-trend-nebo-opravdova-sexualni-orientace-12539?message=add>>.

EXODUS. [online]. 2011 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.homosexualita.cz/?m=1&mm=>>>.

GATE. *Co je homosexualita?* [online]. 2006 [cit. 2011-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.gejt.cz/cteni/laska-je-laska/co-je-homosexualita.html>>.

GAY INICIATIVA.CZ. *Psychosexuální vývoj homosexuálů*. [online]. [2001] [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW: [http://www.iniciativa.cz/www/index.php/index.php/index.php/diskriminace/index.php/index.php/index.php/diskriminace/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/page=clanek&id=36](http://www.iniciativa.cz/www/index.php/index.php/index.php/diskriminace/index.php/index.php/index.php/diskriminace/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/index.php/page=clanek&id=36) 98

GL.PARTNERSTVÍ.CZ. *Historický přehled*. [online]. 2010 [cit. 2011-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.glpartnerstvi.cz/historicky-prehled/>>.

JE HOMOSEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ HŘÍCH? *Galerie zážitků s Bohem* [online]. 2007 [cit. 2011-03-24]. Dostupné z WWW: <<http://musculus.cz/buh/homosexualita.php>>.

MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA: *Projekt Varianty* [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mkc.cz/cz/vzdelavani-313367/skolni-inspekce-projekt.html>>.

MÁTE SLOVO. *Registrované homosexuální páry a jejich právo na adopci*. [online]. 2010 [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.mateslovo.cz/2010/03/registrovane-homosexualni-pary-a-jejich-pravo-na-adopci/>>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Pro zájemce o náhradní rodinou péči* [online]. Ostrava : Krajský úřad, 2006 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z WWW: <http://www.kr-moravskoslezsky.cz/publikace/nahr_pece.pdf>.

SEXUS.CZ. *O sexu slušně* [online]. 2002 [cit. 2011-03-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.sexus.cz/proc-registrovane-partnerstvi>>.

STEJNÁ RODINA [online]. 2007 [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <http://www.stejnarodina.cz/index.php?item=o_sdruzeni>.

STRÁNKY PRO STUDENTY HKS. *Registrované partnerství očima veřejnosti*. [online]. 2010 [cit. 2011-04-03]. *Registrované partnerství očima veřejnosti*. Dostupné z WWW: <http://krajane.czu.cz/geografienab/doku.php?id=registrovane_partnerstvi_ocima_verejnosti>.

MOJE PSYCHOLOGIE. *Transsexualita I.* [online]. 12.12 2008, 2008/07, [cit. 2011-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://mladazena.maminka.cz/scripts/detail.php?id=390608>>.

ZVLÁŠTNÍ DUŠE. *Každá duše je něčím zvláštní a jiná*. [online]. 2009 [cit. 2011-03-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.unique-soul.webgarden.cz/>>.

ZÁKONY

Zákon č. 115/2006 Sb., O registrovaném partnerství

Zákon č. 94/1963 Sb., O rodině

Zákon č. 359/1999 Sb., O sociálně-právní ochraně dětí

Vyhláška č. 300/2006, kterou se provádí zákon o partnerství, a kterou se mění vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- MG** Mladá generace
- SG** Starší generace
- MD** Mladá dospělost
- SD** Starší dospělost
- RP** Registrované partnerství

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1. Reprezentativní vzorek lidské společnosti

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Věk rozpoznání homosexuality (muži)

Tabulka 2. Postoj k homosexualitě v %

Tabulka 3. Veřejné mínění

Tabulka 4. Respondenti MD x SD

Tabulka 5. Pojem homosexualita MD x SD

Tabulka 6. Příčina homosexuality MD x SD

Tabulka 7. Ovlivnění názoru na homosexualitu MD x SD

Tabulka 8. Osobní názor na homosexualitu MD x SD

Tabulka 9. Vnější znak homosexuála MD x SD

Tabulka 10. Schválení/Neschválení RP

Tabulka 11. Důvody pro schválení registrovaného partnerství MD x SD

Tabulka 12. Důvody pro neschválení registrovaného partnerství MD x SD

Tabulka 13. Schválení/neschválení adopce

Tabulka 14. Důvody pro schválení adopce MD x SD

Tabulka 15. Důvody pro neschválení adopce MD x SD

Tabulka 16. Schopnost/neschopnost plnit rodičovské povinnosti

Tabulka 17. Důvody pro zvládání rodič. povinností MD x SD

Tabulka 18. Důvody pro nezvládání rod. povinností MD x SD

Tabulka 19. Kontingenční tabulka1 RP/adopce

Tabulka 20. Očekávané četnosti1 RP/adopce

Tabulka 21. Kontingenční tabulka2 RP/adopce

Tabulka 22. Očekávané četnosti2 RP/adopce

Tabulka 23. Kontingenční tabulka1 RP/homosexuál

Tabulka 24. Očekávané četnosti1 RP/homosexuál

Tabulka 25. Kontingenční tabulka2 RP/homosexuál

Tabulka 26. Očekávané četnosti² RP/homosexuál

Tabulka 27. Kontingenční tabulka¹ rod. povinnosti/adopce

Tabulka 28. Očekávané četnosti¹ rod. povinnosti/adopce

Tabulka 30. Kontingenční tabulka² rod. povinnosti/adopce

Tabulka 29. Očekávané četnosti² rod. povinnosti/adopce

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Respondenti MD x SD

Graf 2. Pojem homosexualita MD x SD

Graf 3. Příčina homosexuality MD x SD

Graf 4. Ovlivnění názoru na homosexualitu MD x SD

Graf 5. Osobní názor na homosexualitu MD x SD

Graf 6. Vnější znak homosexuála MD x SD

Graf 7. Důvody pro schválení registrovaného partnerství MD x SD

Graf 8. Důvody pro neschválení registrovaného partnerství MD x SD

Graf 9. Důvody pro schválení adopce MD x SD

Graf 10. Důvody pro neschválení adopce MD x SD

Graf 11. Důvody pro zvládání rodič. povinností MD x SD

Graf 12. Důvody pro nezvládání rod. povinností MD x SD

SEZNAM PŘÍLOH

- P1** Kazuistiky lidí z řad odborníků
- P2** Dotazník k léčbě homosexuality
- P3** Práva a povinnosti manželů x párů v registrovaném partnerství
- P4** Situace homosexuality ve světě
- P5** Počet registrovaných párů v ČR
- P6** Homosexuální svazky ve světě
- P7** Závěry výzkumu
- P8** Přehled typů náhradní rodičovské péče
- P9** Máte slovo (CD)
- P10** Hlavní organizace podporující výchovu dětí homosexuálními páry
- P11** Dotazník

PŘÍLOHA P 1: KAZUISTIKY LIDÍ Z ŘAD ODBORNÍKŮ

Petr Weiss: Domnívám se, že bisexualita neexistuje. Určitě ale existuje bisexuální chování. Homosexuální orientace je totiž pro mnoho jedinců natolik nepřijatelná, že se celoživotně pokoušejí o adaptaci na většinovou sexualitu. Většina mužů i žen, kteří mají sexuální styky s příslušníky obou pohlaví, jsou dle mých zkušeností právě ego-dystonní homosexuálové, tedy lidé, kteří nepřijímají svou homosexuální orientaci a pokoušejí se ji změnit. Ostatně téměř všichni homosexuální jedinci někdy v životě zkoušejí i sex s opačným pohlavím, ať už ze snahy se přizpůsobit, nebo v rámci experimentace a hledání sama sebe. Navíc pak existuje asi 6 % heterosexuálů, kteří mají během svého života alespoň ojedinělé homosexuální zkušenosti - buď ze zvědavosti, nebo jako důsledek života v nestandardních podmínkách (například při dlouhodobém výkonu trestu).

Sexuální chování tedy není určováno pouze sexuální orientací, a proto na základě toho, s kým dotyčný spí, nemůžeme spolehlivě usuzovat na jeho sexuální zaměření. Dokonce ani erotické sny či masturbační fantazie nemusí o sexuální orientaci vypovídat jednoznačně. Nejspolehlivěji o ní vypovídá to, do koho se dotyčný zamilovává. Zamilování si totiž nemůžeme vůlí naordinovat, k tomu, abychom se do někoho zamilovali (či naopak nezamilovali) se nedovedeme přinutit. Homosexualita je, stejně jako heterosexualita, spíše citová než sexuální záležitost.

Jaroslava Pondělíčková-Mašlová: Za svou mnohaletou praxi v Sexuologickém ústavu jsem přišla do kontaktu s mnoha homosexuály, z nichž většina žila bisexuálně. Ale to nebyli bisexuálové. Žít se ženou se třeba rozhodli v mladém věku z nezkušenosti, nebo si přáli mít děti, nechtěli se lišit od většiny, zklamat rodiče a podobně. Když mi tito muži líčili svou sexuální historii, často uváděli: "Když jsem to poznal s mužem, tak to teprve bylo to pravé." Bisexuál nic takového neřekne.

Skutečné bisexuály jsem poznala pouze tři. Dle líčení je přitahovaly vždy atraktivní typické ženy, či atraktivní typičtí muži. Usuzovat z jednání tří mužů je problematické, ale američtí výzkumní pracovníci v oblasti sexuologie Masters a Johnsonová došli v podstatě k obdobnému závěru, totiž že při sexuálním výběru bisexuálů nerozhodovalo pohlaví, ale atraktivita osoby, a to nejen jejího vzhledu, ale i způsobu chování a vyjadřování.

Pohlavní identifikaci - tedy představu o sobě samém a vlastní sexuální roli - si člověk vytváří na základě svých pocitů, zkušeností a zážitků, zmatků i omylů. Výsledný obraz se pak prosadí nejen v sexuálním životě, ale ovlivňuje i další životně důležité otázky. Například zda vůbec mám hledat partnera, a pokud ano, jaký člověk to má být; jestli já sám/sama dokážu splnit partnerovo očekávání; zda se mám soustředit především na pracovní kariéru, nebo chci hlavně založit rodinu, mít děti. Bisexuál hledající odpovědi na takové otázky to má neporovnatelně obtížnější než heterosexuál, a dokonce i těžší než homosexuál. I ten již může najít nějaký vzor. S kým se však může ztotožnit bisexuál? Je málo pravděpodobné, že se někdo obdobný v jeho okolí vyskytne.

PŘÍLOHA P 2. DOTAZNÍK K LÉČBĚ HOMOSEXUALITY

1. Jaký citový vztah jste měl ke svému otci (důvěra, povzbuzení, ztotožnění se s ním atd., nebo odstup, pocit, že jste kritizován, nedostatečné přijetí, strach, nenávisť, opovržení, vědomá touha po jeho sympatii, pozornosti, zájmu)? Napište, která kvalifikace se na vás nejlépe hodí, a přiřaďte, která kvalifikace v tomto výčtu neuvedená popisuje vaše vzájemné vztahy nejlépe. Je možné, že se pocity v pubertě změnily.
2. Jak na mě můj otec pohlížel v pubertě? Odpověď by mohla znít např.: Nebyl jsem pro něho dost zajímavý, cenil si více mé bratry (sestry) než mne, obdivoval mě, upřednostňoval mě atd.
3. Jaký je váš nynější vztah k němu a jak se k němu chováte? Např.: blízký, laskavý, bez napětí, přátelský, uctivý atd., nebo nepřátelský, napjatý, hádavý, provokující, ustrašený, s odstupem, chladný, arogantní, odmítavý, soupeřivý atd. Poznamenejte si své charakteristické chování vůči němu.
4. Jaké jste měl pocity vůči matce a jaký byl váš vztah k ní (v dětství a pubertě)? Důvěrné, vřelé, blízké, bez napětí atd., nebo nesvobodné, ustrašené, s odstupem, chladné atd.?
5. Jak na vás pohlížela vaše matka v dětství a v adolescenci? Jaký měla o vás obrázek? Viděla vás docela „normálně“ jako obyčejného chlapce/děvče, nebo nějakým zvláštním způsobem jako svou intimní přítelkyni, svého intimního přítele, miláčka, ideál nebo že jste zvláštní v negativním smyslu jako nechtěný, černá ovce apod.?
6. Popište svůj dnešní vztah k matce.
7. Jakým způsobem vás váš otec/dědeček/nevlastní otec vychovával? Např. se smyslem pro kázeň, svobodu, důvěryhodnost atd., nebo starostlivě, kriticky, ustrašeně, s přehnaným důrazem na kázeň, poručnický, ustaraně, s velkými nároky, tvrdě nebo změkčile, s ústupky, zhýčkaně, jako malé dítě, vedl vás k samostatnosti nebo s vámi zacházel jako s dítětem? Přiřaďte kvalifikace, které zde chybí, ale lépe vystihují váš případ.
8. Jaké byly výchovné metody vaší matky (viz č. 7.)?
9. Jak na vás pohlížel váš otec ve vztahu k vaší sexuální identitě? Jak k vám přistupoval? S povzbuzením, s vážností, jako k opravdovému chlapci/děvčeti atd., nebo s malou úctou, s kritikou, přehlížením, výsměchem atd.

10. Jak na vás pohlížela a s vámi zacházela vaše matka, co se týče vaší sexuální identity (viz č. 9.)?

11. Které místo jste zaujímal v pořadí sourozenců (jedináček, první z . . . dětí, druhý z . . . dětí, poslední z . . . dětí, atd.?) Když tomu tak bylo, jaký vliv to mělo na vaše postavení v rodině a na postoj členů rodiny vůči vám? Např. „opozdilec“ může být víc opatrován a rozmazlován, jediný chlapec mezi více sestrami mohl zažít jiný způsob přístupu než nejstarší z více chlapců, mohl mít jiné psychologické postavení.

12. Jak jste se viděl ve srovnání s vašimi sourozenci stejného pohlaví? Např. upřednostňován otcem nebo matkou, jako „lepší“ v některých dovednostech nebo vlastnostech, nebo méněcenný (proč)?

13. Jak jste pohlížel na svou mužskost/ženskost ve srovnání s vašimi sourozenci stejného pohlaví?

14. Měl jste za svého mládí přátele stejného pohlaví? Jaké bylo vaše postavení mezi nimi? Např.: Hodně přátel, oblíbený, vůdčí role atd., nebo ten, kdo stojí stranou, souputník atd.

15. Jaká byla vaše přátelství s kamarády stejného pohlaví v pubertě (viz č. 14.)?

16. Jaké byly vaše kontakty s druhým pohlavím v dětství a v pubertě? Např.: žádné, výhradně s druhým pohlavím, atd.

17. Pro muže: Hrál jste si jako dítě s vojáčky, s hračkami představujícími válku? Pro ženy: Hrála jste si s panenkami?

18. Pro muže: Zajímal jste se o fotbal, popř. hrál jste fotbal? Pro ženy: Hrála jste si s panenkami? Zajímala jste se o oblečení?

19. Byl jste jako adolescent agresivní – slovně nebo fyzicky, byl jste normálně agresivní a bránil jste se, nebo spíše naopak?

20. Jaké byly vaše hlavní koníčky a zájmy v adolescenci?

21. Jak jste pohlížel na své tělo (nebo části těla), na váš vzhled? Např.: krásné, nebo ošklivé; z kterých fyzických vlastností nebo znaku jste byl nešťastný (postava, nos, oči, penis, hrud', výška, tělesná váha atd.)

22. Jak jste pohlížel na své tělo ve vztahu k své mužskosti či ženskosti? Jak jste své tělo vnímal?

23. Měl jste nějaký tělesný nedostatek? Trpěl jste nějakou nemocí?

24. Jaká byla vaše běžná nálada v dětství a pak v adolescenci? Veselá, zarmoucená, proměnlivá, nebo stálá?

25. Prošel jste někdy obdobím vnitřního smutku nebo deprese v dětství, nebo pubertě? Jestli ano, kolik vám bylo let? A víte proč?

26. Cítil jste se jako dítě nebo adolescent méněcenný? Jestliže ano: Které specifické myšlenky méněcennosti jste měl?

27. Můžete popsat jakým dítětem či adolescentem jste byl (chování, způsoby jednání) v době, ve které jste svou méněcennost pociťoval nejsilněji? Např.: „Myslím, že jsem byl samotář, choval se nezávisle na ostatních; uzavřený, svévolný“ atd. nebo „Byl jsem plachý, příliš poddajný, otrocký“; „osamělý“, „vnitřně zlý“; „byl jsem jako malé dítě, brzy jsem se rozplakal, byl jsem pedant“; „toužil jsem po uznání a pozornosti“; „byl jsem vždy milý, navenek jsem působil radostně a bezstarostně, vnitřně jsem byl nešťastný“; „hrál jsem kašpárka“; „byl jsem nadmíru smířlivý“; „zbabělý“; „vůdce“; „panovačný, vnucoval jsem svou vůli“ atd. Pokuste se vzpomenout si na nejvýznačnější charakterové rysy v dětství a adolescenci.

28. Napište, které další důležité věci (situace, zážitky nebo události) hrály ve vašem dětství roli.

Následující otázky vám pomohou při orientaci, co se týče duševně-sexuálního života:

29. V jakém věku jste se poprvé zamiloval do osoby stejného pohlaví?

30. Jak vypadala ta osoba? Jaká osobnost to byla? Popište, co vás na té osobě přitahovalo.

31. Kolik vám bylo let, když jste prožil první homosexuální touhu nebo představu?

32. Které typy obyčejně vzrušují vaše sexuální zájmy, co se týče věku, psychických nebo osobních znaků, chování nebo oblékání apod.? Pro muže např.: mladí muži od 16 do 30 let, chlapci před pubertou, ženské typy, mužské typy, sportovní typy, mateřské typy, vojáci, štíhlé typy, světlovlasí nebo tmavovlasí, veselí, „drsní“ atd. Pro ženy: mladá děvčata ve věku od. . . , ženy středního věku, ženy stejného věku, určité znaky.

33. Jak často docházelo k masturbaci: v pubertě, poté.

34. Měl jste někdy spontánní heterosexuální představy, s nebo bez masturbace?

35. Měl jste někdy erotické pocity vůči někomu druhého pohlaví nebo se do někoho zamiloval?

36. Zvláštnosti v sexuálních praktikách nebo představách (masochismus, sadismus nebo jiné. Popište, které partnerovy způsoby chování nebo znaky ve skutečnosti nebo v představách způsobují vzrušení. Poznání těchto znaků vám totiž pomůže lépe porozumět pocitům méněcennosti, které sexuální představy způsobují.).

37. Po zodpovězení těchto otázek napište krátký životopis, který bude obsahovat nejdůležitější vývojová stadia vašeho dětství a puberty.

PŘÍLOHA P 3: PRÁVA A POVINNOSTI MANŽELŮ X PÁRŮ V REGISTROVANÉM PARTNERSTVÍ

Tabulka obsahuje 87 práv a povinností manželů. Zákon o registrovaném partnerství jich párům stejného pohlaví umožňuje či ukládá 37 (označení ANO)

PRÁVA			
dědictví v první dědické skupině	Zák. 40/1964 Sb. občanský zákoník, § 473 a násl.	ANO	upraveno v zákoně o RP § 45, odst. 3 - 6
hrazení péče poskytnuté lékařem partnerce / partnerovi ze svého zdravotního pojištění	Zák. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění, § 17	NE	
informace o zdravotním stavu partnerky / partnera	Zák. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu, § 23, odst. 1	ANO	upraveno v zákoně o RP § 56
možnost pokračovat v živnosti po úmrtí podnikatele	Zák. 455/1991 Sb. živnostenský zákon, § 13, písm. b	ANO	upraveno v zákoně o RP § 57, odst. 2
možnost stát se odpovědným partnerem partnerky / partnera (podnikatele)	Zák. 455/1991 Sb. živnostenský zákon, § 11	ANO	upraveno v zákoně o RP § 57, odst. 1
možnost zvolit partnerce/partnerovi obhájce podle trestního řádu	Zák. 141/1961 Sb. trestní řád § 37	ANO	upraveno v zákoně o RP § 42, odst. 1
nabývání vlastnického práva cizinců - partnerů k nemovitostem	Zák. 219/1995 devizový zákon, § 17	NE	
napadnutí rozsudku ve prospěch obžalovaného podle trestního řádu	Zák. 141/1961 Sb. trestní řád, § 247, odst. 2	ANO	upraveno v zákoně o RP § 42, odst. 5
nárok na jednorázové odškodnění a jednorázové mimořádné odškodnění při úmrtí partnerky / partnera ve vojenské službě	Zák. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, § 68 a 69	NE	
nárok na jednorázové odškodnění a úmrtné při úmrtí partnerky / partnera podle zákona o Bezpečnostní informační službě	Zák. 154/1994 Sb. o Bezpečnostní informační službě, § 109 a 124	NE	
nárok na jednorázové odškodnění a úmrtné při úmrtí partnerky / partnera podle zákona o služebním poměru příslušníků Policie ČR	Zák. 186/1992 Sb. o služebním poměru příslušníků Policie ČR, § 94, 95 a 120	NE	
		NE	

nárok na jednorázové odškodnění při úmrtí partnerky / partnera podle zákoníku práce	Zák. 65/1965 Sb. zákoník práce, § 200	NE	
nárok na jednorázové odškodnění, jednorázové mimořádné odškodnění a úmrtěného při úmrtí partnerky / partnera - vojáka z povolání	Zák. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, § 124, 125, 141 a 142	NE	
nárok na peněžité dávky nemocenského pojištění podle zákona o nemocenské péči v ozbrojených silách	Zák. 32/1957 Sb. o nemocenské péči v ozbrojených silách, § 3	NE	
nárok na peněžité dávky nemocenského pojištění podle zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců	Zák. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců, § 41	NE	
nárok na vdovský / vdovecký důchod	Zák. 155/1995 o důchodovém pojištění, § 49-51	NE	
nárok vojáka na dovolenou v případě úmrtí partnerky / partnera	Zák. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, § 18	NE	
nárok vojáků z povolání na náhradu zvýšených životních nákladů, na náhradu při dojíždění, na náhradu při služební cestě a na bezplatnou přepravu partnerky / partnera na řádnou dovolenou	Zák. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, § 77 odst. 2, 5, 7 a § 92	NE	
odepření výpovědi vyšetřovací komisí Poslanecké sněmovny	Zák. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, čl. 15 jednacího řádu vyšetřovací komise	NE	
odepření vysvětlení podle celního zákona	Zák. 13/1993 Sb. celní zákon, § 30, odst. 3	NE	
odepření vysvětlení podle zákona o Policii ČR	Zák. 283/1991 Sb. o Policii ČR, § 12, odst. 3	NE	
odmítnutí místa uchazečem o zaměstnání z důvodu místa výkonu a povahy zaměstnání partnerky / partnera	Zák. 1/1991 Sb. o zaměstnanosti, § 15, odst. 3, písm. c	ANO	upraveno v zákoně o RP § 58
ošetření svazku z hlediska zákona o daních z příjmu	Zák. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, § 3, 4, 7, 11, 13, 15, 24, 30, 34, 38h, 38k a 38l	NE	

partner jako účastník exekučního řízení	Zák. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti, § 36, 42, 44	NE	
partner je závislou osobou podle zákona o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR	Zák. 310/1999 Sb. o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR, § 2, písm. g	NE	
partnerka / partner je členem rodiny vojáka z povolání	Zák. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, § 71	NE	
partnerka / partner je osobou blízkou podle občanského zákoníku	Zák. 40/1964 Sb. občanský zákoník, § 116	ANO	upraveno v zákoně o RP § 45, odst. 2
partnerka / partner je osobou blízkou podle trestního zákona	Zák. 140/1961 Sb. trestní zákon, § 89	ANO	upraveno v zákoně o RP § 41
partnerka / partner je osobou blízkou podle zákona o důchodovém pojištění	Zák. 155/1995 o důchodovém pojištění, § 24	NE	
partnerka / partner je osobou blízkou podle zákona o přestupcích	Zák. 200/1990 Sb. o přestupcích, § 68, odst. 4	ANO	upraveno v zákoně o RP § 48
peněžitá pomoc při péči o dítě	Zák. 88/1968 Sb. o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, § 12a, odst. 1	ANO	upraveno v zákoně o RP § 47, odst. 2
platové nároky ze služebního poměru zemřelého vojáka z povolání	Zák. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, § 159, odst. 7	NE	
podání žádosti o pokračování nebo obnovení řízení před Ústavním soudem v případě úmrtí partnerky / partnera, jíž /jehož se řízení týkalo	Zák. 182/1993 Sb. o Ústavním soudu, § 90, 94, 98 a 105	NE	
pojistné plnění ze životního pojištění při neurčení oprávněné osoby	Zák. 40/1964 Sb. občanský zákoník, § 817, odst. 2	NE	
poskytnutí peněžité pomoci v mateřství osamělým matkám	Zák. 88/1968 Sb. o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, § 10, odst. 2	ANO	upraveno v zákoně o RP § 47, odst. 1
poukazování důchodu na účet partnerky / partnera	Zák. 155/1995 o důchodovém pojištění, § 64, odst. 2	NE	

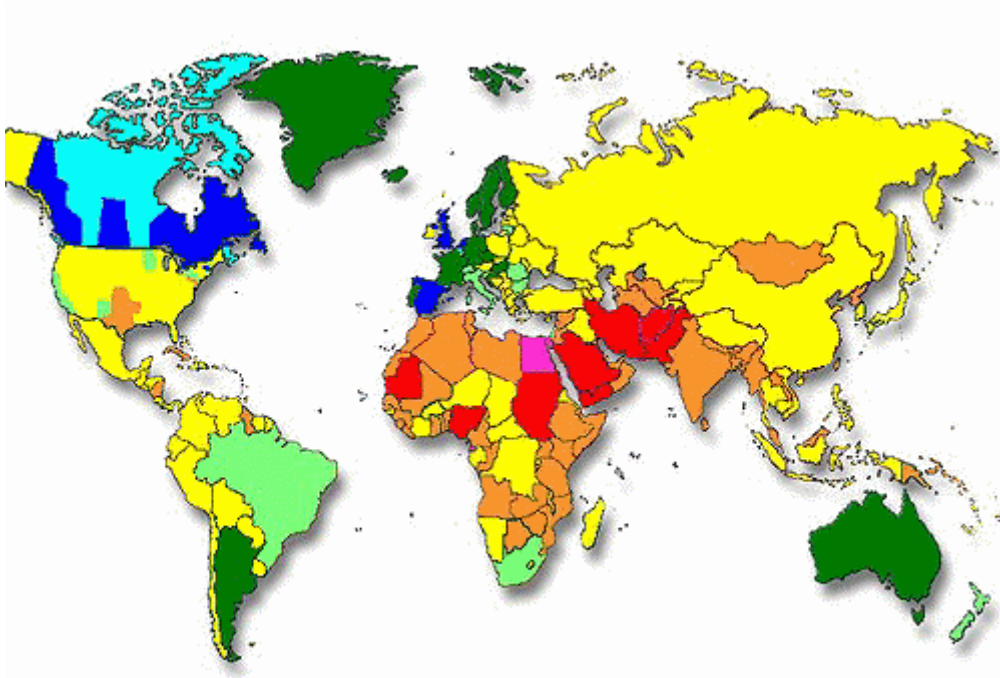
právo na odpověď a dodatečné sdělení	Zák. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání, § 35, odst. 4, a § 36 odst. 2; Zák. 46/2000 Sb. tiskový zákon, § 10, odst. 4, a § 11, odst. 2	NE	
právo na ochranu osobnosti partnerky / partnera po její / jeho smrti	Zák. 40/1964 Sb. občanský zákoník, § 15	ANO	upraveno v zákoně o RP § 45, odst. 1
právo odepřít výpověď podle trestního řádu	Zák. 141/1961 Sb. trestní řád § 100	ANO	upraveno v zákoně o RP § 42, odst. 2 a 3
právo odepřít výpověď podle zákona o správě daní a poplatků	Zák. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků, § 8, odst. 2	ANO	upraveno v zákoně o RP § 51
přechod nájmu bytu po smrti partnerky / partnera	Zák. 40/1964 Sb. občanský zákoník, § 706, odst. 1	ANO	upraveno v zákoně o RP § 45, odst. 8
přechod nároku na peněžité dávky nemocenského pojištění	Zák. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců, § 45, odst. 1	NE	
přechod peněžitých nároků při smrti zaměstnance	Zák. 65/1965 Sb. zákoník práce, § 260 odst. 2	NE	
přechod práv ze stavebního spoření	Zák. 96/1993 Sb. o stavebním spoření, § 8, odst. 1	NE	
převod služebního bytu vojáka z povolání na pozůstalého partnera	Zák. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, § 61, odst. 3	NE	
společné jmění	Zák. 40/1964 Sb. občanský zákoník, § 136 a 143-151	NE	
společné či zdvojené příjmení	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 8	NE	
společný nájem bytu	Zák. 40/1964 Sb. občanský zákoník, § 703	NE	zákona o RP pouze v § 45, odst. 7 deklaruje právo na užívání bytu partnera / partnerky po dobu trvání partnerství; po zániku partnerství toto právo zaniká
výjimka z pětileté délky pobytu na území ČR při žádosti o občanství	Zák. 40/1993 o nabývání a pozbytování státního občanství ČR, § 7 a 11	NE	
zajišťování běžných záležitostí podnikání partnerky / partnera	Zák. 1/1991 o zaměstnanosti, § 1	NE	

zařazení do skupin pro účely výpočtu daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí	Zák. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a převodu nemovitostí, § 11	NE	partnerky / partneři tedy nelogicky spadají do III. skupiny - ostatní fyzické osoby a právnické osoby
zastupování v běžných záležitostech	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 21, odst. 1-3	ANO	použito v zákoně o RP analogicky (§ 8)
zohlednění svazku při udělování povolení k pobytu cizincům	Zák. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR, § 65, 66 a 69	NE	
POVINNOSTI			
hlášení změn ohledně svazku vojákem	Zák. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, § 24	NE	
prokázání zániku dřívějšího svazku při uzavírání nového	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 6, odst. 2	ANO	upraveno v zákoně o RP § 43, odst. 1
přechod povinností ze stavebního spoření	Zák. 96/1993 Sb. o stavebním spoření, § 8, odst. 1	NE	
souhlas s použitím společného jmění podle obchodního zákoníku	Zák. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, § 27a	NE	
vyživovací povinnost	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 91, odst. 1-3	ANO	použito v zákoně o RP analogicky (§ 10)
vyživovací povinnost po zrušení svazku	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 92, odst. 1-2	ANO	použito v zákoně o RP analogicky (§ 11)
zákaz pracovně - právního vztahu	Zák. 65/1965 Sb. zákoník práce, § 269	ANO	upraveno v zákoně o RP § 46, odst. 1
OSTATNÍ			
zákaz uzavření dvojího svazku	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 11, odst. 1	ANO	upraveno v zákoně o RP § 43, odst. 2
náklady na řízení o zrušení svazku	Zák. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, § 144	ANO	upraveno v zákoně o RP § 44, odst. 5
nemožnost prominutí zmeškací lhůty u rozsudku o zrušení svazku	Zák. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, § 204, odst. 3	ANO	upraveno v zákoně o RP § 44, odst. 6

nepřípustnost žaloby proti rozsudku o zrušení svazku	Zák. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, § 230, odst. 1	ANO	upraveno v zákoně o RP § 44, odst. 9
osamělé jsou ty osoby, které nežijí ve svazku	Zák. 65/1965 Sb. zákoník práce, § 274, odst. 1	ANO	upraveno v zákoně o RP § 46, odst. 2
osvojení (adopce) dítěte	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 63-77	NE	zákon o RP adopce výslovně zakazuje (§ 13 odst. 2); osvojením vznikají plná rodičovská práva a povinnosti
platnost svazku při zániku dřívějšího	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 11, odst. 2	ANO	upraveno v zákoně o RP § 43, odst. 3
poplatky při soudním řízení o svazku	Zák. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích, § 2, odst. 3; § 10, odst. 6; příloha položka 2, bod 6	ANO	upraveno v zákoně o RP § 50, odst. 1-3
promítnutí existence svazku do mezinárodního práva	Zák. 97/1963 Sb.	NE	
rozhodnutí soudu o osobním stavu podle občanského soudního řádu	Zák. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, § 80, písm. a	ANO	upraveno v zákoně o RP § 44, odst. 1
stanovení partnerky / partnera jako společně posuzované osoby pro potřeby zákona o živ. minimu	Zák. 463/1991 Sb. o životním minimu, § 4, odst. 1, písm b a c	ANO	upraveno v zákoně o RP § 49, odst. 1 a 2
svěření dítěte do pěstounské péče	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 45 a násl.; Zák. 359/1999 o sociálně-právní ochraně dětí	ANO	v zákoně o RP nepoužit zákaz; při svěření do výchovy přispívá na výchovu stát, pěstoun nemá plná rodičovská práva
svěření dítěte do výchovy	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 45 a násl.; Zák. 359/1999 o sociálně-právní ochraně dětí	ANO	v zákoně o RP nepoužit zákaz; při svěření do výchovy nepřispívá na výchovu stát, vychovatel nemá plná rodičovská práva
trestní postih současného uzavření dvou svazků	Zák. 140/1961 Sb. trestní zákon, § 210	NE	
trestní stíhání pouze se souhlasem poškozeného podle trestního řádu	Zák. 141/1961 Sb. trestní řád § 163	ANO	upraveno v zákoně o RP § 42, odst. 4
uzavření církevního sňatku	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 4a a 5	NE	
uzavření občanského svazku	Zák. 94/1963 Sb. o rodině, § 4	ANO	uzavření je možné pouze před některými matričními úřady, stanovenými vyhláškou MV ČR

vyloučení dlužníkovy partnerky / partnera z účasti na nedobrovolné dražbě	Zák. 26/2000 Sb. o veřejných dražbách, § 36 a 39	NE	
výplata mzdy partnerce / partnerovi jen na základě zmocnění podle služebního zákona	Zák. 218/2002 Sb. služební zákon, § 150, odst. 4	NE	
výplata mzdy partnerce / partnerovi jen na základě zmocnění podle zákona o mzdě	Zák. 1/1992 o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a průměrném výdělku, § 11, odst. 5	NE	
výplata mzdy partnerce / partnerovi jen na základě zmocnění podle zákona o platu	Zák. 143/1992 Sb. o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, § 17, odst. 4	NE	
výplata mzdy partnerce / partnerovi jen na základě zmocnění podle zákoníku práce	Zák. 65/1965 Sb. zákoník práce, § 120, odst. 5	NE	
zánik společného jmění úpadce a manželka	Zák. 328/1991 Sb. o konkursu a vyrovnání, § 14, 26, 26a, 26b, 36, 47-48	NE	
zařazení partnerky / partnera mezi společně posuzované osoby pro účely zákona o státní sociální podpoře	Zák. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, § 7	ANO	upraveno v zákoně o RP § 52
zastavení řízení o zrušení svazku při smrti partnera	Zák. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, § 107, odst. 5	ANO	upraveno v zákoně o RP § 44, odst. 3
zpětvzetí návrhu na zrušení svazku podle občanského soudního řádu	Zák. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, § 96, odst. 4	ANO	upraveno v zákoně o RP § 44, odst. 2
zproštění pojistitele od hrazení škody na vozidle, způsobené pojištěncem partnerce / partnerovi	Zák. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, § 7	NE	

PŘÍLOHA P 4: SITUACE HOMOSEXUALITY VE SVĚTĚ



- Homosexuální jednání je zakázáno pod trestem smrti - **červené**.
- Homosexuální jednání je zakázáno pod trestem vězení či pokuty - **oranžové**.
- Zákony homosexuální jednání nezakazují - **žluté**.
- Existuje antidiskriminační legislativa a/nebo jsou homosexuálním párům poskytovány některé výhody jako nesezdaným párům heterosexuálním - **světle zelené**.
- Uzákoněno registrované partnerství nebo obdobný institut - **tmavě zelené**.
- Uzákoněno manželství pro homosexuální páry bez možnosti adopcí - **světle modré**.
- Uzákoněno manželství pro homosexuální páry včetně adopcí - **tmavě modré**.

PŘÍLOHA P 5: POČET REGISTROVANÝCH PÁRŮ V ČR

Počet zaregistrovaných partnerství v jednotlivých letech

Jednotlivé léta	RP uzavřeno muži	RP uzavřeno ženami
2006 (od 1. Července)	235	58
2007	252	76
2008	225	66
2009 (do září)	129	45

Počet registrovaných partnerství podle krajů ČR do září 2009

Kraj	RP uzavřeno muži	RP uzavřeno ženami
Praha	282	66
Středočeský	87	26
Jihočeský	29	10
Plzeňský	31	11
Karlovarský	28	7
Ústecký	74	22
Liberecký	43	15
Královehradecký	25	11
Pardubický	23	8
Vysočina	11	2
Jihomoravský	88	27
Olomoucký	35	11
Moravskoslezský	73	27
Zlínský	12	3

PŘÍLOHA P 6: HOMOSEXUÁLNÍ SVAZKY VE SVĚTĚ

Stát	Status	Adopce dětí	Rok přijetí
Argentina	partnerství	-	2003
Austrálie	partnerství	ano (v některých oblastech)	2002
Belgie	manželství	-	2003
Británie	partnerství	ano	2005
Connecticut (USA)	partnerství	-	2004
Česká republika	partnerství	ne	2006
Dánsko	partnerství	ano (biologický příbuzný jednoho z partnerů)	1989
Finsko	partnerství	-	2001
Francie	partnerství i pro HT	-	1999
Grónsko	partnerství	-	1996
Chorvatsko	partnerství i pro HT	-	2003
Island	partnerství	ano	1996
Jihoafrická republika	manželství	ano	2005
Kanada	manželství	ano	2005
Lucembursko	partnerství i pro HT	-	2004
Maďarsko	partnerství i pro HT	-	1996
Massachusetts (USA)	manželství	ano	2004
Německo	partnerství	ano (biologický potomek partnera - 2004)	2001
Nizozemí	manželství	ano	2001
Norsko	partnerství	-	1993
Nový Zéland	partnerství	-	2004

Portugalsko	partnerství druh-družka po 2 letech soužití	-	2001
Slovinsko	partnerství	-	2005
Španělsko	manželství	ano	2005
Švédsko	manželství, církevní požehnání (2005)	ano (2003), umělé oplodnění (2005)	1994
Švýcarsko	partnerství	-	2005 (referendum)
Vermont (USA)	partnerství	-	2004

Přehled národních legislativ států světa, které nějakou formou upravují svazky osob stejného pohlaví. Vytvořila Gay a lesbická liga z různých zdrojů.

- HT - heterosexuálové

PŘÍLOHA P 7: ZÁVĚRY VÝZKUMŮ

Ohnisko výzkumů bylo zaměřeno zejména na čtyři hlavní tematické oblasti. Šlo o popis chování a postojů gay a lesbických rodičů a o psychosexuální vývoj, sociální zkušenosti a emocionální stav jejich dětí.

Rodičovské postoje a chování

Stereotypy a zákony, o které se opíraly diskriminační postupy, jsou založeny na předpokladu, že lesbické matky a gay otcové se od heterosexuálních rodičů liší v přístupech, které jsou důležité pro spokojenost jejich dětí. Empirická zjištění však naopak ukazují, že gay otcové dokážou poskytovat péči ve své otcovské roli a že se neliší od heterosexuálních otců v poskytování přiměřené zábavy, v podporování autonomie či při řešení celkových problémů rodičovství. Ve srovnání s heterosexuálními otci jsou gay otcové popisováni jako inklinující k přísnějšímu výchovnému vedení, větším důrazem na rozvoj duševních schopností dětí a více se podílejí na aktivitách svých dětí. Celkově je zde více podobností než rozdílů v rodičovských stylech a postojích gay a ostatních otců.

Několik rozdílů mezi lesbickými a heterosexuálními matkami bylo při výzkumech posledních dvou desetiletí nalezeno v oblasti sebevědomí, psychického přizpůsobení a postojů k výchově dětí. Lesbické matky vykazují normální úroveň v standardizovaných měřeních sebevědomí, úzkosti, deprese a rodičovského stresu, který se nijak neodlišuje od heterosexuálních matek.

Lesbické matky silněji zauímají postoje zaměřené na dítě a spojené s jejich mateřskou rolí a také vykazují větší snahu zajistit svým dětem mužské vzory než rozvedené heterosexuální matky. Lesbické a heterosexuální matky uvádějí stejné mateřské zájmy, životní styl a výchovné praktiky. Také vykazují podobné konflikty rolí, systémy sociální podpory a adaptační strategie.

Pohlavní identita a sexuální orientace dětí

Pohlavní identita dětí školního věku vychovávaných lesbickými matkami je v souladu s jejich biologickým pohlavím. Žádné z více než tří set zkoumaných dětí nevykazovalo žádné známky zmatení pohlavní identity nebo přání být opačným pohlavím. Žádné rozdíly také nebyly nalezeny v hračkách, hrách, zájmech, oblečení nebo vztazích s vrstevníky, ať u chlapců nebo dívek vychovávaných lesbickými matkami, ve srovnání s dětmi heterosexuálních matek.

Žádné rozdíly také nebyly nalezeny v pohlavní identitě, sociálních rolích a sexuální orientaci dospělých, kteří byli vychováváni rozvedeným homosexuálním rodičem ve srovnání s těmi, kteří měli rozvedeného heterosexuálního rodiče. Podobná část mladých dospělých s homosexuálními i s heterosexuálními rodiči udávala pocity sexuální přitažlivosti vůči příslušníkům stejného pohlaví. Ve srovnání s dětmi, které měly heterosexuální matky, měly dospělé děti lesbických matek mírně větší tendenci uvažovat o možnosti stejnopohlavního vztahu a o něco častěji se zapojily do nějakého kratšího homosexuálního vztahu, avšak celkový podíl těch, které se identifikovaly jako homosexuálně orientované, byl v obou skupinách stejný.

Emocionální a sociální vývoj dětí

Protože většina dětí, jejichž rodiče jsou gayové a lesby, zažila rozvod svých biologických rodičů a jejich následný psychický vývoj musí být chápán v této souvislosti. Zda jsou následně vychovány jedním nebo oběma rozvedenými rodiči a zda jeden nebo druhý rodič najde nového partnera, jsou důležité faktory pro vývoj dětí, ale které jsou jen velmi vzácně studovány v rámci hodnocení dětí lesbických nebo gay rodičů.

Rozsáhlá výzkumná literatura zabývající se tímto tématem ukazuje, že děti rozvedených lesbických matek vyrůstají podobně jako děti rozvedených heterosexuálních matek. Několika studiím porovnávajícím děti lesbických matek s dětmi heterosexuálních matek se nepodařilo nalézt žádné rozdíly mezi těmito dvěma skupinami při měření personálními dotazníky ani při měření vztahů s vrstevníky, sebehodnocení, obtížích v chování, studijních

úspěších či vřelosti a kvality rodinných vztahů. Sebevědomí dospívajících dětí se ukázalo být vyšší v případech, kdy jejich matky (bez ohledu na sexuální orientaci) našly po rozvodu nový partnerský vztah ve srovnání s těmi, které zůstaly samy. Také bylo zjištěno vyšší sebevědomí mezi těmi dospívajícími dětmi, které zjistily v mladším věku, že jejich rodič je homosexuální než mezi těmi, které to zjistily v pozdějším věku.

Heterosexismus a stigmatizace může vést k zesměšňování a zahanbení dětí týkající se sexuální orientace jejich rodiče či jejich rodinné konstelace a omezovat jejich schopnost formovat a udržovat přátelství. Dospělé děti lesbických matek uvádějí častější zesměšňování ze strany vrstevníků než dospělé děti rozvedených heterosexuálních matek. Nicméně děti lesbických matek se dokážou lépe než dobře vyrovnávat s úsilím o pochopení a popis svých rodin vrstevníkům a učitelům.

Děti narozené a vychovávané lesbickými páry také vykazují normální vývoj ve všech směrech. Při jejich hodnocení ze strany učitelů se ukazuje jejich sociální kompetence a také výskyt potíží v chování je u nich srovnatelný s ostatní populací. Ve skutečnosti může vyrůstání s gay či lesbickými rodiči přinášet dětem i určité výhody. Jsou popisovány jako více tolerantní k odlišnostem a také více pečující o mladší děti, než je tomu u dětí heterosexuálních rodičů.

V jedné studii se děti heterosexuálních rodičů popisovaly jako více agresivní než děti lesbických matek a také byly posuzovány rodiči a učiteli jako více negativistické a dominantní. Děti lesbických matek se naopak viděly jako více milující a učitelé a rodiče je hodnotili jako více emocionální, zodpovědné a chránící mladší děti ve srovnání s dětmi heterosexuálních rodičů. V jedné novější studii se však děti lesbických rodičů udávaly podobné sebehodnocení jako děti heterosexuálních rodičů a viděly se podobně pokud se týče agresivity a sociability.

Současná zkoumání se pokoušejí rozeznat faktory, které podporují optimální životní pohodu u dětí lesbických rodičů. Přízpůsobení dětí, které mají dvě matky, je spojeno s rodičovskou spokojeností ve vztahu a speciálně s rozdělením zodpovědnosti, pokud se týče péče o děti a domácí práce. Děti lesbických rodičů, kteří uváděli větší partnerskou spokojenost,

více stejnoměrné rozložení domácích prací a placené práce a udržující více pravidelný kontakt s prarodiči a dalšími příbuznými, byly hodnoceny rodiči a učiteli jako lépe přizpůsobené a s menšími behaviorálními problémy.

Děti ve všech rodinných konstelacích jsou popisovány rodiči a učiteli jako více problémové, pokud rodiče uvádějí větší osobní stres a méně funkční rodinné vztahy. Naopak děti jsou hodnocené jako lépe adaptované, pokud jejich rodiče uvádějí větší míru partnerské spokojenosti, vyšší míru lásky a menší konflikty rodičů ve vztahu k jejich sexuální orientaci. Děti jsou očividně více ovlivněny rodinným procesem a vztahy než rodinnou strukturou.

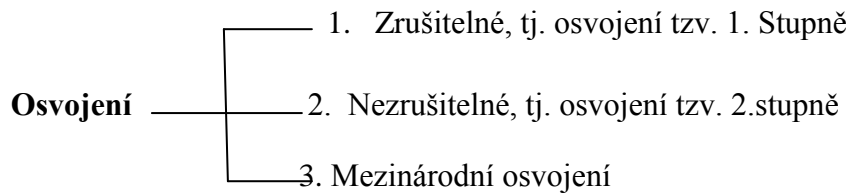
Shrnutí

Malé a ne zcela reprezentativní soubory dětí relativně mladšího věku nabádají k jisté opatrnosti. Přesto váha zjištění získaných v průběhu několika desetiletí za použití různých souborů a metod je přesvědčivá v demonstrování toho, že neexistuje žádný systematický rozdíl mezi homosexuálními a heterosexuálními rodiči v duševním zdraví, rodičovských dovednostech a postojích k rodičovství. Žádná data neukazují na riziko pro děti, které by bylo důsledkem toho, že vyrůstají v rodině s jedním nebo více homosexuálními rodiči. Některé z mnohých variant rodinných forem, historií a vztahů jsou pro zdraví vývoj dětí příznivější než jiné.

Výzkum sledující mnohost rodičovských vztahů mezi gay a lesbickými rodiči je zatím v počátcích. Děti, jejichž rodiče se rozvedli (bez ohledu na jejich sexuální orientaci), jsou lépe přizpůsobené, pokud mají jejich rodiče vyšší sebevědomí, udržují zodpovědné a přátelské vztahy a žijí v současnosti s partnerem. Děti žijící s rozvedenou lesbickou matkou mají lepší výsledky, pokud se dozvědí o matčině homosexualitě v mladším věku, když jejich otcové a jiní důležití dospělí přijímají lesbickou identitu jejich matky, a pravděpodobně také, když jsou v kontaktu s jinými dětmi leseb a gay mužů. Rodičům a dětem se daří lépe, když tíživé úkoly rodičovství jsou sdíleny a zdá se také, že dětem prospívá situace, ve které se lesbičtí rodiče dělí o péči a dítě a další domácí činnosti rovným dílem, právě tak jako když je mezi partnery jen málo konfliktů. Přestože gay a lesbičtí rodiče nemohou

přes svou nejlepší snahu plně ochránit svoje děti před vlivem stigmatizace a diskriminace, není sexuální orientace rodičů sama o sobě faktorem, který by ovlivňoval schopnost vytvořit příznivé prostředí pro vývoj dětí.

PŘÍLOHA P 8: PŘEHLED TYPŮ NÁHRADNÍ RODIČOVSKÉ PÉČE



Pěstounská péče (PP)

1. Individuální PP (Příbuzní – prarodiče, jiní příbuzní nebo cizí osoby)
2. Skupinová PP (Zařízení pro výkon PP, jiní lidé, SOS dětské vesničky)

PŘÍLOHA P 9: MÁTE SLOVO

CD

PŘÍLOHA P 10: HLAVNÍ ODBORNÉ ORGANIZACE PODPORUJÍCÍ VÝCHOVU DĚTÍ HOMOSEXUÁLNÍMI PÁRY

American Academy of Child and Adolescent Psychiatry

založena 1953; 7,5 tisíce členů

American Academy of Family Physicians

založena 1947; 94,5 tisíce členů

American Academy of Pediatrics

založena v roce 1930; 60 tisíc členů

American Medical Association

1847; 245 tisíc členů

American Psychiatric Association

založena v roce 1844, 38 tisíc členů

American Psychoanalytic Association

založena 1911; 3,5 tisíce členů

American Psychological Association

založena v roce 1892, 150 tisíc členů

American Sociological Association

založena 1905; 14 tisíc členů

Canadian Psychological Association

založena v roce 1939, 5 tisíc členů

Child Welfare League of America

založena 1920

National Association of Social Workers

založena v roce 1955, 150 tisíc členů

North American Council on Adoptable Children

založena 1974; 1,5 tisíc členů

Royal College of Psychiatrists

založena 1841; 13,5 tisíce členů

PŘÍLOHA P 11: DOTAZNÍK

Dobrý den, jsem studentkou magisterského studia 2. ročníku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, oboru sociální pedagogika. Píši diplomovou práci na téma: HOMOSEXUALITA Z POHLEDU DVOU GENERACÍ. Do rukou se Vám dostává dotazník, který je součástí mého výzkumu v diplomové práci. Cílem výzkumu je zjistit, jaké jsou rozdíly ve vnímání homosexuality z pohledu mladé dospělosti (19 let – 25 let) a pozdní dospělosti (50 let a více). Prosim zakroužkujte vždy jen jednu odpověď. Dotazník je zcela anonymní a jeho vyplnění Vám zabere 5 minut. Děkuji za Vaši pomoc.

1) Do jaké věkové kategorie patříte?

- a) 19 let – 25 let
- b) 50 let a více

2) Co si vybavíte pod pojmem homosexualita?

- a) Módní trend
- b) Sexuální orientace
- c) Nemoc nebo sexuální úchylka
- d) Deviantní chování
- e) Nevím

3) Kdy jste se poprvé osobně setkali s pojmem homosexualita?

- a) Ve škole od učitele, spolužáků, na přednášce
- b) V Médiiích (TV, tisk, rádio, internet)
- c) Od rodiny a příbuzných
- d) Od kamaráda nebo známého
- e) Jinde.....

4) Co je podle Vašeho názoru hlavní příčinou (důvodem) vzniku homosexuality?

- a) Homosexualita je nemoc
- b) Člověk homosexualitu zdědí po rodičích, prarodičích
- c) Je to vrozené, člověk se homosexuálem už narodí
- d) Homosexualitu člověk získá během života
- e) Homosexualita je patologický jev
- f) Nevím

5) Když se zamyslíte, znáte ve svém okolí někoho, kdo je homosexuál?

- a) Ano
- b) Ne

6) Když se zamyslíte, kdo (nebo co) nejvíce ovlivnilo Váš názor na homosexualitu, ať už je Váš názor kladný nebo záporný?

- a) Církev nebo náboženská organizace, které jsem členem
- b) Média (TV, tisk, rádio, internet)
- c) Rodina, známí a přátelé
- d) Osobní setkání s člověkem, který je homosexuál
- e) Nikdo na mě v tom smyslu nepůsobil
- f) Jiné.....

7) Jaký je Váš osobní pohled na homosexualitu?

- a) Homosexualita mi nevádí, homosexualitu podporuji
- b) Homosexualita by měla být trestná
- c) Toleruji homosexualitu
- d) Homosexualita je pro mě něco nenormálního a nepřirozeného
- e) V dnešní době je homosexualita naprosto normální jev

8) Jak si myslíte, že na homosexualitu pohlíží Vaše generace?

- a) Homosexualita jim nevádí, homosexualitu podporují
- b) Homosexualita by podle nich měla být trestná
- c) Tolerují homosexualitu
- d) Homosexualita je pro ně něco nenormálního a nepřirozeného
- e) V dnešní době berou homosexualitu jako naprosto normální jev

9) Co je podle Vás hlavním znakem, podle kterého poznáte homosexuála na první pohled?

- a) Na první pohled homosexuála nepoznám
- b) Homosexuála poznám podle zevnějšku (podle stylu oblékání, podle účesu)
- c) Homosexuála poznám podle mluvy (používá zdrobněliny, šišlá)
- d) Homosexuála poznám podle chování (chlapi se chovají zženštile a ženy se chovají zmužněle)
- e) Homosexuála poznám podle pohybů (chůze, gesta, mimika)
- f) Jinak.....

Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem č. 115/2006 Sb.

10) Kdyby bylo jen na Vás, schválili byste zákon o registrovaném partnerství v ČR?

- a) Ano
- b) Ne

11) Pokud jste odpověděli **kladně**, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?

- a) Homosexuální páry mají stejná práva jako heterosexuální páry
- b) Když se dva lidé stejného pohlaví milují, mohou tvořit plnohodnotnou rodinu
- c) Registrované partnerství umožní homosexuálním párům dědit a umožní jim dozvědět se zdravotní stav svého partnera
- d) V dnešní době by to mělo být zcela normální
- e) Jiný.....

- 12) Pokud jste odpověděli **záporně**, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?
- a) Rodinu má tvořit otec, matka a dítě
 - b) Hlavní funkcí manželství je plození dětí a to homosexuální páry nemohou
 - c) Naše společnost na to není připravená
 - d) Je to nenormální, nepřijatelné
 - e) Jiný.....
- 13) Myslíte si, že z registrovaného partnerství vyplývají pro homosexuální páry úplně stejná práva a povinnosti jako z manželství?
- a) Ano
 - b) Ne
 - c) Nevím
- 14) Jste osobně pro možnost, aby byla umožněna adopce dětí homosexuálními páry?
- a) Ano
 - b) Ne
- 15) Pokud jste odpověděli **kladně**, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?
- a) Dětské domovy by nebyly přeplněné
 - b) Milujícími rodiči mohou být i homosexuální páry
 - c) Dítě by v rodině dvou homosexuálů vyrůstalo spokojené a milované
 - d) Pro dítě je lepší homosexuální rodina než žádná
 - e) Jiný.....
- 16) Pokud jste odpověděli **záporně**, jaký byl hlavní důvod, který ovlivnil Váš postoj?
- a) Pro dítě je nutný mužský i ženský vzor
 - b) Dítě by v takové rodině trpělo (mělo by psychické následky)
 - c) Dítě by bylo obětí posměchu a šikany ze stran veřejnosti (např: spolužáků)
 - d) Je to proti tradici a víře
 - e) Jiný.....
- 17) Kdybyste měli přidělit k adopci dítě, o které nemají zájem žádní manželé, a měli byste vybrat z uvedených kandidátů, koho byste vybrali?
- a) osaměle žijící žena
 - b) osaměle žijící muž
 - c) dvě ženy žijící v trvalém homosexuálním svazku
 - d) dva muži žijící v trvalém homosexuálním svazku
 - e) nikomu z uvedených
- 18) Myslíte si, že homosexuální páry mohou plnit své rodičovské povinnosti (výchova, péče o zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj dítěte) stejně dobře jako heterosexuální páry?
- a) Ano
 - b) Ne

